

Kako lahke so revolucije

«Ne začenjam na širni poljani, na zorani njivi, ampak na pogorišču, na razvalinah zgodovine,» je na ustavnem zboru Slovenske demokratske zveze dejal Dimitrij Rupel, predsednik izvršnega odbora te nove organizacije, ki se predstavlja kot gibanje za vzpostavitev demokracije in političnega pluralizma v Sloveniji. Demokrati so tako vstopili v že dokaj razgiban apolitični prostor na sončni strani Alp, z nekaj zamude jih bodo kmalu sledili tudi socialdemokrati. To seveda kljub takšnim ali drugačnim programom še niso stranke, stranka je v Sloveniji še vedno ena sama. In kot se je zvedelo, ji iz Beogradu ne dovolijo prehiteti sestopit v oblasti. Ob sotočju Save in Donave namreč še vedno misljijo, da lahko trda roka vladava v nedogled in da je trg idej umazana zahodnjaka ukana. Na srčo imajo slovenski komunisti še vedno Milana Kučana, ki je prav zaradi takih posegov najbrž še bolj prepričan, da ZK mora v politično arenino borec z enakimi in ne večjimi možnostmi. Kajti le to je pot, da bomo za ZK čez 10 ali več let še slišali in jo upoštivali. Razen če ne misli nase opozarjati z vojsko in policijo, kar pa gotovo ni slovenski način njenega obstanka v družbi. Seveda pa je polnoma jasno, da en Janez Stanov-

nik, en Jože Smole in en Milan Kučan ne morejo biti pristaši večstrankarskega sistema. Že zato ne, ker bi jih v hipu pometel jug, poleg tega pa sta dva od omenjenih očeta, eden pa dedič revolucije, ki jo je izpeljala ravno ZK. Veliko pa je že, da se je mogoče z vsemi tremi o strankarstvu in vsem, kar gre z njim dobrega ali slabega, resno in nekaznovano pogovarjati. Niso nameč daleč časi, ko je bil Mitja Ribičič skoraj ob vse (in tega ni veliko), ko je izjavil, da je v Jugoslaviji nekakšna kriza.

Poguma nam danes v Jugoslaviji več ne manjka, še več kot korajče pa je ogorčenja ne meji brezupa. To so dokazali Crnogorci, ki so tako rekoč že noč odstavili vse republiške oblastnike, zdaj pa čistijo tudi po občinah. Črnogorska oblast se je kot podgana skupina v luknjo, ni se hoda sočitila s svojim ljudstvom. In je končala kot podgana. Najbolj bankrotirana in najmanjša jugoslovanska republika je zdaj brez oblasti, vendar se zaradi tege in se ne bo nič spremenilo. Ljudje so še naprej lačni in bosi, kapitala, ki bi to ponosno džellico, ki je svojo malo revolucijo pozdravila s strelji v zrak iz stoterih samokresov, ni od nikjer. Kapital pa je edina stvar (poleg pridnosti oziroma marljivosti), ki bi lahko Črno goro vrnil med spo-

dobne države. Samo folklorna znamenitošč so ugibanja, ali so črnogorski prevarati narekovali od zunaj. Pozitiven ali negativni odgovor ne spremeni dejstva, da je vse sedanje črnogorsko premoženje veliko kamenja in še več gneva, ki ju nekdo lahko uporabi pri krmarnjenju trenutnih političnih potreb, čez noč pa se krši in obup obrene zoper novo oblast. To, kar se dogaja v nekaterih delih Jugoslavije, pa je tudi svojevrsta oblika ljudskega, ljudje več ne razbijajo strojev, ampak s tem, ko postajajo odprta usta v rjeveči množici, svoj razum, svoj lastni razmislek in jaz. Samostojen razum pa je edino proizvodjalno sredstvo prihajajočega stoteleja.

Zdaj je vprašanje, kako se bodo takšna ljudska gibanja širila naprej po Jugoslaviji. Srbija, Vojvodina in Črno goro je že mogoče pokriti z enim plaščem, nanj se ozira tudi Makedonija, saj ima enake probleme (bankrot, enakost v siromaštvu in težave z Albanci), mlada Bosna se prebuja na slovenski način, kar je tam lahko kratek sape. Hrvatsko provocirajo z Jase novcem, njenim jezikom in domnevno radioaktivnimi sodi, ki da zastrupljajo Srbe v Kordunu. Še vedno molčeče Hrvatske pa se še kako tiče njen in zdaj tudi jugoslovenski Stipe Šuvak, ki ga je Dragan Radevič v Politiki obtožil, da »nas kot predsednik jugoslovenskih komunistov s svojim ravnjanjem in nastopi bega in preseneča«. Ve se, čigav glasnik je nekoc takо ugledna in objektivna Politika. Treba je samo še sklicati nekaj tisoč poklicnih mitingarjev in tudi Šuvarka ne bo več. Kako lahke so revolucije in kako težko bo živeti.

M. BAUER

Več demokracije tudi v cerkvi!

Dr. Vekoslav Grmič v Metropolu o demokratizaciji v družbi in v cerkvi — Zanimiv odkrit in aktualen razgovor — Žal zelo slab obisk

NOVO MESTO — Pravzaprav je presenetljivo, če uporabimo ta blagi izraz, da se je četrtkovega predavanja z razgovorom, ki ga je o temi »Religija in socialistični samoupravni družbi« skupaj z OK ZSMSM pripravilo medobčinsko študijsko središče politične šole CK ZKS in organiziralo v sejni dvorani Metropolja, udeležilo le nekaj desetin poslušalcev. Gost večera je bil namreč ugledni mariborski škof in profesor na mariborskem oddelku Teološke fakultete dr. Vekoslav Grmič, tudi sicer široko poznan družbenopolitični delavec.

Presenetljivo pa tudi zato, ker bi moral biti vsakomur jasno, da bo v tem vsespolnem političnem vrenju v Sloveniji, ko stopa v ospredje pluralizem mišljenj in interesov, ko se ustavljajo pod okriljem Socialistične zveze še razne druge zveze in interesne skupine, vsekakor priti na površje tudi vprašanje odnosa cerkve do pluralizma in položaja verujočih občanov v njem.

Ze v uvodnem govoru je dr. Grmič povedal nekaj temeljnih misli o religiji, posebej o krščanstvu, razčlenil je markistični ateizem in podal splošno oceno položaja cerkve v Sloveniji. Potem pa je dejal: »Demokracija, pluralizem, humanizem, vodilne misli prenove naše družbe, ne morejo ostati brez odmeva v odnosih med vernimi in neverujučimi v naši socialistični družbi, med Cerkvio

in ostalo našo družbo. Zato je treba o teh odnosih razmišljati in jih tako zgraditi, da bodo lahko vsi zavzeto delali za resnično socialistično družbo in prispevali zanj svojo ustvarjalnost.«

Tudi v razgovoru, ki je sledil, so se vprašanja vrtila predvsem okoli te teme. Na vprašanje, ali se bo Cerkev vključila v demokratična gibanja v slovenski družbi, je dr. Grmič odgovoril takole: »Cerkev si zelo želi demokracijo, in najbrž upravičeno, kajti z ene strani bo le same to prispevalo temu, da bomo našli rešitev iz današnje krize, po drugi strani pa to obeta še več tudi, politično gledano, svobodnega prostora. Pri nas se zadnje čase veliko govorovi o uveljavljanju človekovih pravic, zato mnogi razmišljajo, da bi se pridružili sedanjim gibanjem, drugo pa je, ali Cerkev sama

problem kot Mehika, Brazilija ali Argentine. Pod vplivom zadnjih nemirov v Jugoslaviji pa so tržiča slabše vrednotila jugoslovanski dolg. Zdaj se dolar dolga prodaja samo za 48 centov, kar je manj, kot je dejansko vreden (okrog 60 centov). Jugoslavija ima sedaj veliko možnosti, da zmanjša svoj dolg s prodajo dolga na dinarske obveznice, s katerimi bi kupec lahko svobodno razpolagal v Jugoslaviji, kupoval blago, investiral itd. Menim pa, da bo Jugoslavija to možnost zamudila. Nisem kritičen do samega programa reform jugoslovenske vlade, ker je, po mojem mnenju, v osnovi dober. Menim pa, da mnogi v Jugoslaviji še niso pripravljeni vzpostaviti svobodo tržne ekonomije, o kateri sicer toliko govorijo.«

Dr. Aleksander Bajt, direktor Ekonomskega instituta pravne fakultete v Ljubljani, pa v prispevku za Borbo sodi:

Ni zanesljivo, da bo sedanja reforma, radikalnejša od vseh doseganjih, omogočila učinkovitost 60-ih let. Radikalnost reforme je namreč deklarativna, torej navidezna, usmerjena v tisto smer, v kateri ni povečanja učinkovitosti. Zanikanje samostojnosti podjetij je najbolj vidno v delitvi in porabi dohodka. »Oslove reforme gospodarskega sistema« (zadnje, prednovembretino gradivo Mikuličeve komisije, op. p.) nudijo dve alternativi, vendar je tako po prvih kot po drugi delitev precej kruto odrejena z merili, določenimi »od zunaj«. V trenutku, ko bi družbenega lastnina zares postala enakopravna drugim lastninam, bi se začelo njeni odmiranje, s tem pa tudi odmiranje enopatrijskega sistema oblasti. To je tako jasno, da je enostavno nerazumljivo, kako se sploh možne zahteve po uvedbi privatne lastnine kot enakopravne, ne da bi istočasno poudarjali ukinitev enopatrijskega sistema kot nujne posledice, celo kot pogoj za uvedbo zasebne lastnine.

VINKO BLATNIK

T. JAKŠE

JANEZ JANŠA SE PREDSTAVI

KOČEVJE — Jutri, 20. januarja, ob 17. uri bo v srednjem šoli v Kočevju Janez Janša predstavil svojo knjigo »Na svoji strani«. Govoril bo najprej o nastanku knjige in dogajanjih v zvezi z ljubljanskim procesom, nato pa bo odgovarjal na vprašanja poslušalcev. Po razgovoru bodo povzeli besedo še pobudniki za ustanovitev podružnice demokratske zveze v Kočevju.

T. JAKŠE

NOVI DEVIZNI TEČAJI Tečajna lista št. 9 z dne 16. januarja 1989

država	valuta	tečaj velja za	za devize, efektivo, čeke, kreditna pisma in poštné nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	4763,10	4770,26	4777,42
Avstrija	šiling	100	42544,09	42608,00	42671,91
Kanada	dolar	1	4602,14	4609,05	4615,96
Danska	krona	100	77228,37	77344,39	77460,41
Finska	marka	100	129226,41	129420,54	129614,67
Francija	frank	100	87698,16	87829,90	87961,64
ZR Nemčija	marka	100	298866,25	299315,22	299764,19
Grčija	dragma	100	3606,51	3611,93	3617,35
Irska	funt	1	8006,57	8018,60	8030,63
Italija	lira	100	407,92	408,53	409,14
Japonska	jen	100	4334,02	4340,53	4347,04
Kuvajt	kv. dinar	1	19371,49	19400,59	19429,69
Nizozemska	gulden	100	264650,73	265048,30	265445,87
Norveška	krona	100	82327,00	82450,68	82574,36
Portugalska	escudo	100	3625,47	3630,92	3636,37
Svedska	krona	100	87586,78	87718,36	87849,94
Švica	frank	100	350614,28	351140,99	351667,70
V. Britanija	funt	1	9768,46	9783,13	9797,80
ZDA	dolar	1	5526,24	5534,54	5542,84

Zakaj je klecnil socializem

Le hrepenenje in vizija po boljši družbi?

Socializem se je zlomil, se je odrekel skoraj vsem svojim idealom in geslom, brž ko je postal oblast. Res je morda poglavni vzrok za zlom v tem, da je postal absolutna, monopolna in na stalinistični ideologiji utemeljena oblast. Še zdaj nekateri pozenljivo, če jin pove, da vsaka skupina ljudi na oblasti neizogibno potrebuje partnerje, konkurenje, sogovornike itd., pred kakim letom to objaviti pa je bilo celo nevarno. Toda tudi če bi socializem na oblasti dopuščal demokracijo, se mi zdaj zdaj očitno, da idealov, ki ga opredeljujejo, ne bi mogel uresničiti, ne zardi subjektivne zle volje njegovih protagonistov, marveč zato, ker za takšnega ni objektivnih realnih možnosti niti v najbolj razvitih državah sveta. Boj za kruh ostaja temeljni problem, gibalo in vodilo ljudi. Taka resničnost zato producira in reproducira neenakosti med ljudmi, socialno nepravičnost, neenakopravnost, uzurpacije družbene moči na vseh ravneh in njene zlorabe, vsakovrstne nestrosti, nasilje, izkorisčanje in še številne podobne pojave, za katere smo bili nekoc prepričani, da bodo s socialistično revolucijo izginili. Pa žal niso in tudi ne bo, ne s planskim ne s tržnim gospodarstvom. Odtod moja misel, bolje

Naša anketa

Kakšen predsednik ZIS?

Skoraj nikogar v Jugoslaviji odstop sedanjega izvršnega sveta ni presečen, saj so si bili v glavnem vsi složni, da tako ni več moč naprej. Inflacija, proti kateri je v začetku mandata sedaj odstopajoči predsednik napovedal neizprosen boj, je izšla kot zmagovalka, izvršni svet pa je izbitke prišel s polomljennimi kopiji. Zlobnežni trdijo celo, da so zlomljena kopija le privid, saj se v pravo bitko ZIS pravzaprav nikoli ni podal. Zato je še kako pomembno, kakšen bo novi ZIS in kakšen bo njegov predsednik. Bil naj bi predvsem strokovnjak, gospodarstvenik. Dotukaj smo si vsi složni. Razlike, in to bistvene, pa se pojavit, ko pridejo do konkretnih imen. Nobena skrivnost namreč ni več, da se v kanadični kuhinji bibe oster boj med dvema variantama, ki bi ju enostavno lahko imenovali severna in južna. Prav kompromisarstvo med tem dve dve je dosednjemu izvršnemu svetu spodneslo noge in mu vzel akcijsko moč. V bistvu pa je pravzaprav za to, ali bomo gospodarski razvoj zastavili po meri razvitih, ki naj vlečejo gospodarski voz na prej, ali po meri nerazvitih in čakamo, da se bo tam kaj premaknilo. Nevarnost druge možnosti je predvsem v še večjem zaostajanju za Evropo in ostalim svetom, pa tudi, da bo sedaj vsaj deklarativna usmerjenost k tržnemu gospodarstvu kaj hitro utonila v pozabo.

IVAN VRANIČ, krojilec v viniščem Novotoku: »Jugoslavija je zaredila že tako globoko, da je vprašanje, če nas lahko le en ZIS reši vsega tega. Že Planinčev smekritizirali, da je zavoljila državo, Mikulič je še bolj. In kaj bo naslednjim predsednikom? Ne vem, me je pa strah. Mislim, da bi moral imeti gospodarstvo in politiko v mezinu, predvsem pa moral biti gospodarstvenik. Ne bi bilo tudi odveč, če bi se zgledoval po razvijenih državah.«

JOSIP BOČAK, urarski mojster iz Brežic: »Za predsednika zvezne vlade potrebujemo gospodarstvenika, ne politika. Takega, ki bo vpeljal odgovornost, postavljal gospodarstvo spet na noge in zmanjšal pretevinski administrativni aparat. Predsednik ZIS mora za svoje ravnave odgovarjati ljudstvu, ne političnim in drugim forumom. Tudi jaz odgovarjam za svoje delo in vem, da ga bom dobil nazaj, če bo slabopravljeno. Vsak naj odgovarja tistem, ki mu je delo zaupal.«

MARJANCA SOTELŠEK, absolventka prava, Krško: »Gospodarski in politični položaj sta vse težja, naloge ZIS pa zaradi tega vse bolj odgovorne, zato bi moral biti na celu človek, ki bi se spoznal na gospodarstvo in bi kralj imel močan politični vpliv. Seveda bi moral imeti v javnosti tudi ugled. Ko premisljam, kdo med že znanimi politiki ima te lastnosti, se ne more spomniti nobenega. Premalo jih poznam, predvsem pa premalo njihovo delo in sposobnosti.«

JOŽE FALKNER, član sveta KS Trebnje: »Vsi pričakujemo, da bo novi predsednik izvršnega sveta drugačen od Branka Mikuliča. Moral bi biti človek

kmetijstvo

AGRARIA BO GRADILA HLDILNICO

BREŽICE — Ob normalni rodnosti in letini pridelava Agraria v lastnih in kooperativnih nasadih 6 tisoč ton zares kakovostenega sadja letno. V občini je sadja še veliko več, če upoštevamo 560 ha starih kmečkih nasadov. Ljudem odkupijo le majhen del tega sadja za predelavo. Večina ga propade, čeprav so neškropljena jabolka odlična surovina za sokove. Gradnja hladilnice je narynavna v nadaljnje predelavo pridelkov in pomembna naložba za občino, ne le za Agrario. Investicijo trenutno cenijo na 16,6 milijarde dinarjev. Tako denarja je težko zbrati, toda daje do gradnje odlagajo, dražja je.

LJUBLJANSKO PISMO

BREŽICE — Turistična zveza Ljubljane je poslala aktivu kmečkih žena brežiške občine povabilo za sodelovanje na kmečkih očetih. Istočasno se mu je v pismu prisrčno zahvalila za sodelovanje članic na noveletnem sejmu, za dnečce dobrte iz krušne peči, na katere so kupci čakali v dolgih vrstah.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek je veljal kilogram jabolk 1.500 do 2.800 din, hruški 3.000 in suhih sadnih krhljev 6.000 din. Solato, rabič in špinaca so prodajali po 6.000 din kilo, medtem ko je veljal kilogram čebule in kolerabe 2.000 din, korenja in krompirja 1.500, hrenova 6.000, česna 8.000 in fižola 7.000 do 10.000 din. Liter čebuljice je bil na voljo za 10.000 din. Jajca so prodajali po 700 din primerek, za smetano so morali kupci odštetiti 5.000 din za lončeli ali 10.000 din za liter, skupaj pa je veljala 8.000 do 9.000 din kilogram. Kilogram krvavic so imeli branjevci naprodaj po 10.000 din. Cena za kilo orehovih jedrc se je gibala med 30.000 in 35.000 din.

Sejmišča

BREŽICE — V soboto so imeli naprodaj 236 do 3 mesece starih prašičev in 37 starejših. Prvi so prodali 135, in to po 8.000 do 8.500 din kilo, in drugih 14; ti so veljali 6.000 do 6.500 din kilogram žive teže.

»Vzemite, ne bo treba vrniti«

Na srečanju kmečkih žena v Brežicah o možnostih za dinar brez vračila — Uresičili bodo bogat program izobraževanja in drugih dejavnosti aktivna

BREŽICE — V občinski aktiv kmečkih žena, ki združuje devet krajevnih aktivov, je vključenih 800 članic in od tega jih 400 redno sodeluje na predavanjih v zimskih mesecih, na srečanjih, razstavah in turističnih prireditvah v občini. Aktiv deluje pri Agrari TOK Kooperacija pod mentorstvom Franca Pribiča. Minulo soboto se je zbralo na tretjem srečanju blizu 200 žensk in približno toliko jih pričakujejo 21. januarja. Za vse ni nikjer prostora, zato prirejajo srečanje v dveh delih.

Predsednica izvršnega sveta občine Jelka Barlič je udeleženke seznanila z gospodarsko politiko v tekčem letu. Direktor Agrarie Stane Ilc je prikazal razvojno pot delovne organizacije, direktor TOK Roman Bašovič pa nekaj oprijemljivih možnosti za razvoj.

- Trenutno so na voljo nepovratna sredstva za mlekarstvo, pitanje goveda in prašičerejo. Oprjeti se kaže zlasti ugodnosti za tiste, ki se ukvarjajo z mlečno proizvodnjo in pitanjem. Kmet lahko dobti ta hip za vsako novo stojšče za kravo po 3,6 milijona dinarjev brez kakršnihkoli obveznosti

za vračilo. Sadjarji lahko na enak način pridejo do denarja za pripravo zemljišča ter nabavbo sadik za nasade. Kmetom ponuja roko Zveza vodenih skupnosti Slovenije, ki za svoj denar prav tako ne zahteva vračila.

TOK Kooperacija prevzema naše tudi financiranje programa aktiva kmečkih žena. Zanj mora letos zbrati blizu 20 milijonov dinarjev. V februarju, marcu in jesenskih mesecih je delo aktiva osredotočeno na izobraževanje članic. Na sprednu so predavanja iz agrotehničnih ukrepov, iz zdravstvene preventive domačih živali, iz vzgoje

iončnic in predelave zelenjave, iz zdravstvene vzgoje s poudarkom na boleznih sodobnega časa. Članice aktivna načrtujejo letos devet ekskurzij po Sloveniji in obisk kmetijskega sejma v Veroni, za kar prispevajo denar iz svojih žepov. Sodelovalo bodo na prodajnih razstavah domačih jedi v občini in na Kmečki očetih v Ljubljani. V občini nameravajo letos ustanoviti dva nova aktiva, v Piščecah in na Bilejskem.

Aktiv TOK je na sobotno srečanje povabil pred kratkim upokojenega direktorja Agrarie Stanka Rebernika, ki je bil v tej delovni organizaciji od njenega nastanka. V zahvalo za razumevanje in pomoč aktivi mu je predsednica Anica Šetinc izročila spominsko darilo.

J. T.

Sodobni načrti za hlevne

Projektant A. Pintar sodeluje z Agrokombinatom

KRŠKO — Naložbe v kmetijstvu so vse manjše, vendar gradnja hlevov in drugih gospodarskih poslopov le še ni povsem zastala. Zaradi večjih obresti je prišlo do nekaj sprememb tudi pri načrtovanju gospodarskih objektov na kmetijah, ki morajo upoštevati cenejše in učinkoviteje rešitve.

V Brežicah deluje samostojni projektant za kmečka gospodarska poslopja Anton Pintar, vendar ima največ dela v krški občini, kjer še posebej močno so-

Trimove montažne plošče in druge podobne materiale. Težimo pa tudi za tem, da v hlevne vgradimo čim več materialov, ki jih imajo kmetje doma, to pa je zlasti les.

Prednost sodelovanja med projektantom, Agrokombinatom in kooperantimi pa ni samo v nenehnem strokovnem dopolnjevanju dosedanjih rešitev, marveč tudi v sorazmerno nizki ceni takih projektov, ki so precej cenejši kot v družbenih projektantskih organizacijah. In še eno veliko prednost nudijo kmetom: poleg projekta priskrbe celotno dokumentacijo, tako da kmet dobri v roke tudi lokacijska in gradbena dovoljenja. S tem je kmetom prihranjenih precej ur in potov po uradih, kar tudi poceni gradnjo.

J. S.

Anton Pintar, samostojni projektant za hlevne

deluje z M-Agrokombinatom Krško. Dosej je za njegove kooperante načrtoval že okoli 60 hlevov in drugih gospodarskih objektov, in to po najšodnejši nemški tehnologiji. »Razvoj gre naravnih tudi na tem področju in inženirji v Agrokombinatu mu sledijo zlasti s pomočjo strokovne literature. Naj omenim, da mi je inž. Ivo Bodor iz Agrokombinata priskrbel izvirno nemško literaturo za gradnjo hlevov in drugih gospodarskih poslopov, ki je trenutno prav gotovo najšodnejša,« pravi Anton Pintar. »Značilnost te tehnologije pa je, da skuša s kar se le da majhнимi sredstvi narediti čim modernejše objekte. Dosej smo gradili hlevne iz železobetonovih konstrukcij, ki so imeli ponavadi priključene še senike ali kaj podobnega, sedaj pa se kaže, da je taka gradnja predraga. Zato smo v gradnjo vpeljali vrsto novih materialov, kot so montažni betonski elementi,

Trdi kmetov kruh

Govori Jože Miklavčič kmet s Trebelnega

TREBELNO — »Mislim, da je kmečki kruh bolj trdo zaslužen kot delavski,« pravi 62-letni kmet Jože Miklavčič s Trebelnega. Je lastnik 22 ha velike kmetije (polovica je gozdov). Moti ga, ker so parcele precej razmetane, nič pa si ne more pomagati tudi, ker je domačija tako utesnjena, da nima kam postaviti silosa. Da bi ga zgradol 150 m stran od hleva, pa le ne bi bilo pametno, ker bi moral pozimi odmetati preveč snega, če bi hotel priti do sila. In ker se je odločil pretežno za živinorejo, saj ima v hlevu 9 do 12 glav živine, pretežno pitancev, potrebuje kar precej krme.

Da kmetovanje sploh ni preprosto, kot si kdaj misli, še doda Jože, in pa to, da je naposlед treba misliti tudi nase, na staru leta. Prodal je telico, bika in še prase, da si je dokupil skoraj 4 leta za skromno kmečko pokojnino. Nje-

gova žena dela 4 ure na pošti, sicer pa seveda poprime pri kmečkih delih, kolikor pač zmore. Jože pravi, da je s kooperativskimi odnosi s KZ Trebnje sicer zadovoljen, saj ko je delal hlev, mu je šla zadruga na roko s posojilom in nasveti. Tudi pospeševalce Ludvik Jerman pride pogledat, kadar je kaj posebnega, da o tem zmede kmetje takoreči iz prve roke. Jože hodi tudi na strokovne izlete kooperantov.

»Odkupne cene so še veliko prenize glede na drage repromateriale in tudi premalo regres je. Oni nam ne morejo podariti, to vem, mi pa tudi nujn!« je še povedal Miklavčič.

P. P.

PREDAVANJE O SADJARSTVU

METLIKA — V petek, 20. januarja, bo ob 15. uri v menzi Vinske kleti dipl. inž. Borut Ambrožič iz Metliškega zavoda v Mariboru predaval o sognjanju, obrezovanju, vzgoji in zaščiti sadnega drevja. Vabljeni vsi, ki jih ta tema zanima.

Med poslanimi živalmi so absolutni rekorderji lisice, čeprav so za stekline zbolele tudi nekatere domače živali. Štabi za zatiranje stekline bodo razglasili stanje najvišje stopnje ogroženosti. Ne glede na to, da občinske odredbe o kontumacu veljajo brez prekinitev, bodo na terenu ukrepi poostreni.

Predlagamo, da obnovite znanje o najnajvečjih obvezah občanov. Pri tem pa upoštevajte nekaj glavnih izvlečkov iz

EN HRIČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Dobersek

Kako z bentonitem

Bentonit, imenovan tudi klarol, je vrsta gline, mineral vulkanskega izvora (aluminijev silikat — $\text{Al}_2\text{O}_3 \cdot 4\text{SiO}_4 \cdot x\text{H}_2\text{O}$), ki ga v glavnem uporabljamo za čiščenje bejih vin. To čistilo v vinu ni topljivo, zato ne more vplivati na spremembu sestavin vina. To pomeni, da čistilo vina ne more pokvariti, kvečemu ga popravi in očisti. Prav tako ni nobene bojazni, da bi čistilo aimelo kakršenkoli škodljiv učinek na zdravje potrošnika.

Ime bentonit ima čistilo po mestu Fort-Benton v ZDA. To sredstvo je leta 1934 začel uporabljati Saywell v Kaliforniji, pri nas pa smo ga še v zadnjih 10 letih.

V trgovinah (pri nas trgovine KZ Metlika, v lekarnah in pri hektarskih družbenih organizacijah) prajo bentonit tudi pod imenom klarol. Ima obliko drobnih zrnec do grobe prahu, je belosivkaste ali rjavkaste bele barve.

Bentonit deluje tako, da pritegne beljakovine in druge nesnake v vinu, s katero se sesede na dno soda.

En del bentonita vpije 10 delov vode in pri večji raztopitvi prehaja v suspenzijo, to je zmes drobnih trdnih delcev, ki se v tečaju usredajo. Zrnca bentonita, pomešana z vodo, kipijo (kot kvass) in pri tem razpadajo v drobne delce z veliko skupno površino, saj 1 gram bentonita, raztopljen v vodi, predstavlja površino 5 m^2 . Zato ima bentonit veliko adsorpcijsko moč. Delci bentonita imajo negativni električni naboj in neutralizirajo beljakovine, ki imajo pozitivni električni naboj, ter se sesedejo na dno soda. Z izločitvijo beljakovin, ki povzročajo motnost vina, izloča iz vina tudi težke kovine (žeze, baker, zleplo).

(Čedo Grbić)

in druge), ki povzročajo prelom vina in imajo podoben okus kot žveplov vodik, kar mnogi potujovalci zamenjujejo, ker ne misijo na težke kovine in vse pripisujejo le žveplu.

Postopek čiščenja

Vina, ki so še po prvem pretoku zaradi beljakovin motna, čistimo s 50 do 150 grammi bentonita na 100 l trdovratno motno vino pa tudi s 100 do 200 grammi bentonita na 100 l. Zaradi določitve prave količine bentonita je priporočljivo napraviti predhodno preizkus v malem. Tak preizkus bodo najbolje opravili v laboratoriju, kjer imajo ustrezne priprave. Obrnmo se za pomoč na ustrezni laboratorij najbližje delovne organizacije. Kako tak poizkus narediti, bodo laboratori našli opisano v pristopni kletarski knjigi.

Bentonit lahko dodamo moču tudi pred vremjem. Tako dobimo že po prvem pretoku čisto vino. Vino pa čistimo z bentonitom še po prvem pretoku. Mnogi kletarji priporočajo sploh čiščenje moča pred vremjem, saj moču lahko brez škode dodamo večje količine bentonita brez predhodnega preizkusa v malem.

Odtetano količino bentonita (za vsak od posebne raztopine) raztopimo v 10-kratni količini vode tako, da se ne delajo grudice. Bentonit v vodi počasi vzkipi. V vodi ga pustimo (pokritega) do 20 ur. Nato čistilo dodamo vino in ga v sodu močno prečemošamo.

Čiščenje z bentonitom lahko kombiniramo s čiščenjem z želatino. Najprej dodamo bentonit, drugi dan pa čistilo želatino brez dodatka česlovevine (tanina).

Vino prečemošamo iz čistila čez 7 do 10 dni.

T. DOBERŠEK

Val stekline nas vse bolj ogroža

Večje možnosti za okužbo z nevarno bolezni — Kaj vse je treba ukreniti

Očitno imamo v naših gozdovih še dovolj lisic in druge divjadi, da lahko govorimo o novem valu okužbi s steklini. Tako pozitivnih preiskav ne pomnimo. Pogostost prenosa virusa preko ugriznih ran ali prask je očitno povezana ravno z gostoto divjadi na kvadratni kilometru. Takrat lahko obolela žival zanesljivo naleti na potencialne žrte, s katerimi se običajno stepe in jim poleg večjih ali manjših ran pusti tudi smrtonosni virus. Tako se po preteklo določenega časa ponavlja ista zgodbina z obvezno smrtnim koncem. Šele z razredčitvijo lisic na približno 2 živali na 10 km^2 je veriga prenosov prirodnoma prekinjena. Ker pa naše najboljše prenašalke stekline — lisice nadoknadijo to razredčenost z nagomgom po ohranitvi vrste, se ob povečani plodnosti hitro vzpostavi ravnotežje v gozdu in možnost za stekline so spet tu.

Večkrat beremo poročila, kako oboleli živali vdrijo v domače in napadajo predvsem domače pse. Nič manj pa niso ogroženi tudi drugi prebivalci domače, zlasti gospodar, ki se še posebno izpostavlja stekline — če skuša z golimi rokami bolne živali pobiti.

Veliko je bilo že povedana in napisana o preventivnih ukrepih zoper steklini, vendar ni nikoli več popolnoma znebili, čeprav je v zadnjem času obetana dodatna metoda cepljenja lisic s posebnimi vabami. Vendar je metodo tako draga, da si je povsod v Sloveniji ne moremo privoščiti, da ne bi nič ukrenili!

Bolezen je, žal, tako prikrita, da se najmanj 14 dni ne zgodi nič. Na to pa nenačelo pridejo prvi znaki in od takrat naprej vso vesoljna medicina oziroma veterinar ne moreta več pomagati. Zato ponovno poučarjam, da je vsakodobno obvestilom, pred vsemi razglasom v zvezi z ogroženostjo ob povečanju vala stekline.

Da bi bila trenutna situacija sejasnejša, dajemo podatke o dosedanjih rezultatih diagnostike stekline na Dolenjskem:

Leto 1986:</

Pozabljena dolenjska zgodovina

Seja sveta za ohranjanje revolucionarnih tradicij

NOVO MESTO — Pri prebiranju učbenikov za osnovne in srednje šole je željal viti, da je bilo težišče slovenskega NOB na Gorenjskem in Štajerskem. O Dolenjski in Beli krajini, ki sta bili resnično središče NOB, pa je izredno malo govorila, kot ugotavlja Zdenko Picej v gradivu pripravljenem za nedavno sejo sveta za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij NOB pri OK SZDL Novo mesto. Zapostavljanje tovrstne dolenske in belokranjske zgodovine je zlasti krivично zaradi tega, ker je OF imela v tej pokrajini že leta 1941 tak vpliv, da so bili njeni terenski odbori skoraj v vsaki vasi. S tega območja je odšlo v začetku leta 1942 največ prostovoljcev v partizane, kar je imelo za posledico veliko osvobojeno ozemlje Dolenske in Belo krajine. V pokrajini »so se začele izvajati prve svobodne volitve« v narodnoosvobodilne odbore, ki so prevzeli oblast od odborov OF in tako delovali vse do velike italijanske ofenzive. Do tedaj se je od pomladni 1942 zadreževalo v Kočevskem Rogu vodstvo slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja, ki se je po umiku v Polhograjske Dolomite znova vrnilo na Rog in od tu vodilo slovenski odpor, navaja Zdenko Picej. Pri zgodovinskem učbeniku za 8. razred pominja, da sta doživelva Pohorski bataljon na Osankarici in 4. bataljon Cankarjeve brigade na Javorovici podobi usodi, a je javorovško tragedijo zgodovinopisje pozabilo.

Gre kar za namerno izkrivljvanje zgodovinskih dejstev, za premišljeno iskanje časti in korist? Učbeniku za 2. razred srednjega izobraževanja »je govor o Ljubljani kot srcu osvobodilnega gibanja v letu 1942, o Dolenjski oz. Kočevskem Rogu in Beli krajini, ki pa sta to vlogo imeli praktično od pomladi leta 1942 do konca vojne, pa nič«, kot ugotavlja Zdenko Picej. Udeleženci pektove seje sveta so se z njim strinjali. Ugotovili so, da zdaj sicer strokovne ustavnove prenavljajo učbenike, in poudarili, da učbenik ne more biti niti za učitelje niti za učence edini vir informacij.

L. M.

SEMINAR ZA SINDIKALNE VODITELJE

NOVO MESTO — Od 11. do 13. januarja je občinski svet Zveze sindikatov v sodelovanju z izobraževalnim centrom republikega sveta Zveze sindikatov iz Radovljice pripravil seminar za predsednike in člane izvršnih odborov, ki se ga je udeležilo 85 slušateljev iz vseh štirih dolenskih občin. V veliki sejni dvorani so prisluhili predavanjem Gregorja Mikliča o novih zakonih, Rajko Lesjak je spregovoril o aktualnih nalagah sindikata v novih pogojih gospodarjenja, o zahtevah sindikata na področju socialne varnosti delavcev pa je govorila Lučka Bohm. Med predavateli so bili še Janez Zeleznik, ki je nastopil s temo o prenovi sindikata, mag. Gabrijel Sfiligoj je govoril o prestrukturiranju gospodarstva in družbenih dejavnosti, mag. Jože Valentinčič pa o tem, kako pripraviti in voditi sestanek. Na koncu je stekel še pogovor z udeleženci seminarja.

L. M.

Mercator emona SOZO dolenjska

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 21. januarja, bodo kot dežurne (v Novem mestu do 19. ure, v ostalih krajih do 17. ure) odprte naslednje prodajalne živil:

- v Novem mestu: Market Dolenjka na Ljubljanski c.
- v Šentjernej: Samopostežba Mercator
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Vrelec
- v Žužemberku: Market Dolenjka
- v Straži: Samopostežba KZ
- v nedeljo bo v Novem mestu od 8. do 11. ure odprta prodajalna KZ na Glavnem trgu 4.

Dogovorna ekonomija, kaj je to?

Deset uspešnih let Obrtne zadruge Metlika — Sposobni prevzeti tudi najbolj zahtevna dela — Lani 3000 milijard starih dinarjev prometa

METLIKA — Pred desetimi leti, ob ustanovitvi, je Obrtna zadruga Metlika štela okoli 20 članov. Danes jih je 2300, od tega 1200 aktivnih, takih, ki bolj ali manj redno delajo prek te zadruge, število članov pa še vedno narašča. Metliška Obrtna zadruga je registrirana za prevozniško in gradbeno dejavnost, se pravi, da je specializirana zadruga. Kmalu po ustanovitvi je prerasla ozke občinske meje in je postala regijska oziroma celo medregijska zadruga. Svoje enote ima še v Novem mestu, Krškem, na Čatežu in v Ljubljani, Iz Bele krajine, Dolenjske, Posavja in Ljubljane pa je tudi večina njenih članov. V zadrugi je danes zaposlenih 40 ljudi.

Med 70 obrtnimi zadrugami v Sloveniji je metliška zadružna leta po prometu stalno med 6. in 10. mestom. Ocenjujejo, da bo za lansko leto njihov promet znašal okoli 30 milijard dinarjev, severa novih. »Poslovanje v lanskem letu je doseglo uspešnejše, kot smo pričakovali,« pravi direktor Obtne zadruge inž. Otmar Šturm. »Vendar naša zadruga ni usmrtena v pridobivanje in kopiranje dobiška, zato so tudi naše provizije med najnizjimi med slovenskimi zadrugami. Seveda gledamo, da postujemo normalno, v prvi vrsti pa racionalno, na koncu leta pa moramo imeti vsaj pozitivno nič. Jasno pa je, da moraš stalno posodabljati in vlagati v poseb, od katere živis.« Zato tudi stalno skrbijo za strokovno kadrovsko krepitev svoje posadice.

Začeli pa so tudi srečne finančne discipline zadruge, leta tisoč do delo v glavnem

Otmar Šturm

IZ NAŠIH OBČIN

Vzgojitelji bijejo plat zvona

Izredna seja novomeške občinske skupnosti otroškega varstva

NOVO MESTO — Klub opozorilom o nevzdržnosti razmer v otroškem varstvu v novomeški občini sta bili gradnji vrtca na Drski in kuhinje ob ločenskem vrtcu iz referendumskoga programa najprej izpuščeni, nato pa se je vrtec na Drski prebil v načrt samoprispevka kot pomožni predlog. »V skupnosti otroškega varstva se zavedamo pomene gradnje bolnišnice, vendar zahtevamo, naj bo vrtec v samoprispevku v vsakem primeru.« Tako so se potegovali za svojo dejavnost predstavniki novomeškega otroškega varstva na nedavni izredni seji občinske skupnosti otroškega varstva. Opazirali so, da za predšolske otroke zaposlenih staršev skrbi novomeška občina občutno slabše kot večina slovenskih. V prenartpane prostore vzgojitelje sprejemajo največje dopustno število otrok, o razmerah v otroškem varstvu pa govorijo še dejstva, da v novomeške vrtce vozijo iz drugih krajev dnevno 285 otrok, da so nekatere prostori za varstvo otrok »neprimerni«, da VVO Novo mesto »ne more ustrezeno organizirati prehrane predšolskih otrok«, kot je moč prebrati v informacij skupnosti in kot smo sišli na izredni seji.

Ana Dičevski je v razpravi vprašala o možnosti preusmerjanja denarja za zaklonišča v gradnjo vrtcev. Bogdana Maliju je zanimalo, kaj so naredili izvajalci. Delegat državnih organov je še predlagal, naj otroke varujejo nezaposlene vzgojiteljice in na ne delajo vzgojitelji tako, »kot delamo mi v državnih organih, t. j. togo po paragrafih«. Greval se je za živiljensko reševanje razmer. Marjana Setina, ravnateljica Vzgojno-varstvene organizacije Novo mesto je v odgovorih na nekaj vprašanj med drugim obžalovala, da v VVO niso dobili zeleni luči za organiziranje družinskih varstev. Po njenem je vodstvu vrtcev za rešitev stanja iskalno »vse možne rešitve«.

L. M.

DIMITRIJ RUPEL NA SVOBODNI KATEDRI

NOVO MESTO — Občinska konferenca ZSM Novo mesto in tukajšnje društvo sociologov in politologov prirejata v sredo, 25. januarja, ob 18. uri v modri dvorani hotela Metropol svoobodno katedro o političnem pluralizmu in Slovenski demokratični zvezi. Gost večera bo prof. dr. Dimitrij Rupel, predsednik te zveze.

L. M.

Silvi Dular v slovo

Sredi decembra so na pokopališču Svetega Roka v Metliki pokopali posmrtné ostanke Silve Dular. Metličani, ki so jo poznali, se bodo spominjali te lepe,

skromne in prijazne ženske po njem delu na kulturnem področju. Silva Dular je igrala zahtevne karakterne vloge že v tisti igralski skupini, ki sta jo vodila neumorna učiteljica Julka Rajmer in matematik Švigelj, in sicer kmalu po vojni. Silva Dular je pela v pevskem zboru kulturno umetniškega društva, plesala pa je tudi v folklorni skupini. Vsi, ki so že videli ali pa še

bodo Badjurov folklori film Pomlad v Beli krajini (1952), ne bodo mogli prezreti obraza Silve Dular. Svoje sledove pa je pokojna Metličanka pustila tudi v različnih odborih. Bila je članica kulturnoumetniškega društva Metlika, občinskega odbora Zvezde kulturno просветnih organizacij, Belokranjskega muzejskega društva, Društva prijateljev mladine, domala vse do prezgodne smrti pa je pela v metliškem pevskem zboru Beti. Na delovno organizacijo Beti je bila Silva Dular močno navezana, saj je tam službovala od 1957. do 1984. leta, ko se je upokojila. Z neposrednostjo, prijaznostjo in delovno disciplino si je pridobivala v Beti veliko prijateljev. Ker je delala v prodajnem oddelku, so Silvo Dular cenili mnogi Betini kupci širom po Sloveniji in Jugoslaviji.

Silva Dular je vzorno pisala zapisnike,

ki so prava kronika povojnega ljudsko-

svetovnega življenja v Metliki. Tistega življenja, ki ga bilo brez nje manj vredno in siromašnejše. Zato in zaradi Silve same spomin nanjo ne bo zbledel.

T. GAŠPERIĆ

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

• Socializmu smo dolžni zahvaliti, kapitalizmu pa 20 milijard dolarjev. (Milan Bešić)

GOSTILNE — Belokranjec, ki si je vzel na starega leta dan čas in obred celo belo krajino, je ugotovil, da je bilo v deželi ob Kolpi organizirano silestrovanje le v gostilni na Bistrici in v hotelu Lahnja v Črnomlju. Če polnoč pa sta sprejemali goste le še gostilni Izaira Jamina na "suhem mostu" v Črnomlju in Nika Bajdovice v Metliku. Vsi ostali gostinski lokalci so že zgodaj zaprili vrata, nekateri celo prej kot ob občinjskih sobotah. Razlagi za takšno početje sta le dve: ali imajo ljudje premalo denarja ali pa ga imajo gostinci preveč...

TRGOVINA IN TUŠ — V prodajalni z mešanim blagom v Vinici se prodajalci radi posredujajo, da poleg bogate izbire artiklov lahko postrežijo tudi z dodatnimi uslugami — tuširanjem. Isto to popolnoma zastonj. Čeprav je trgovina novejšega datumata, s stropa vztrajno kaplja, ne glede na to, ali v zgornjem stanovanju uporabljajo vodo ali ne. Pričakujemo, da bodo v črnomaljski kmetijski zadruzi, lastnik prodajalne, vsem dejavnostim, ki jih imajo, pripisali še eno — javno kopališče.

20. TISOČLETJE — Na koncu poročila o uresničevanju programa javnih del v krajevni skupnosti Vinica v preteklem letu se je Vinicanom zapisala letnica 1988. Upajmo, da takrat ne bodo več poročali, koliko metrov ceste so asfaltirali in koliko metrov jarka za vodovod so izkopali. Morda vsega tega takrat niti potrebovali ne bodo več...

Drobne iz Kočevja

SPREHAJALIŠČE JE SMETIŠČE — Včasih — gre za predvojne čase — pravijo starejši prebivalci mesta, je bila iz Kočevja proti Rožnemu studencu lepa sprehajalna pot, ob njej so bile celo klopiči. Napredek je naredil svoje: klopici ni več, ob vsej poti pa je dovolj smeti in drugih odpadkov.

PRŠEÑENJE V BIFEJU — Stalni gostje, ki so že skoraj inventar bifeja v samopostežni v Kidričevi ulici, so bili tako presenečeni, da bi koga lahko celo kap, ko so videli, da je prišel sploh v bife vestni in urni poštar tega območja Ivan Nimac. Vsi so soglasno ugotovili, da to zasluži objavo v časopisu.

POSNEMAJO RIBNIČANE — V Kočevju so sklenili, da bodo podobno kot v Ribnicah vse leto zbirali prispevke za organizacijo novoletnih prireditiv in za okrasitev mesta. Tudi za program se bodo dogovorili že med letom, da ne bo dedek Mraz s prispevkami spet zamujal kot za to novo leto. Pravijo pa, da bo potrebno precej denarja, saj sta samo dve predstavi Mestnega gledališča ljubljanskega (igrica Medvedek Pu) veljali kar 2,4 milijona dinarjev.

Ribniški zobotrebcii

RAZSTAVA PASEMSKIH — Društvo za vzgojo malih pasesmskih živali je organizalo prejšnji vikend razstavo v Kočevju, zdaj pa bo podobna razstava še v Ribnici.

NOVE STRANKE — V Ribnici ni posebnejša zanimanja za nove stranke in zvezze, razen za kmečko. Pravijo, da je tako stanje zato, ker so videli na televiziji in drugod take predstavnike novih gibanj, za katere menijo, da za delavca ne bodo nadeli kaj posebnega.

CRNA CRNINA — Varstveniki naražejo končno spoznavajo, da drug drugemu onesnažujemo vodo. Tako Potočani onesnažujejo vodo Ribničanom, Ribničanje Dolencem in tako gre ta veriga naprej vse do Črnea morja, ki je že itak črno. Naravorstveni zato pravijo, da bi moralci čistilne naprave zgraditi naprej v višje ležečih krajih in šele nato v nižje ležečih, čeprav so v občini prvotno načrtovali prav narobe.

OPRANA GNOJNICA — Varstveniki narave ugotavljajo tudi, da je v Loškem potoku včasih teklo v podzemju več gnojnico, kot je danes. Ta prihaja sedva na dan tudi pri vodnem zajetju za Ribnico in Kočevje. Danes pa Potočani spuščajo v podzemje vedno več kemikalij, predvsem pralnih pršakov.

Trebanjske iveri

SKUPNI JEZIK — Trebanjski kmetje so, podobno kot njihovi stanovski kolegi drugod, hudo negovali, ker so morali zadružiti takoj plačati določeno blago oz. repromaterial, ki so ga kupovali z naročilnikom, medtem ko je zadruža pri plačilih kmetom načinom sporočila zakon o zavarovanju plačil. To pomeni, da je kmet praviloma dobil denar proti koncu DURA, to je 12. ali 13. dan dolžniško-upniškega razmerja. V teh hudih časih galopirajoče inflacije to splošni nobena malenkost, še zlasti ne, če nekdo drug toliko časa brezpostreno obrača svoj denar. Toda, ker so kmetje potrežljivi, niso takoj vzklopili za radi še ene krivice. Novo ustanovljena kmečka zveza jim je dala moč, da so se z razumnim vodstvom zadružile dogovorili, da bo po novem letu bolje. Salomska rešitev je v tem, da zdaj velja tako za zadružo kot za kmeta 12. dan za plačilom. Ni se znano, kako bo s plačilom mleka, kjer kmetje čakajo na denar praklino tri tedne.

LETAKI — Razmere v zdravstvu so težavne, kljub temu pa nič ne kaže, da bi ljudje kaj dosti sočustovali z vodilnim in drugim zdravstvenim osebjenjem na Dolenskem, niti v trebanjski občini. Pri Rakovniku so neznanci raztrzli letake, ki prav nič z izbranimi besedami obdelujejo predvsem novomeško bolnišnico. Vse kaže, da bo treba »spustiti in umiriti žogo«, kot pravijo nekateri slovenski politiki za jugoslovenske politične razmere. To velja tudi za »primer Kroja«, kjer naj pride na dan vsa resnica, pa če je tako boljše.

P. P.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Kako do denarja za kulturni dom?

V črnomaljskem kulturnem domu imajo že vrsto let težave z ogrevanjem — Ena od možnosti je, da bi denar prispevale delovne organizacije in republike

ČRНОМЕЛJ — Tukajšnji kulturni dom je spomenik 1. kategorije NOB, saj je bilo pred 45. leti v njem zasedanje SNOS, vendar imajo v njem velike težave z ogrevanjem. Ti problemi so postali toliko bolj pereči po letu 1984, ko so dom vedeni obnovili, a je za ureditev centralne kurijke zmanjšalo denarja. Od takrat hranijo v Zavodu za izobraževanje in kulturo (ZIK) le projekte.

Po predračunu, ki ga je pred kratkim pripravil GOK, bi vejlji stroški za ureditev centralnega ogrevanja v kulturnem domu v Črnomlju 17 milijonov dinarjev. Povsem jasno je, da tolikšne vseote v občini ne bi mogli zbrati. ZIK je skupaj z občinskim izvršnim svetom pripravil nekaj različic, kako bi bilo moč zbrati denar, a žal nobena od njih ni v resnicu izvedljiva. Ena od možnosti je bila tudi, da bi prav za ta namen za nekaj stotink odstotka povečali prispevno stopnjo za kulturno skupnost, toda tudi ta predlog je padel v vodo.

TELEFONI NAJPREJ OKOLICI

KOČEVJE — Nova telefonska centrala v Kočevju bo veljala 5,4 milijarde dinarjev. Od tega naj bi občani zbrali 3 milijarde, ostalo pa bo prispevalo PTT. Vsa investicija z omrežjem vred pa je ocenjena na 12,5 milijard dinarjev. Te dni se je že začelo zbiranje denarja za telefonsko centralo. Vsak interesent za telefonski priključek naj bi do marca vplačal (v treh mesečnih obrokih) skupno 2,9 milijona. Ob priključitvi telefona pa bo treba prispevati še po 20 odstotkov od takratne cene telefonskega priključka. Prispevki delovnih organizacij in obrtnikov za centralo je precej večji in znaša po 5,8 milijona dinarjev. Prispevki obrtnikov in združenega dela je enak zato, ker združeno delo že zdaj še dodatno zbrira oz. plačuje prispevki od telefonskega impulza, obrtniki pa ne. Vse te prispevke (za centralo) zbirajo v Krajevni skupnosti Kočevje-mesto. Najprej in to letos bodo dobili telefonske priključke na podeželju, nato pa še v mestu.

ŠE O TELEFONI

KOČEVJE — V zvezi z razširjevanjem telefonskega omrežja na Kočevskem nam je sekretar KS Kočevje-mesto Boštjan Hočvar povedal: »Prispevki občanov za telefonijo bomo zbrali tri mesece, in sicer na žiro račun KS Kočevje-mesto št. 51300-645-15005, prvotno pa je bila, žal, občanom sporočena napaka številka. Obroki morajo biti vplačani do vsakega 25. v mesecu. Vplačilo prvega obroka (do 25. januarja) se šteje tudi kot pristop k samopravnemu sporazumu s KS in podjetjem PTT. Kdor pa bo pristopil k sporazumu kasneje, bo moral vplačati višji (revalorizirani) znesek akontacije. Zamudniki se še lahko prijavijo za telefonski priključek s posebnim obrazcem, ki ga dobijo na pošti v Kočevju, kjer hkrati tudi vplačajo prvi obrok akontacije.«

Podeželani so rešili samoprispevki

VKS Trebnje v nedeljo 51,9 odst. glasov za samoprispevki

TREBNJE — Nedeljski referendum za uvedbo kraljevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Trebnje je uspel, zlasti po zaslugi podeželja. Udeležba je bila visoka, 88,4 odstotna, bila pa bi še večja, če bi bili volilni imeniki bolj na tekočem s spremembami bivališča krajovan. Stoodstotno udeležbo so zabeležili Vina Gorica, Dolnje Medvedje, Selo, Odrška, Repče v Vrh-Trebnje, zelo dobro pa je se odrezal tudi Stari trg z 98,9 odst. Za samoprispevki je glasovalo 1130 volilcev (51,9%), proti pa 777 krajovan.

NAJMANJ KOMUNISTOV V ZADNJIH LETIH

ČRНОМЕЛJ — V 65 osnovnih organizacijah ZK v črnomaljskih občinah je bilo konec leta 1987 1.007 članov, devet mesecev pozneje pa le 964, kar je najmanj v zadnjih nekaj letih. Sprejeli so namreč le 3 nove člane, medtem ko so bili 4 izključeni, 14 je bilo članih, 28 pa jih je izstopilo iz ZK. Toda primerjalni podatki v gibanku članstva v Zvezni komunistov v dolenski regiji in v republiki kažejo, da črnomaljska organizacija je izstopila oz. da je še nekoliko na boljšem.

Vzrok, da so v devetih mesecih lani sprejeli v Črnomlju le 3 člane v ZK, je v krizi širše družbenne skupnosti in v Zvezni komunistov, ne morejo pa tudi mimo dejstva, da v osnovnih organizacijah niso dovolj resno evidentirali morebitnih članov. Naraščanje števila izstopov, ki se je začelo leta 1987, se je v minulem letu še nadaljevalo.

NATEČAJ ZA ŠTAVBNA ŽEMLJIŠČA

ČRНОМЕЛJ — Sklad stavbnih zemljišč Črnomelj razpisuje javni natečaj za oddajo stavbnih zemljišč v zalednjem območju Drage v Črnomlju. Na voljo je 17 parcel za gradnjo družinskih hiš, lahko tudi s poslovni prostori za mirno obrtno dejavnost. Vsi zainteresirani lahko dobre dodatne informacije na komitej za družbeni razvoj črnomaljske občinske skupščine. Natečaj pa bo do konca januarja objavljen tudi na oglasni deski v občinski stavbi.

Za manj ljudi v upravah

V ribniški občini pripravljajo ukrepe za zmanjšanje števila zaposlenih v raznih službah in sisih

RIBNICA — Počasi (celo prepočasno) se le uveljavlja mnenje, da je pri nas v neproizvodnih dejavnostih preveč zaposlenih. V akciji za zmanjševanje števila zaposlenih v neproizvodnih dejavnostih se vključujejo tudi v ribniški občini. Službe občinske skupščine že izdelujejo projektno nalogo o možnostih za zmanjševanje zaposlenosti v občinski upravi, SIS družbenih dejavnosti in v občinskih vodstvih družbeno-političnih organizacij.

Najprej bodo ugotovili, koliko delavcev v občinski upravi in v že omjenjenih drugih službah bo odšlo letos in prihodnje leto v pokoj in če njihovo delo lahko ukinje ali če ga lahko prevzamejo drugi ali pa če bi za nujne naloge zaposlili lahko ljudi, ki se bodo pokazali za odvečne v skupnih službah v delovnih organizacijah, kjer bodo tudi začeli s podobnimi ukrepi za zmanjševanje števila zaposlenih pri neproizvodnih delih. Tudi na področju SIS že prihaja do nekaterih pobud in ukrepov, ki bodo vplivali na število zaposlenih. Tako se za področje SIS zdravstva že pripravlja enotna organizacija strokov-

KADRI IN INOVACIJE

RIBNICA — V Ribnici bodo v kraljevem pripravili posvetovanje o kadrovski politiki in inovativni dejavnosti. Namen posveti je spremljanje in usmerjanje ključnih kadrov v občini, kar je še posebno pomembno v pripravah na skupščinske volitve v letu 1990 in seveda tudi zaradi resnosti gospodarskih in splošnih razmer pri nas. V občini pričakujemo, da jih bo tudi ta posvet pomagal zagotoviti, da bo občina še naprej gospodarsko in na drugih področjih tako hitro napredovala, kot je zadnjih nekaj let, ko se je po narodnem dohodku na prebivalstvo uvrstila med najbolj razvite v republiki.

ZMAGA K TOVARNI OBUTVE NOVO MESTO

MOKRONOG — Direktor Tesnil Tone Hočvar, ki ga je občinski izvršni svet prosil za pomoč pri sanaciji obrata Zmage v Mokronogu, je izvršni svet seznanil, da poteka pogovor za izločitev obrata iz matične delovne organizacije Zmaga Ljubljana in hkrati tudi za priključitev tega obrata k Tovarni obutve Novo mesto. Pomembno bi bilo, da bi dosegli brezplačen prenos vseh osnovnih sredstev obrata, na katerega so Ljubljanci popolnoma pozabili in se je znašel v težkem precepnu, kako sploh še nadaljevali proizvodnjo. ISSO Ljubljana-Vič naj bi zagotovila del obrata za sanacijo obrata. Tovarna obutve Novo mesto pa seveda računa, da ne bo ostala praznok rok, ko bodo potrebljana določena sredstva za prekvalifikacijo delavcev. Trebanjski izvršni svet je podprt pobudo, da se na tak način »ozdravi« obrat v Mokronogu.

TREBNJE — »Eden glavnih razlogov, da smo se razšli s Putnikom, je bil ta, da Beograjdani niso bili pripravljeni vlagati nit v obnovu motela, kaj šelev v nov objekt, kljub temu da smo se o tem veliko pogovarjali. 21 let razen tekočega investicijskega vzdrževanja ob matične delovne organizacije nismo bili deležni nikakršnega vlaganja,« je razložil novi direktor TGP (Turistično gostinsko podjetje) Trebnje Nace Hribar.

TGP Trebnje je torej novo ime firme za bivši motel Putnik. Za izločitev tozda iz JTRO Putnik Beograd se je ob koncu novembra lani odločilo vseh 19 delavcev, in prav tako so izbrali soglasno tudi omenjeno ime podjetja. To bo zaenkrat samočitno, čeprav bodo Trebanjci seveda skušali najti kakšnega bogatejšega strica, saj bodo družno prej kos ambicioznih razvojnih načrtov. Zdajšnji prostori oz. oprema motela so zelo zastareli in izrošeni, tako da motel ne zadostuje več merilom pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih poslovnih prostorov za gospodarsko dejavnost. Po tem pravilniku mora biti na 8 ležišč najmanj 1 stranišče, umivalnik s toplo in hladno vodo, na 12 ležišč pa najmanj

Marica Fabič

Vinica kot obljubljena dežela

M. Fabič o odnosih med Slovenci in Hrvati

VINICA — V Novotekovem tozdu v Vinici je danes zaposlenih 40 odst. delavcev iz sosednjih Hrvaške, v tukajšnjo osovino solo pa prihaja z one strani Kolpe vsk dan nekaj deset otrok. »Kolpa nas Hrvat in Slovenci ne razdržuje, ampak le še tesneje povezuje. Mi smo živiljenjsko vezani na Slovenijo. V Vinici hodimo po nakupih, v mlinc, cerkev. Od Hrvaške smo skoraj povsem odrežani. Naša republika je pozabilna na nas. Smo pač obmejni. Če ne imeli tako blizu Slovenije, bi propadli, vlastni dugoreški občini bi morali prosliti krošku,« pravi Marica Fabič iz Pribanjecov onstran Kolpe, ki je od vsega začetka, torej že pol drugačje, zaposlena v viniškem Novoteku.

»Srečna sem, da se prebivalci dveh sosednjih republik med seboj tako dobro razumemo. Govorimo skoraj enak jezik, saj je v našem načetu veliko slovenskih besed, v viniskem pa hrvaških. Tako tudi našim otrokom v slovenski šoli jezik ne dela skoraj nobenih težav. Med ljudimi tostran in onstran Kolpe ni nikakršnih prednostov, ne dejajo nikakršnih razlik. Moja mama se je iz Hrvaške poročila v Slovenijo, jaz nazaj na Hrvaško, moja sinova pa imata zopet Slovenke. Tako se življenje ljudi iz občin republik prepleta,« pravi zgrovorna Marica.

Na to, kaj bi bilo, če ne imeli tako blizu Vinice, si Fabičeva ne upa pomisliti. »V Novoteku sem našla svojo prvo zaposlitev. Najblžja tekalna tovarna na Hrvaškem je v Dugi Resi, ki je 20 kilometrov odd

Uspeh je spodbudil iskanje novega

Bo bazen v Nerezinah?

KRŠKO — Dobre izkušnje s šolo zdravega življenja, ki so jo lani organizirali v Nerezinah na Malem Lošnju občinski svet Zveze sindikatov Krško, aktiv organizatorjev rekreacije in krški zdravstveni dom, so več kot potrdile zamisel o preventivnem zdravljenju delavcev.

Stane Iskra je predsednik aktivna organizatorjev rekreacije hkrati pa tudi delavec na tem področju v SOP Krško. Že dolgo časa je bil prepričan, da je treba delavcem ponuditi kaj več kot delavskie športne igre ali redno letno letovanje, in tako se je lani rodila zamisel, ki jo v Krškem imenujejo šola zdravega življenja in je že uspešno preizkušnjena.

Lani se je klimatskega zdravljenja v Nerezinah, kjer ima svoje počitniške hiše Počitniška skupnost Krško, udeležilo 139 delavcev iz vrste krških delovnih kolektivov. Med njimi so bili zlasti tisti delavci, ki imajo težave z dihalami, pa tudi druge

Stane Iskra, predsednik aktivna organizatorjev rekreacije

zdravstvene težave. »Čeprav so bili uspehi nad pričakovanji, se nismo zadovoljni z odzivom v delovnih organizacijah, kjer še vedno ne razumejo, za kaj pri vsej stvari gre. Od tu tudi težave pri najemanju prostora v Nerezinah, kjer nam gre počitniška skupnost močno na roke, v delovnih organizacijah pa precej manj, čeprav imajo vse zimske mesece in v predsezoni ter posojeni vse svoje zmogljivosti nezasedene. Prav pa bi bilo tudi, ko bi se tega zdravljenja ne udeleževali samo občani iz krške občine, marčev tudi iz sevnščine in brežiščine.«

Med Krščani je že sedaj velik interes za klimatsko zdravljenje v Nerezinah, tako da ne bodo mogli tja vsi, ki bi to hoteli. Tato Iskra predлага, da bi našli še druge možnosti, hkrati pa si prizadeva, da bi se na podobne vaje dobili tudi v Krškem ali kje drugje. »Gre nam predvsem za to, da se naši delavci naučijo, kako se obranja zdravju in dobro telesno počutje klub slabim ekološkim razmeram v Krškem.« Sveda bodo morali svoje opraviti še sindikalni aktivisti, pa tudi delovne organizacije, ki naj bi odvezale možniček še za gradnjo zimskega bazena na Lošnju, vendar glede na razmere ostaja to zgodj počasna želja. J. S.

PODPIS POGODE — Predsednik IS Krško Igor Dobrovnik in direktor TKG Ljubljana Franc Kovačič sta podpisala pogodbo o ustanovitvi v Podbočju. (Foto: J. Simčič)

Jutranjka veča izvoz na Zahod

Po sledih anonimke — Brez dela ne bo ostal nihče — Mešani podjetji

SEVNICA — Zadnjici smo v Sevnških paberkih objavili, da bomo posredno skušali pojasniti, kakšno anonimno pismo smo prejeli od »delavcev Jutranjke Sevnica z ostalimi podružnicami«. V njem se pisec žalosti nad tem, kar se dogaja v ženskih kolektivih, in se sprašuje, zakaj so vedno prikrajšani prav v Jutranjki, češ ali ne zasluzijo toliko, da bi praznovali jubilej vsaj enkrat za 10 in 20 let delovne dobe, »ali morajo režiti občine res ves požreti«.

Pisec nadalje očita direktorju Jutranjke nakup osebnega avtomobila in končuje, da delavcem preostane le norma za strojem, ki jih nenehno priganja, da se drugi lahko gestijo. Skrata, iz pisma veje obilo prizadetosti in ogroženosti, ki se spreverje v zmerjanje čez rob dobrega okusa, kajti po sledih anonimki sem ugotovil, da v Jutranjki v resnicu prav nič bolj ne zapostavljam svojih jubilantov, kakor večini drugih kolektivov, kot je povedal Zdravko Grobelšek, pomočnik direktorja, ki ima na skrbki splošno kadrovske področje dela. Jutranjka ima 4 leta star službeni avto Audi 100 in ladi, da direktorja pa so res kupili opel kadett 1.3, da se lahko vozi na delo iz Hrastnika.

Toda vse kaže, da tijčio korenine anonimke tudi v reorganizaciji podjetja, kajti nekateri delavci so se očitno us-

trašili, kaj bodo prinesli napovedani ekonomski oz. tehnološki presežki.

»Ljudje nam bi morali bolj pomagati in zaupati. Pri reorganizaciji Jutranjke gre za to, da bo bolj pročno nastopala na domačem in tujem trgu, da bo izvozila okrog 60 odstotkov proizvodnje, za vse to pa je potrebna temeljita kadrovska prenova. V pol leta nam je uspelo pridobiti 5 ekonomistov! Povedati moram, da želimo z reorganizacijo omogočiti tudi boljše doseganje norm. Mi ne valimo krivde na delavce, če je zaenkrat stanje tako, da v Brežicah najslabše dosegajo norme, v Dolu pri Hrastniku pa so na vrhu po doseganjem norm. Vzroki tistico predvsem na tehničnem področju, v pripravi dela, zato smo že začeli tako, da strokovnjaka iz Hrastnika pomagata Brežičanom.«

Toda vse kaže, da tijčio korenine anonimke tudi v reorganizaciji podjetja, kajti nekateri delavci so se očitno us-

Pomembni Belokranjci

METLIKA — Te dni je v založbi Belokranjskega muzejskega društva izšla knjižica »Pomembni Belokranjci«, katere avtor je znani metliški pisatelj in kulturni delavec prof. Jože Dular. Knjižico je zasnoval kot slovstveni in kulturnozgodovinski pregled in v njej zbral podatke o okoli 360 Belokranjcih in priseljkih, ki so se uveljavili na slovstvenem in kulturnozgodovinskem področju in so s svojim delom dopolnili kulturno podobo Bele krajine. Poleg teh so v knjižici še podatki o vseh devetih belokranjskih narodnih herojih in družbenopolitičnih ljudeh, ki so se vsaj delno ukvarjali s peresom.

Svoj pregled je Dular porazdelil po treh belokranjskih poteh: po glavnih belokranjskih magistratih, na poti ob Kolpi in poti v Semič in okolico. Bralec pa se pri posameznem kraju seznanil s tamkajšnjimi posebnostmi in z imenom pomembnejših ljudi, ki so tam živeli nekoč ali živijo še danes. Ponekod so pregledu dodani tudi podatki o naravnih, zgodovinskih, etnoloških in drugih zanimivostih. Dularjev pregled obravnavata pomembne Belokranjce od Trubarjevega časa do današnjih dni, med njimi so tudi nekdanji Dularjevi učenci z metliške nižje gimnazije, kjer je Dular poučeval dobrih deset let. Prvič se je s to snovjo Dular streljal leta 1955, ko je v Dolenjski prosveti objavil članek »Kulturni delež Bele krajine«. Ta prvi krajši pregled je bil osnova se danji knjižici.

Prof. Dular, sicer po rodu Dolenjec iz Vavte vasi pri Novem mestu, že vsa povojna leta živi in plodno dela v Metliki. Doslej je izdal osem leposlovnih knjig, med katerimi so

najbolj znanne knjige črtic in novel »Ljudje ob Krki«, romana »Krka umira« in »Krka pa teče naprej« ter roman z belokranjsko tematiko »Udari na gudalo, Jandrek«. Zelo obširno pa je tudi njegovo strokovno in krajevno zgodovinsko delo, saj je napisal poldruži ducat strokovnih, zgodovinskih, muzejskih, turističnih in drugih edicij o Beli krajini. Največ njegovega strokovnega dela pa je posvečenega preteklosti Metlike.

Tudi v zrelih letih ni zamrl Dularjevo literarno ustvarjanje. Tako naj bi še letos, v njegovem 74. letu

Jože Dular

starosti, pri založbi Borec izšla knjiga devetih novel pod naslovom »Na drugi strani Krke«. Tri novele segajo v čas Avstro-ogrške, tri so iz obdobja narodno-ovsobodilne borbe, tri pa so posvečene Dularjevemu prezgodnjemu umrliku bratu Janeku. »To knjigo sem zaključil svoj literarni cikel o Krki. V načrtu imam literarno delo z belokranjsko tematiko iz prejšnjega stoletja, da se tudi na ta način oddolžim Belokranjem,« pravi pisatelj.

A. B.

Jagodičeve fotosatire

Razstava v novomeški Fotogaleriji do 7. februarja

NOVO MESTO — Novomeška Fotogalerija (v Domu kulture na Prešernovem trgu) predstavlja fotomontaže akademika slikarja Staneta Jagodiča. Na razstavi, ki jo je pripravil Neapolis, odprtih pa so jo minuli četrtek zvečer, in sicer ob avtorjevi navzočnosti, je okoli 60 del. Te fotomontaže sodijo v zvrst politične karikature in politične satire, se pravi, da Jagodič z njimi ostro biča aktualne družbené in politične dogodke in pojave ter se jim obenem neprizanesljivo posmehuje. Največ teh dogodkov in pojavorjev »poosebljajo« znane politične osebnosti, katerih satirične obdelave pa se Jagodič vselej loteva z izjemno izostrenim občutkom, tako da njegove fotomontaže niso niti malo žaljive, čeprav zadajajo »žebelj v glavico«.

Jagodič kot razstavljalec v Novem mestu ni novincev in je tudi njegov način umetniškega izražanja med takojšnjimi ljubitelji likovne umetnosti že dokaj poznani. Prvič se je Novomeščan predstavljal že pred leti v Dolenjski galeriji, in sicer razstavi grupe Junij, katere so ustanovitelj in duhovni vodja je bil. Zadnje čase sodeluje s plesalko Jano Knez, ki nastopa na otvoritvah njegovih razstav. V novomeški Fotografiji se je predstavila z ritmičnim plesom Ribe.

Zanimiva razstava Jagodičevih fotomontaž v Novem mestu bo odprta do 7. februarja.

I. Z.

RAZSTAVA DEL LIKOVNIKOV POSAVJA

SEVNICA — Zvezek kulturnih organizacij občin Sevnica, Krško in Brežice, Društvo likovnikov Brežice in Posavski muzej Brežice vabijo na otvoritev in ogled razstave del 19 likovnikov Posavja. Otvoritev razstave bo v petek, 20. januarja, ob 16. uri v galeriji na sevnškem gradu, za priložnostni kulturni program ob otvoritvi pa bo poskrbel deklinski oktet KUD Anton Umek — Okiški iz Boštanj.

I. Z.

»JUHICA« ODPADLA

NOVO MESTO — Tukajšnji Dom kulture je tudi za drugo predstavo Grigčeve komedije Juhica izvedbi zagrebškega gledališča »Teatar u gostima« prodal vse vstopnice. Predstava, ki bi morala biti v ponedeljek, 16. januarja, zvečer, pa je zaradi bolezni v skupini, ki upirajo to delo, odpadla in Zagrebčanov ta dan sploh ni bilo v Novem mestu. Pač pa so se novomeški organizatorji z njimi dogovorili, da pridejo z Juhico ponovno v goste v sredo, 25. januarja, ob 19.30. Veljaje bodo vstopnice za odpadlo predstavo.

Še eno tesnobno leto za muzej

Bojan Božič: »Dolenjskemu muzeju ostane od denarja, ki ga dobi od republike in občinske kulturne skupnosti, le kaka tretjina za delovni program, vse drugo gre za najrazličnejše dajatve in stroške«

NOVO MESTO — Res je, da dan zaznamuje jutro, toda sodbo o dnevnu napiše večer. To staro ljudsko modrost sva imela za moto z Bojanom Božičem, ko sta govorila o lanskem delu in izkušnjah Dolenjskega muzeja, ki ga vodi. Najprej pa sem ga vprašal, kako je bilo videti začetek leta 1988 v tej ustanovi.

»Bilo je tako kot vselej v zadnjem obdobju, zelo negotovo,« je odvrnil. »Kulturna skupnost Slovenije in naša občinska kulturna skupnost, ki nas finančirata, sta delovne programe sprejeli spomladni, finančne načrte po dokončno šele proti koncu leta. V muzeju smo seveda delali po programu, ki sta nam ga obe kulturni skupnosti potrdili oziroma verificirali, ker pa so bile stvari v zvezi s finančiranjem kar naprej v nekakšni megli, nismo nikoli, še posebej pa ne v prvih mesecih lanskega leta, vedeli, do kod smemo s svojo dejavnostjo, da bomo za delo lahko dobili stoddostno plačilo.«

• Je Dolenjski muzej lanski program uresničil?

»Moram reči, da ga je, čeprav ne do pičice. Izstala je velika razstava o tiskarstvu na Dolenjskem, ni se posredilo urediti etnološke zbirke in izdati vodnika po njej, pa tudi pri investicijskem vzdrževanju ni šlo vse po načrtu. V glavnem pa smo le spravili stvari tako pod streho, da lahko govorimo o ostvaritvi programa.«

Razstavna dejavnost ni bila tako bogata kot leta predtem, a smo v Dolenjski galeriji vseeno priredili osem likovnih (slikarskih in fotografiskih) razstav ter po eno etnološko in arheološko (nove pridobitve arheološkega oddelka), eno arheološko razstavo pa je v prostorih naše galerije pripravil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. Razstavna dejavnost je tekla v glavnem z domačo pomočjo, saj je republiška kulturna skupnost zagotovila denar le za eno likovno (avtorsko) in dve muzejski razstavi (etnološko in arheološko).«

• Omenili ste, da se je zataknilo pri investicijskem vzdrževanju?

»Težav s tem res ni bilo malo. Polegje: občinska kulturna skupnost je za dela v Križatiji zagotovila denar dokaj zgodaj, dala pa ga je še čisto na koncu leta oziroma letos po 1. januarju. Razumljivo, da brez denarja nismo mogli kaj veliko početi. Poleg tega je muzej pestilo tekoče vzdrževanje. Stavbe so večinoma stare, pa tudi nove niso kaj dosti trpečne, zato se vsako leto marsikaj skvari. Popravila pa veliko požro. Poseben problem je energija, ogrevanje in elektrika. To nas ogromno stane. Vendar pa poraba na tem kakor tudi na vseh

KMALU UREJENO — Etnološka zbirka Dolenjskega muzeja bo v celoti urejena in odprta za ogled v prvi polovici leta 1989. Izšel bo tudi vodnik. Na sliki: pogled na »lončarski del« zdajšnje postavitev zbirke.

drugih področij omrežuje država, ista država pa obenem sprošča cene.«

• Lahko to ilustrate s podatki?

»Prav te imam v mislih. Kar poleg Lani je finančna načrta Dolenjskega muzeja predvidel 700 milijonov dinarjev. Od tega pa je šlo za najrazličnejše dajatve in stroške, vseeno bomo pripravili najmanj tri. To bodo: pre-

Tudi v novi Sigi štiri knjige

Izšle bodo pesniške zbirke Aste Malavašič, Ladislava Lesarja in Francija Šalija ter zbirka novel Milana Marklja — Izid bo predvidoma februarja

NOVO MESTO — Februarja lahko pričakujemo izid štirih novih knjig v zbirki Siga, ki jo izdaja Dolenjska založba. Podobno kot v prvem »paketu«, ki je izšel novembra 1987, bodo tudi v tem tri pesniške zbirke in ena zbirka novel. Napisali so jih dolenjski avtorji. Tudi tokrat gre v glavnem za prve.

Avtorji pesniških zbirk so Asta Malavašič, Ladislav Lesar in Francij Šalij. Malavašiča, ki živi in dela na Senovem, je dala svojemu prvcu naslov Šelestev nemira. Knjiga je izbor pesmi, ki jih je pesnica objavila v revijah in drugih publikacijah, pa tudi takih, ki se niso bile nikjer natisnjene. Spremno besedo je napisala Rapa Šuklje.

Ladislav Lesar, rojak iz Jurne vasi, se je uveljavil kot novinar in publicist,

tako tudi načrtovan. Zaradi številnih objektivnih razlogov, da katerih po manjkanje denarja za natis ni med najnepomembnejšimi, pa je moral biti natis prestavljen na letos.

Novost je tudi v tem, da kot izdajatelj posjeti bo več napisan Dolenjski muzej, ker se je medtem založniški dejavnosti odrekel, temveč bo na njegovem mestu ime Dolenjska založba. Založništvo je namreč od 1. januarja dalje pri Tiskarni Novo mesto in ta se je odločila, da postavlja (zdaj njen) založba pod imenom, ki ga je včasih nosila predhodnica — Dolenjska založba.

I. ZORAN

Kaj bo za praznik

V Novem mestu še ni programa za 8. februar — Kaj pripravlja knjižnica

NOVO MESTO — Od slovenskega kulturnega praznika na novinarstvu in publicistiku, uveljavlja pa se tudi kot pesnik in pisatelj. Odkar je izšel njegov pesniški prvenec Obrobne pesmi, mineva že poldružno desetletje. Zdaj se v knjigi prvič predstavlja kot novelist. Prozemu prvencu je dal naslov Podobice. O značilnostih Markljevega proznegga pisanja govori v spremni besedi Marjan Brezovar.

Tudi Milan Markelj se poklicno ukvarja z novinarstvom in publicistikom, uveljavlja pa se tudi kot pesnik in pisatelj. Odkar je izšel njegov pesniški prvenec Obrobne pesmi, mineva že poldružno desetletje. Zdaj se v knjigi prvič predstavlja kot novelist. Prozemu prvencu je dal naslov Podobice. O značilnostih Markljevega proznegga pisanja govori v spremni besedi Marjan Brezovar.

Za prve knjige v zbirki Siga je bilo rečeno, da pomenijo zanimiv prispevek k sodobni literarni tvornosti na Slovenskem. Nekaj podobnega lahko že zdaj zapišemo tudi za omenjene štiri dela, ki so pred izidom. Sicer pa bodo brali lahko sami sodili o njih, ko jih bodo dobili v roke.

K povedanemu je treba dodati še nekaj besed. Predvsem v pojasnili. Knjige, ki smo jih tu omenili, bi namreč morale iziti že lani, saj je bil njih izid

OGLED NA MIRNI

MIRNA — Likovna dela, ki so jih likovno nadarjeni učenci ustvarili minuto jesen na malem taboru, ki je bil na Čatežu pri Veliki Loki, so med zimskimi počitnicami na ogled na Mirni. Razstava je v prostorih osnovne šole in je odprta vsak dan (razen sobot in nedelj) od 7. do 15. ure.

I. Z.

Bojan Božič

gledna razstava del akademika slikarja Jožeta Kumra, razstava del kolumbijske avtorice Marie Tereze Quinones de Dubreuil ter razstava Evropska tihotija iz slovenskih zbirk, ki jo bo omogočila Narodna galerija v Ljubljani. Če bomo zmogli, bomo pripravili še: fotografsko razstavo Počobe iz Jugoslavije novomeščega avtorja Bojan Radoviča, razstavo del mladega akademika slikarja Mitje Berceta iz Trebnjega in razstavo ilustracij novomeškega rojaka Marjana Mančka.«

• Kaj pa menite o novih normativih in standardih za muzeje ter novi muzejski in galerijski mreži, ki naj bi sprejeli letos v Sloveniji?

»Vse to, kar omenjate, je za nas še kako aktualno, še posebej pri investicijskem vzdrževanju. Zahvala za to gre v nemajhni meri micerom, ki so razumeli načrtni položaj in nam pomagali z denarnimi prispevki ali s kakšnimi drugimi oblikami pomoči. Naj jih kar naveadem. To so: tovarna zdravil Krka, obrtna združba Hrast, Pionir, Novelje, Novoteks, občinska raziskovalna skupnost, če imenujem le največje, najpomembnejše. Posebej pa moram omeniti IMV, ki se je izkazala tako, da je dala muzeju v uporabo popularno kartu ter mu tako omogočila najrazličnejše prevoze, terensko delo in podobno. Nekateri so s prispevkami pomagali pri naših akcijah, bodisi pri od kupki dragocenih predmetov ali pri čem drugem. Tako smo na primer lahko odkupili po eno Malešovo in Jakščovo delo za kulturnozgodovinsko zbirko, več predmetov pa tudi iz drugih muzejev.«

• Kaj obeta Dolenjskemu muzeju letos 1989?

»Vse to, kar omenjate, je za nas še kako aktualno, še posebej pri investicijskem vzdrževanju. Zahvala za to gre v nemajhni meri micerom, ki so razumeli načrtni položaj in nam pomagali z denarnimi prispevki ali s kakšnimi drugimi oblikami pomoči. Naj jih kar naveadem. To so: tovarna zdravil Krka, obrtna združba Hrast, Pionir, Novelje, Novoteks, občinska raziskovalna skupnost, če pa njo najem, se bo ustrezno sofinancirale dejavnost našega muzeja, obenem pa nam pomagale rešiti kadrovsko vprašanje, bomo seveda ravnili v skladu s sprejetimi obveznostmi; če pa bo njo hovo izpolnjevanje dolžnosti ostalo le zapisano na papirju, ne pa tudi izvedeno v življenu, se Dolenjski muzej ne bo čutil zavezanega za opravljanje muzejskih in galerijskih način na njihovem območju.«

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

Dve novi zbirki Janeza Kolanca

Na pesniških listih

NOVO MESTO — Novomeščemu pesniku Janezu Kolencu, profesorju na srednji šoli pedagoške in tehničko-naravoslovne usmeritve v Novem mestu, se je namerno že lepo število pesniških zbirk, natisnjenih v obliki pesniških listov. Odkar je ustanovil literarni klub »Dragotin Kette«, ki je začel s pesniškimi listi, skoroda ne mina leta, da ne bi ta pesnik izdal svojih novih verzov v omenjeni, od literarne kluba prevzeti oblike. Nekaj pesniških listov je Janezu Kolencu omogočila dati na srednjo šolo, kjer poučuje, na vseh drugih pa je kot izdajateljica napisana občinska Zveza kulturnih organizacij. Izdaje male vseškozi denarno podpira občinska kulturna skupnost.

Ob koncu pretekelga leta sta izla v založništvu novomeške Zveze kulturnih organizacij in z denarno pomočjo novomeške kulturne skupnosti hkrati kar dva Kolenčeva pesniški listi. Spet gre za dvoje novih pesniških zbirk tega nenadkriljivo produktivnega poeta, ki ima v svoji na obrobju mesta postavljeni pesniški delavnici še veliko.</

Smrt

Metliki

Smrt v družini je že tako in tako hud udar. Če pa se to zgodi v Metliki, je to dvojno udo. Bolečini zaradi izgube dragega človeka se takoj pridruži še velika skrb — kako dostojno pokopati. Pogrebne službe v Metliki ni takож tudi ni nikogar, ki bi bil dolžan poskrbeti za vse, kar dostojen pogreb zahteva. Za začetek morajo svojici pokojnika dobiti arcelo na metliškem pokopališču, če groba nima že od prej. S tem je, resniči na ljubo, še bolj manj težav. To se da hitro urediti na mestni Komunalni, ki je nekakšen »tihie, neučinkoviti in vzdrževalc metliškega pokopališča« pri. Roku. Nato je treba poskrbeti za izkop prične obnove jame. Tudi za to je nekako neuradno mogoče, ker bolj ali manj prostovoljno in mimo svojih sestovnih obveznosti zadolžen eden od delavcev v Komunali. Če je ta bolan ali na dopustu, morajo speti nekaj na hitro improvizirati. Na koncu morajo svojici pokojnika poskrbeti za vse. Te imajo na metliškem pogrebnem zasedanju, ki je nekakšno nadaljevanje bivšega člana v Krovskoga društva in poskrbi le za pogrebe njegovih članov. Na tem društvu se da dogovoriti, da je predvzeto poskrbeti za prevoz pokojnika, če je le-ta umrl v lnišči v Novem mestu ali Ljubljani.

Tudi to je precej tvegan podvig, saj se že nekajkrat zgodilo, da je star in izboljšen kombi z mrljicem obstal na gornjski cesti. Potem je treba najti ljudi, ki vodo pokojnika prenesi iz mrljike vežice krsto spustili v jamo. Pogrebni obred je čista improvizacija, za »navadnega« pokojnika skorajda ni človeka, ki bi ob pretem grobu spregovoril nekaj besed v

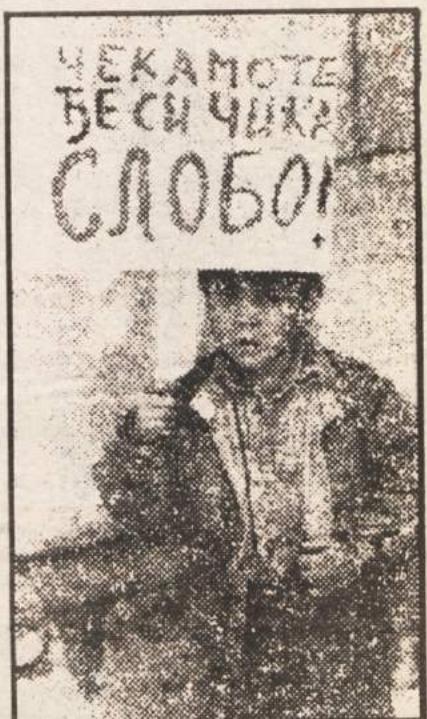
Le člani upokojenskega in lovskega društva ter člani Zvezne borcev bodo ob zadnjem vesu gotovo deležni poslovilnih besed. Eden vedno drugi pogrebi zagrejajo jame, prav tako svojici pokojnika opraviti se kupljavk. Ce hočajo muzikant, morajo poiskati kapelnika metliške godbe, najti živi pevski reljek, prav tako v Novem mestu, treba je obvestiti dušavnika, naročiti vence in cveje in še kaj. Do greba pa pokojnik leži v mrljiki vežici, ki ga lastniki in pri kateri je bilo že ob teh pregledu ugotovljenih kup pomanjkljivosti. Skratka, pogreb vse, kar sodi z vsem, je v Metliki neureja, mučna in predvsem vojne potrebitna zadeva. Povsem drugače kot je to v se zasekih krajevnih skupnostih, kjer stvari potrata po ustalenem redu in vsaka hiša več pojavlja ob smerti sovaščana njihova naloga in M. na vrsti.

Metliška Komunala se brani prevzeti poslovno službo, kajti ob relativno majhnem viliu pogrebov v Metliki bi bila takšna služba rentabilna, ekonomski cena bi bila previsoka, dodatnega denarja pa nimajo od kje biti. Gotovo pa je, da bi svojici pokojnika plačali za pogreb več, kot jih stane sedaj, doma da bi lahko vse, kar je v zvezi s pogrebov, uredili na enem mestu in da ne bi imeli že tako težkem in žalostnem dogodku še tako dodatnih mučnih poti in skrb. Tako je v Metliki najprej žalosten in pretešljiv, tem pa še mučen in nepitetovan dogodek.

A. BARTELJ

Izposojeno

DANAS

mativom stalno ugotavlja, da zdravstvena kakovost obrokov hrane ni zadovoljiva.«

Zaradi tega so vzgojitelji ostrih besed. In še prav imajo, saj vedo, da si gradijo lastne kuhinje vse ustanove, ki imajo denar, a bi uradniki v teh lažje prehavljali hrano iz skupnih ljudskih kuhinj kot predšolski otroci.

Če pa se bodo okrog velikih javnih družbenih kuhinj v Novem mestu še lomila kopja, bi morda kazalo po primorskem vzorcu družbene menze prepustiti zasebnim kuhanjem.

M. LUZAR

Posavje vendarle ni brez prihodnosti

Prvi del srečanja med absolventi višjih in visokih šol iz Posavja s predstavniki gospodarske zbornice, občinskih izvršnih svetov in večjih delovnih organizacij, ki so ga pretekli petek organizirali v zeleni dvorani krškega hotela Sremič, je minil v dokaj zadušljivem ozračju. Eno samo utrdljivo, že stokrat našteto in pretešte naštevanje odstotkov, kazalcev, pomešano z žlobudranjem o novi zakonodaji, statusnih spremembah tozov in delovnih organizacij pač ni moglo zadovoljiti tistih 60 absolventov, ki so prišli na razgovor.

Resa so časi težki, da Posavje v preteklih letih v primerjavi z ostalimi regijami v Sloveniji ni bistveno napredovalo, ampak kljub vsemu bi se lahko uvodničarji malce bolje pripravili na to srečanje. Regija namreč ni čisto brez perspektiv, pripravljajo dokaj ambiciozne načrte, katerih uresničevanje bo zahtevalo sodelovanje strokovnjakov vseh vrst in stopnji.

V tej belokranjski občini so namreč že leta 1987 za 55 odst. zaostajali v tekmi za ekonomsko stanarin, zadnji cilj, ko naj bi jih zares dosegli, pa je bilo leta 1985. Toda prišlo je očitno prehitro, tako da so odgovorni roki podpaljali že za 5 let. In kakšne so možnosti, da bomo do konca letosnjega leta s stanarnami dosegli 3,4-odstotno stopnjo vrednosti prekobiliziranega stanovanjskega skladu? V črnomaljski občini dokaj borne.

V tej belokranjski občini so namreč že leta 1987 za 55 odst. zaostajali v tekmi za ekonomsko stanarin. Tako bi morali v preteklih letih namesto za 80 dvigniti stanarin za 144 odst., v začetku letosnjega leta pa namesto za 66 odst., kolikor so predlagali na republiškem komitevu za tržišče in splošne gospodarske zadeve, za znatno več. Koliko bi bilo to znatno več, si na črnomaljski stanovanski skupnosti niti ne upajo povedati, pravijo pa, da je v pristojnosti občinskega izvršnega sveta, da da zadnjem besedo o povisjanju. Toda čeprav se ta organ zaveda, da v Črnomlju močno zaostajajo za ekonomskimi stanarnami, se raje drži priporočenega odstotka povisjanja, kot pa da bi potem poslušal kakršne koli očitke. To pa pomeni, da bodo v Črnomlju, kjer so že sedaj po višini stanarin med slovenskimi občinami na 10. mestu, šteto od zadnjega konca, le še nazadovali. Decembra so morali Črnomaljci za povprečno družbeno stanovanje, veliko 51 kv. metrov, odsteti 75 tisočakov.

Ce primerjamo to vsoto s tisto, kijo morajo odsteti za stanarin v različnih deželah, ko morajo ljudje nameniti za stanovanja najmanj tretjino mesečnih prejemkov, šele spoznamo, kako daleč smo od ekonomskih stanarn. Vendar pa v Črnomlju opozarjajo, da je kljub razmeroma nizkim stanarinam veliko takih, ki jih ne poravnava redno, čeprav so finančno sposobni, pa tudi takšnih, ki dobivajo subvencije, a niso pripravljeni poravnati niti tiste minimalne razlike. Na stanovanski skupnosti imajo seznam 50 dolžnikov, ki kljub opominom niso poravnali dolga za stanarinu. Med njimi je veliko takšnih, ki so dolžniki za celo preteklo leto, nekateri celo za nekaj mesecev v letu 1987. Vsi ti pa bodo v kratkem dobili v roke odločbo oz. izvršni predlog za odtegnitev stanarin od osebnih dohodkov. Da med dolžniki v glavnem niso socialni problemi, pove že to, da doslej na ta način iztirjanega dolga ni mogel plačati le eden od stanovalcev. So pa zato na seznamu znašli celo direktorji, ki so, tako kot tudi številni drugi, izračunali, da se jim klub obrestim še vedno splača, da si, ne da bi koga vprašali, na ta način vzamejo kredit.

- Teh namreč manjka, saj na spisku med 1000 nezaspoljenimi Posavci ni nobenega z diplomom višje ali visoke šole, kar kaže, da so potrebe po šolanju ljudeh velike. Hkrati je tudi res, da gredo mladi tja, kjer vidijo perspektivo za svoje osebno napredovanje in napredovanje v stroki, za katero so se izšolinali. In tako se tudi v Posavju dogaja, da mladi strokovnjaki odhajajo iz manj razvijenih občin v krško občino, iz te pa v druge kraje. Da bi ta beg možganov preprečili, bi jim torej morali ponuditi vse tisto, kar ti mladi ljudje isčejo.
- »Nikdar več se ne bi smelo zgoditi, da bi nas kam priključili,« pravi pedagoški vodja v VVO Novo mesto Majda Jelovšek. V mislih ima tole mnene Univerzitetnega zavoda za zdravstveno in socialno varstvo: »Preventivna zdravstvena služba, pooblaščena za izvajanje nadzora nad zdravstveno neoporečnostjo hrane v VVO klub sprejetim obveznim nor-

do bo kuhal a novomeške malčke?

Tisti, ki pobliže poznajo organizirano ško varstvo v občini, so v zadnjem času skoli kopico ostrih besed na račun po njih.

Pri nas je lepota azkošje

Pot do lepote je sprostitev, ne licenčje zaskrbljega obrazra. Današnje ženske ravnajo narobe: kozmetično kozmetiko si še privočijo, za nego te in obrazra pa nimajo ne časa ne denarja.

Pri nas so vsi kozmetični izdelki obdavčeni kot suz, se zgrada kozmetičarka Cvetka Mustar, ki leta 1986 odprla zasebni salon pod streho tehničnih Toplicah poslej privočile vsako leto. Pripravljene so več mesecov varčevati za nekajdne bivanje v zdravilišču in si istočasno privočiti malo telesne nege.

Mustrova ima salon opremljen z najmodernejšimi aparati in drugimi pripomočki. Ukvarya se s pedikuro, manikiro, nego in masažo telesa, z limfno drenažo in globinskim pogrevanjem telesa. V njenem malem kraljestvu domuje sproščenost in obiskovalci ob tih prijetni glasbi pozabi na vsakdanje skrb, na časovne in druge stiske. Skrb prežene obiskovalcu salona tudi Cvetkina ljubezniva umirjenost, ko čuti, da si je vzela čas samo zanj, da nič ne hiti. Svoje delo opravlja Cvetka z veseljem, in čeprav je včasih naporno, trdi, da je ne utruja. Tako je, ker uživa v poklicu.

Cvetka Mustar ima salon v Termah predvsem hotelske in zdraviliške goste. Zanj je glavna sezona poleti, ko se v Toplicah zadržuje največ tujih, ki pa pojmujejo kozmetične in frizerske storitve, kot nujno sestavino dobre hotelske ponudbe.

1989. 3 (2057) 19. januarja 1989

DOLENJSKI LIST 9

Absolventi niso kdake kako sodelovali v razpravi, kar gre bržkone pripisati tudi dejstvu, da se je težko pogovarjati v takšni minozici, zato bi bilo nemara bolje, ko bi se prihodnje leto dobili na drugačen način, kar pa je seveda stvar pristopa, ki si ga bodo izbrali organizatorji takih in podobnih srečanj. Kljub temu da je bilo med mladimi malo razpravljalcev, pa so najpogumnejši le opozorili na problem, s katerim se ubadajo v času počitniške prakse ali sezonke zaposlitve. Nagrade za takoj delo so mizerne, pa mladih ne moti samo to, ampak tudi odnos do njihove strokovnosti. Z malo pretiravanja bi lahko rekli, da bodočim strokovnjakom potisnejo v roke metle in vredra, namesto da bi jih zaposlili na tistih delovnih mestih, kjer bi se lahko preizkusili v svoji stroki. Na srečo tako ne ravljajo v vseh posavskih delovnih organizacijah, zlasti ne v tistih, ki so se v zadnjem času zapisale med najbolj uspešne.

Vendar to še na zahtevo skupnosti stanovcev, ki pa v Črnomlju ne delujejo. Sicer pa bo tudi tem preračunljivcem kmalu odklenkalo, kajti na stanovanski skupnosti imajo sedaj terminal, s pomočjo računalniške obdelave pa bodo tudi hitre razkrinkali vse zamudnike.

Dober pokazatelj tega, kako zelo ljudi udari po žepu povisjanje stanarin, so tudi prošnje za subvencioniranje le-teh. Ob oktobraški 60-odstotni podražitvi so bile le 4 nove prošnje, tako da prejema sedaj v črnomaljski občini pomoč pri plačevanju stanarin slabih 6 odst. lastnikov stanovanskih pravic v družbenih stanovanjih. Morda je res, da je nekatere še vedno sram zaprositi za subvencijo, medtem ko se drugi ne sramujejo, če stanarin sploh ne plačajo.

M. BEZEK-JAKŠE

Varna mišja luknjica

V teh dneh smo priča številnim zapletom in polemikam okoli tega, kakšen naj bi bil mož, ki bo predsedoval zveznemu izvršnemu svetu in potegnil gospodarski voz Jugoslavije na prej. Podobne probleme, čeprav v manjšem merilu, srečujemo tudi v novomeški občini. Res, da ne v taku dramatičnem stilu, saj ne gre za odstop, ampak za povsem rutinsko menjavo predsednika izvršnega sveta, vendar se tisti, ki naj bi postavili primerne kandidate, srečujejo s podobnimi problemi, kot jih imamo na zvezni ravni. Ne da bi karkoli očitali sedaj izbranemu kandidatu, da je treba vendarle povedati, kakšna so bila izhodišča v kandidacijskem postopku, prav s tem namenom, da bi se izognili poznejšim očitkom, zakaj je bil izbran prav on. Že dolgo je prevladovalo mnenje, naj bi vpregli v občinski voz gospodarstvenika, ki dobro poznava probleme delovnih organizacij in jih bo znal s primernimi ukrepri prav zastopati in usklajevati s splošnimi družbenimi potrebami. Zato je bil vsa okolja usmerjen poziv, naj predlagajo možne kandidate s takimi kvalitetami, seveda že po razgovoru in pristanku predlaganega kandidata. Ker je na ta prvi poziv prišlo bore malo predlogov, se je občinska konferenca SZDL odločila za konkrente povagovore z vodilnimi v gospodarskih organizacijah novomeške občine. Na spisku jih je bilo kakih petnaest. Tudi to, po domače rečeno, vodilni povedati, kakšna so bila izhodišča v kandidacijskem postopku, prav s tem namenom, da bi se izognili poznejšim očitkom, zakaj je bil izbran prav on. Že dolgo je prevladovalo mnenje, naj bi vpregli v občinski voz gospodarstvenika, ki dobro poznava probleme delovnih organizacij in jih bo znal s primernimi ukrepri prav zastopati in usklajevati s splošnimi družbenimi potrebami. Zato je bil vsa okolja usmerjen poziv, naj predlagajo možne kandidate s takimi kvalitetami, seveda že po razgovoru in pristanku predlaganega kandidata. Ker je na ta prvi poziv prišlo bore malo predlogov, se je občinska konferenca SZDL odločila za konkrente povagovore z vodilnimi v gospodarskih organizacijah novomeške občine. Na spisku jih je bilo kakih petnaest. Tudi to, po domače rečeno, vodilni povedati, kakšna so bila izhodišča v kandidacijskem postopku, prav s tem namenom, da bi se izognili poznejšim očitkom, zakaj je bil izbran prav on. Že dolgo je prevladovalo mnenje, naj bi vpregli v občinski voz gospodarstvenika, ki dobro poznava probleme delovnih organizacij in jih bo znal s primernimi ukrepri prav zastopati in usklajevati s splošnimi družbenimi potrebami. Zato je bil vsa okolja usmerjen poziv, naj predlagajo možne kandidate s takimi kvalitetami, seveda že po razgovoru in pristanku predlaganega kandidata. Ker je na ta prvi poziv prišlo bore malo predlogov, se je občinska konferenca SZDL odločila za konkrente povagovore z vodilnimi v gospodarskih organizacijah novomeške občine. Na spisku jih je bilo kakih petnaest. Tudi to, po domače rečeno, vodilni povedati, kakšna so bila izhodišča v kandidacijskem postopku, prav s tem namenom, da bi se izognili poznejšim očitkom, zakaj je bil izbran prav on. Že dolgo je prevladovalo mnenje, naj bi vpregli v občinski voz gospodarstvenika, ki dobro poznava probleme delovnih organizacij in jih bo znal s primernimi ukrepri prav zastopati in usklajevati s splošnimi družbenimi potrebami. Zato je bil vsa okolja usmerjen poziv, naj predlagajo možne kandidate s takimi kvalitetami, seveda že po razgovoru in pristanku predlaganega kandidata. Ker je na ta prvi poziv prišlo bore malo predlogov, se je občinska konferenca SZDL odločila za konkrente povagovore z vodilnimi v gospodarskih organizacijah novomeške občine. Na spisku jih je bilo kakih petnaest. Tudi to, po domače rečeno, vodilni povedati, kakšna so bila izhodišča v kandidacijskem postopku, prav s tem namenom, da bi se izognili poznejšim očitkom, zakaj je bil izbran prav on. Že dolgo je prevladovalo mnenje, naj bi vpregli v občinski voz gospodarstvenika, ki dobro poznava probleme delovnih organizacij in jih bo znal s primernimi ukrepri prav zastopati in usklajevati s splošnimi družbenimi potrebami. Zato je bil vsa okolja usmerjen poziv, naj predlagajo možne kandidate s takimi kvalitetami, seveda že po razgovoru in pristanku predlaganega kandidata. Ker je na ta prvi poziv prišlo bore malo predlogov, se je občinska konferenca SZDL odločila za konkrente povagovore z vodilnimi v gospodarskih organizacijah novomeške občine. Na spisku jih je bilo kakih petnaest. Tudi to, po domače rečeno, vodilni povedati, kakšna so bila izhodišča v kandidacijskem postopku, prav s tem namenom, da bi se izognili poznejšim očitkom, zakaj je bil izbran prav on. Že dolgo je prevladovalo mnenje, naj bi vpregli v občinski voz gospodarstvenika, ki dobro poznava probleme delovnih organizacij in jih bo znal s primernimi ukrepri prav zastopati in usklajevati s splošnimi družbenimi potrebami. Zato je bil vsa okolja usmerjen poziv, naj predlagajo možne kandidate s takimi kvalitetami, seveda že po razgovoru in pristanku predlaganega kandidata. Ker je na ta prvi poziv prišlo bore malo predlogov, se je občinska konferenca SZDL odločila za konkrente povagovore z vodilnimi v gospodarskih organizacijah novomeške občine. Na spisku jih je bilo kakih petnaest. Tudi to, po domače rečeno, vodilni povedati, kakšna so bila izhodišča v kandidacijskem postopku, prav s tem namenom, da bi se izognili poznejšim očitkom, zakaj je bil izbran prav on. Že dolgo je prevladovalo mnenje, naj bi vpregli v občinski voz gospodarstvenika, ki dobro poznava probleme delovnih organizacij in jih bo znal s primernimi ukrepri

Milan Markeli
Tone Jakše

Z avtodomom IMV na jug Evrope

11

SLOVENSKI OTOK V ATENAH

Vzdružje pri Aleksandru Velikem ni nič kaj grško. Vsaj dopoldne ne. V tej veliki kavarni v enem od številnih trgovskih središč Aten je slišati domala vse svetovne jezike. Predvsem starejše dame in gospodje, ki jim visoka pokojnina omogoča, da obiskujejo Grčijo izven glavne turistične sezone in se tako izognejo največji gneči in vročini, prihajajo sem na prvi požirek dobre grške kave, med njimi pa so tudi študentje, ki v velikih nahrabnikih nosijo s sabo vse, kar jim je v tej prijazni sredozemski klimi potrebno. Ti pijejo kokakolo. Naročajo v angleščini, francosčini, nemščini, italijanščini... Midva naročava v gršini. »Dios bira!« zastoduje, in že postavi natakar pred naju dve steklenici piva. Dodala bi lahko še »krios«, saj tudi ta izraz poznava, vendar sva kmalu ugotovila, da v Grčiji ni treba posebej naročati, naj bo pičača hladna. To je pri Grkih takoj ali tako samoumevno, tako kot precej drugih stvari, zaradi katerih se pri nas tuji in domači turisti največ pritožujejo. Pa o tem pozneje.

Sediva torej v notranjem kotu kavarne, pijeva hrizo pivo in oči upirava na vhod, kjer naj bi se posavila najina gostja, Slovenka, ki živi v Atenah in ima tako mesto kot tudi široko Grčijo v malem prstu. To je Olga Tsigarida, turistična vodička, doma iz Petrovči Celju, ki pa že petindvajset let živi v Atenah, saj je poročena z Grkom. Torej je tudi v te južne kraje zaščita slovenska kri. Zanimivo je, da so se na jug Evrope priseljevale predvsem ženske. Kaže, da so jim temperamentalni sredozemci všeč, medtem ko se naši fantje bolj ozirajo po dekleh na severu. Ta pojav bi oči morda zanimiv za kako temeljito sociološko študijo.

Stik z Olgo sva dobila tako rekoč na slepo. Zavrtela sva telefonsko številko, ki sva jo dobila že doma v novomeškem Kompasu, in Olga se je oglašila: Dobimo se pri Aleksandru Velikem čez eno uro. »Ba sva bradata, ne morete zgrešiti,« smo se dogovorili. Pogovor pa ni potekal brez motenj. Javnih govorilnic je v Atenah bolj malo, zato pa je telefon na zapolago v vsakem kiosku, ki jih je ob pločnikih kot stja in trave. So prava slika grške podjetnosti. Pravijo, da Grk začne s kioskom, konča pa pot ladijski magnat. In res. V kiosku je dobiti vse mogoče, od najpreprostijih stvari do tehničnega blaga. Če pa lastnik česa nima, tudi ni v zadregi. Hitro skoči v sednijo trgovino in že ima kupec željeno blago. Mraža pri tem niti ni pomembna, važno je, da je kupec zadovoljen. In ko sva tako govorila z Olgo, naju pričnejo nadlegovati dve svetlolaski sijoči oči. Na prvi pogled je videti, da nista Grkinji, pa tudi njuno zmedeno govorjenje in obnašanje ni v skladu z doboldanskim vrvežem na atenskih ulicah. Drogirani sta, pa ponujata posebne usluge, da bi si z zaslužkom kupili še več omame. Komaj se ju otreseva in jima dopoveva, da naju ne zanimajo ne usluge ne njihova cena. Vendar ko sediva v kotu pri Aleksandru Velikem, nevšečnosti se ni konec. Vstopita dva bradača srednjih let in sedeta k mizi bližu vhoda. »Lepa reč,« si misliva, »sedaj nama bosta pa še ta dva delata zmedo.« Vendar, ko Olga vstopi, samo bežno s pogledom preleti prostor in že se napoti k najini mizi.

GRKI SO TAKI KOT NJIHOVA POKRAJINA

Spoznila Olgo Tsigarido in govoriti z njo pomeni brati najboljši turistični vodič po Grčiji pa še veliko več. Kajti Olga živi tukaj s srcem, življenje pa vendarle presaja z rahle distance, kar ji omogoča tudi dobršen del kritičnosti. Za naju je dragocena, saj naju le ona hitro in najbolj objektivno lahko pripelje do Zagonetke, ki se ji pravi sodoben Grk. In zanj ima Olga kratko in preprosto formuljo: »Grki so taki kot njihova pokrajina: »Zdaj je gola in pusta, zdaj razgibaná in zelena, posejana z najlepšim drejem in cvetjem.«

Olgini mož je Grk. Spoznala sta se v Ljubljani, kjer je bila kot študentka germanistike tudi vodička. Bila je to ljubezen na prvi pogled. Mož je imponiral sproščenost Slovenk. Ženske so bile takrat v Grčiji še vedno potisnjene le v dom ter vključene v kopico tradicij in predskodkov. »Zamislila si, da se celo z biciklom niso smeles voziti. Sedaj, v petindvajsetih letih, kar živim tukaj, se je seveda marsikaj spremeno, vendar je tudi sodobna Grkinja še v marsičem zapostavljen, predvsem kar se tiče zaposlitve in zbirke poklicu. Le približno trideset odstotkov Grkinj je zaposlenih, te, ki so zaposlene, pa so predvsem učiteljice, vzgojiteljice in medicinske sestre. Še vedno velja pojem o tipično ženskem poklicu.«

Z Akropole so Atene videti kot neskončno morje hiš, ki se izgubljajo tja za obzorje. Mesto se je zlasti po drugi svetovni vojni strahotno razširilo in se spojilo s Pirejem, ki je bil včasih samostojno pristaniško mesto.

Menjava straže pred spomenikom neznanemu junaku je prava atrakcija za številne turiste. Grki pomeni predvsem opomin, da so bile za hovo svobodo potrebne številne žrtve.

Ali se Olga torej še vedno počuti tujko v Grčiji? »Ne, sprva so bile domačinke do mene sicer nekoliko nezaupljive, saj sem se obnašala drugače, znamo se marsikaj, kar zanje ni bilo samoumevno. Vozila sem tudi avto. Potem, ko sem se naučila jezik in spoznala tukajšnje navade, je bilo lažje. Kako so se stvari spremenile, lahko vidita v tej kavarni. Pred leti se sem ni upala stopiti ženska, sedaj pa jih je že nekaj.«

Od Olge izveva še marsikaj o grškem vsakdanjem življenju, ki je očem turista sicer prikrito. »Grk je rad sam svoj gospodar,« pripoveduje Olga. »Če le more, odpre obrt. To sedaj niti ni težko. Oblasti takšno dejavnost podpirajo. Radi se zbirajo v kavarnah. Precej obrtnikov, ki nimajo lastne pisarne, kar v bližnji kavarni poišče svoje stranke. Tako so navajeni in posebno teče lepo naprej. V tovarnah delajo od sedmih zjutraj do treh popoldne, sicer pa je tradicionalna siesta od druge do pete ure popoldne. Takrat je poleti tako ali tako prevroča, da bi človek kaj delal. V tem času hoče imeti Grk mir. Ropot ni zaželen, pa tudi obiski ne. Grki gredo v lokale šele po deseti uri zvečer. Takrat se začne pravo nočno življenje in vrvež po ulicah. Često se zgodi, da se gostje, ki se menjajo za obisk, pojavijo šele ob enajstih zvečer. To nič nenavadnega, saj življenje v lokalih in na ulicah traja tja do druge ure.«

NAJBOLJŠA PIJAČA JE VODA

Turisti, ki so obiskali Grčijo, spoznajo vsaj nekaj najbolj navadnih grških jedi: to so suvlaki, nekakšni raznjiči, giro, mešano meso, natlačeno in nabodenno na veliko palico, ki se med pečenjem z nje sproti obrezuje, pa razne pite in pice ter solate. Vse jedi so pripravljene na oliven olju, kar jim daje svojstven okus. Olga pa pravi, da teh narodnih jedi pojedo veliko več turisti, kot pa jih je na voljo v običajni grški kuhihini.

Tudi s pijačami je tako. Grki pijejo vino namreč šele zvečer, sicer pa spijejo veliko vode. Grčija je znana po dobrimi pitni vodi in te se Grki nikoli ne branijo. Pijejo jo pred jedjo, med jedjo in tudi sicer, saj je zrak v Grčiji zelo suh. Turistom jo prodajajo v plastičnih steklenicah. Kadar pa se lotijo alkoholnih pijač, tega nikoli ne store brez prigrizka.

Naiven turist, ki si bo zažezel pristnega domačega grškega vina, se bo vdrugič gotovo dobro premislil, predno bo še segel po tej pijači. Za Grke je namreč običajno domače vino zmešano z nekakšno smolo, ki mu daje čudno grčinico. Vina z dodatkom te smole se imenujejo recinata. To si je dobro zapomniti. Olga pa ve povedati tudi, kako naj bi prišlo do tega, da je ta čudni priokus v vinu postal Grkom tako domač: »V petem stoletju pred našim štetjem so Perzijci močno ogrožali Atene. Atenčani so dvomili, da bodo kosilni vojski, ki se je privila preko morja, in se pripravljali na beg. Ker pa ogromni posod z vino niso mogli vzeti s sabo, Perzijcem pa te žlahne pijače tudi niso privoščili, so skuhalni smolo in jo zlili v sode. Tako so vino pokvarili. Toda lej ga, zlomka! Grški junaki so pri Thermopolah premagali Perzijke in Atenčani so se zmagovalno vrnili v mesto. Sedaj pa ni bilo več s čim proslavljati zmage, kajti vino je bilo smolnato. Pokušali so iz različnih sodov, kje je vino manj grecko, se počasni opijali in kmalu se jem je zdelo tako vino kar okusno. Navadili so se in potem smolo vino stalno dodajali.«

No, to je le ena od teorij o nastanku grškega smolastega vina. Druga, bolj banalna razlaga, zakaj je Grk tako vino všeč, je ta, da so včasih sede tesnili s smolo, ta pa je vino hočeš ali ne, dala svoj okus, na katerega so se potem navadili. Tuje, ki se hoče izogniti temu okusu, se mora pač naučiti, da je treba

natakarju posebej naročiti, naj bo vino arecina. Če pa se bo zmotil, ima na mizi vedno pri roki dovolj vode, da ga bo redčil in tako blažil grenki okus.

SLOVENKE SE ORGANIZIRajo

Olga dela za grško turistično agencijo. Vodi ju slovenske skupine po antičnih krajih in jim razlagajo zgodovino. Grki so zelo pedantni, kar se tegata. Skupine vodijo lahko te tisti, ki so si pridobili njihovo državno licenco, pa še to je treba redno obnavljati. Od Jugoslovank imata tako licenco le Olga in Tita Arfemis, ki tudi živi v Atenah. Slovenk je v Atenah še več. Kakih petindvajset jih je, spomin na staro domovino, želja po domači besedi in pesmi, pa je v njih še vedno tako močna, da se redno dobivajo in ustavljajo celo svoj klub. Sprva so se dobjavale samo doma, pobudnik teh srečanja je bila prav Olga, potem so pričele skupaj obiskovati prireditve, sedaj pa že imajo svoje klubske prostore in bodo kmalu tudi uradno odprle Klub Slovenk in njihovih priateljev, kot naj bi se uradno imenoval. V njem bo na voljo najosnovnejša slovenska literatura, tu naj bi gojili slovenski jezik, imeli kulturne prireditve in družabna srečanja, otroci iz mešanih zakonov pa naj bi tukaj utrjevali svoje znanje slovenskega jezika.

Olga ima pet otrok, kar je za grško družino precej. V poprečju, pravi, se v grški družini rodijo poldrugi otrok, tako da imajo tudi Grki že problem z natalitetom. Vsi Olgini otroci dobro obvladajo slovenščino. Tri starejša dekleta študirajo v Ljubljani. Zanima jih predvsem etnologija, tega študija pa v Grčiji še ni. Pa tudi sicer otroci zelo privlači domovina njihove matere. Tudi fanta, ki sta v Grčiji, dobro govorita slovensko, saj hodita redno na počitnice v Slovenijo.

»Grki so veliki birokrati,« pravi Olga, »zato traja registracija našega društva precej dlje, kot smo računali. Imajo veliko predpisov, ki se jih strogo držijo, radi se podpisujejo pod liste, registracija kluba pa je tudi draga stvar. Dolgotrajni proceduri smo končno prišli na kraj, zato računamo, da bomo odprli klub za dan republike. Pri nadaljnjem delu, zlasti pri nabavi literature iz domovine, pa računamo na pomoč tukajšnjega konzulata ter Slovenske izseljenske matice.«

TURISTIČNI VRVEŽ POD AKROPOLO

Še veliko bi lahko izvedela od prijazne Slovenke v Atenah, vendar njo kličejo delovne obveznosti, naču pa vabijo širše Atene na svoje dolge ulice. »Zadnja leta je Grčija precej napredovala,« naruša še poučuje Olga, ko že odhajamo iz kavarn in nas obrameži živahan vrvež atenskega prometa. »Nova vladam omogoča povratak številnim grškim izseljencem in ti so s svojim kapitalom oživili gospodarstvo. Precej vlaga tudi v odročne kraje, da bi preprečila nadaljnje izseljevanje v mesta. Kakšne so Atene, pa lahko sama vidita. Prometu ni konca na kraju, to pa močno onesnažuje zrak. Precej časa so se mi močno solzile oči, ko pa sem šla k zdravniku po očala, je ugotovil, da imam težave zaradi onesnaženega zraka. Zadnje čase poskušajo na vse mogoče načine napraviti konec temu problemu. V središču omejujejo promet po sistemu parnih in neparnih številk, kar velja tudi za taksije, prepovedan pa je tudi promet z osebnimi avtomobili, ki imajo dizelski pogon, razen za taksije.«

Ko poslušava vse to, ugotoviva, da sva ravnala pravzaprav zelo pametno, ko sva pustila avtodom v pirejskem pristanišču in se v Atenah pripeljala s podzemno železnicu. Iz nje sva stopila skoraj tik pod

Antika v Atenah ni samo Akropola. Kamor stopi človek, naleti na njene ostanke.

Olga Tsigarida je življenjska pot iz domačih trovč pri Celju pripeljala v Atene. Še vedno dobre stike z domovino, je pa tudi med ustreljicami Kluba Slovenk in njihovih priateljev.

Akropolo. Praktična zadeva v večmilijonskem mesti, ki se kar duši v prometu.

Na ulici se posloviva od Olge, ki nju seveda vabi k sebi na dom, vendar za to ni časa. Bližnji dvanajsta ura in pred spomenikom neznanemu junaku se že zbirajo tisti turisti. Oborjeni s fotografi, čakajo na menjavo straže. Stasiti gardist, nosni potomci starih Helenov, kot kipi mirno stojijo pred simbolom, ki opominja mimoidejo, da so stala košček sveta ljudje borili in umirali že tisočletje. Strurnim korakom pride nova straža točno ob najsledi in prične se teatralna menjava. Fotografija skljocajo in v nekaj minutah je predstava končana. Množica se zopet razide. Večina jih usmeri kontra Plaki, staremu delu mesta v vzhodnem Akropolu. Tu je vrvež nepopisen. Stevilne prodajalnice s minkovimi zavzeli ulice, ob njih pa se drenajo tudi na boljšem trgu, kjer je moč kupiti vse, kar si vek lahko zamisliti, pa prevladujejo predvsem domačini. Stevilne restavracije, ki imajo mizice na ulici, so nabito polne. Gostje naročajo, nataji na njihova naročila glasno sporočajo naprej. S temi pladnji spretne krmario med avtomobilom in množico pešcev in nikoli ni treba na naročeno dčakati. Nad vsem tem vrvežem pa se na hribu svetega Blestiči Akropola s strodavnimi kamni. Tam krasi boginja Atena, zaščitnica mesta. Pred tisočletjem je bila pomagala obraniti pred tujci, sedaj pa jih moma privablja in prispeva svoje k razcvetu grškega turizma.

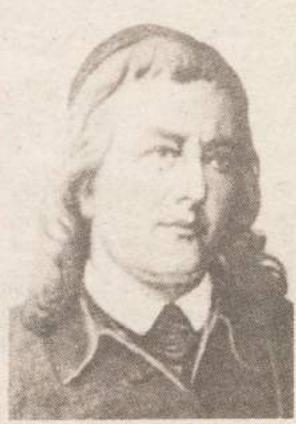
Grki so podjetni in spretni trgovci. Biti samostojen — to je želja vsakega Grka. Prične se z malimi stvarmi na boljšem trgu, nadaljuje, e s kioski ali malimi lokalimi, želja vsakega pa je, postati ladijski magnat. Ambicij jim vsekakor ne manjka. Čeprav se želje vsem ne morejo uresničiti, pa je čutiti v vsakdanjem življenju dinamiko, ki pri nas pogrešamo.

Promet je v Atenah strahovito narasel in predstavlja nevarnost za zdravje ljudi pa tudi za številne kulturnozgodovinske spomenike v mestu. Proti škodljivemu vplivu se borijo z uvedbo sistema parnepar in tudi z drugimi ukrepi.

Od Olge se posloviva kar na ulici. Dopoldne je v Atenah že potezeno vročje, vendar ne boste videli Grka v kratkih hlačah. To je moške ne spodobi.

Smrt ni več vikana v zavest človeka kot nekaj, kar ga spremišja iz dneva v dan, ampak je postala nekaj, kar človek pregaša iz zavesti. Smrt je ena od tabujskih tem sodobnega človeka. Pregnal je ni le iz zavesti, ampak tudi iz vsakdanjosti, ko je umiranje premestil v posebne zavode in bolnice, obrede ob mrlju pa v neosebno industrijsko upeljevanje.

J. ZALOKAR

Sleherna ljubezen krepi osebo- no zavest.

P. CHARDIN

V tem, če imaš preveč, je vir trpljenja.

Nekje mora biti izhod iz neznanstvenega nesmisla človeka, ki ga na križ pribijejo ljudje. Drugače bi morali verjeti, da je človeški rod za zmeraj preklet, da je to pekel in da si ne smejo obetati odrešenja.

A. BASTOS

Blagoslovljen je tisti, ki pozna sebe in samemu sebi ukazuje, zakaj svet je njegov in sreča in mir ga bosta spremila, kamorkoli bo šel.

R. HEINLEIN

Kdor išče kruha med tujim narodom, ne more zahtevati, da bi se ta ravnal po njem, marveč se mora sam prilagoditi tujim razmeram.

ANDREJ GOSAR

Ozon in aids

Onesnažen zrak, kondomi in zaščita pred aidsom

Vse skupaj se je začelo čisto po naključju pred nekaj mesecih. Raziskovalci Južnokalifornijske medicinske šole so pustili odprt lateksov kondom na laboratorijski polici. Opravljali so namreč poskuse, kako zanesljivi so kondomi pri preprečevanju okužbe z virusom aidsa. Ko so čez nekaj tednov pobrali kondom, je kar razpadel. Ta naključni dogodek je sprožil novo raziskavo, ki je dala zanimive rezultate.

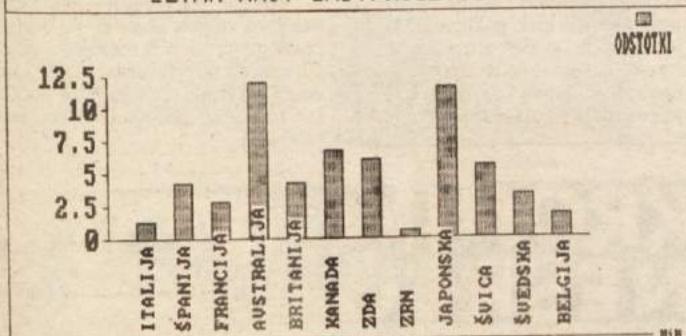
Najprej so seveda morali ugotoviti, kaj je tako poškodovalo sestavo lateksa, da je kondom postal neuporaben. Kaj kmalu so ugotovili krivca: ozon. Plin nastaja med rugim tudi kot posledica onesnaženja ozračja z avtomobilskimi izpuhi in industrijskim dimom. Znano je bilo, da v velikih mestih, kjer je zrak zelo onesnažen, zelo hitro propadajo izpostavljeni gumasti predmeti, kot so avtomobilski brisalci, gume, zunanja tesnila in podobno. Ni pa še nihče pomisli, da ozon lahko načenja tudi sestavo lateksa.

S poskusi so raziskovalci Južnokalifornijske medicinske šole dokazali, da ima žal ozon tudi to moč. Poškodbe lateksa so neopazne, videti pa so pod mikroskopom že po 72 urah izpostave ozonu. Za razliko od neizpostavljenih so bili ozonirani kondomi luknjasti, kar je močno zmanjšalo njihovo zanesljivost.

Ta drobna raziskava je pomembno opozorilo za proizvajalce in prodajalce kondomov, da je treba te stvari pač vsako posebej dobro zaščititi. Jugoslovenski kondomi so, denimo, nezaščiteni. In ker ostaja kondom edina učinkovita obramba pred aidsom in njegova uporaba zelo narašča, je tudi takšna drobna stvar lahko zelo pomembna.

Svet v številkah

LETNA RAST IND. PROIZVODNJE

RAST PROIZVODNJE — Merjenje letne rasti industrijske proizvodnje je pomemben kazalec gospodarskih gibanj v svetu, saj si gospodarske rasti brez industrijske proizvodnje ni mogoče zamišljati, seveda pa je njena struktura dandas bistveno drugačna, kot je bila. Višja stopnja tehnologije, avtomatizacija industrijskih procesov, kompjuterizacija in povečana produktivnost, vse to odločilno krovji rast sodobne industrijske proizvodnje. Grafikon kaže, kakšen je odstotkovni porast letne industrijske proizvodnje v razvitih državah sveta, kjer so seveda odstotki nižji kot v nekaterih državah v razvoju, a se za njimi skriva veliko več kot za visokimi odstotki manj razvitetih gospodarstev. Vsekakor je presenetljiva se naprejšnja velika rast industrijske proizvodnje na Japonskem, kjer Avstraliji izstopa iz kroga razvitih držav.

DL	HRIBOVEC	STROKOVNI NUAK ZA ETIOLOGIJO	PISATELJ ANDRIĆ	GRZAKOVO DAJALEC	SESTAVL JUDR	DL	GLASBENIK SOGS	DERA ZA SUSIJUJE	PREVOZNO SREDSTVO
NEM. FUDIK PHILIPP IZ NAJDETJEL TELEFONA					NAS SKLA SAVIN	KRILO RIM LEGUE VIS JUKAZ			
DOPRTJE									
GLASBENIK									
AVT. OZNA KA TOHINA RIM BOČKA LJUBEZNI				KONICA MA TERIAL ZA POKRVANJE STREH		ANTON OCVIR CI TAT			
DL	KEM. SIMBOL ZA VANADIJ POGOREJ NA KRIVU	AMORET PARA			VRSTA JED ETVETNE MISKINA SLOV				
ANGL. M. IME					MENČNO JAMSTVO				
AUSTRI PSI HATER IN FILOZOF (ALFRED)				KONEC POLOTOKA	LIJNA OKRAJSAVA ZA SKLON				
LAPONSKO JEZERO				DELOBRAZA KEM. SIMBOL ZA TALU	CASOVNA EVOTA AVT OZNAKA MOSTARJA				
ZNANI ROMUNSKI PIANIST					LIJUDSTVO V INDOKINI				
REŠEVALNI COIN		ZENSKI GLAS			JUGOSL POPEVKAR (DUŠKO)				

Mati Zemlja ima preveč otrok

Svetovno prebivalstvo še vedno narašča — Si človeštvo samo sebi kopuje grob? — Usta ljudi niso po vsem svetu enako velika — Utrujen planet

Lani se je svetovno prebivalstvo povečalo za dobre štiri Jugoslavije, okrog 90 milijonov Zemljancov več jih ta čas živi na svetu, kot jih je leta 1987, ko so strokovnjaki ocenili, da je človeštvo doseglo fantastično število petih milijard. Demografska eksplozija pa se nadaljuje. Če se rast prebivalstva ne bo bistveno upočasnila, potem bo čez 50 let živelno na svetu več kot 8 milijard ljudi.

To je svojevrstno zmagoščanje živiljenja, triumf vrst, ki se naziva misleči človek. Po vseh bioloških merilih smo ljudje postali dominantna »živila« sveta, saj se človeštvo obnavlja hitreje, kot umira, hkrati pa bistveno oblikuje svoje okolje in usodno posega vanj. Ta triumf pa je dvoren meč, ki se lahko obrne proti nam, če se ni celo že obrnil.

Naše živiljenjsko okolje, planet Zemlja, je omejeno. Omejeno je prostorsko, omejeno so njegovih naravnih virov, omejena je njegova obnovljajoča moč. Čezmerna rast prebivalstva in čezmerna izrabota naravnih virov ter prehuda obremenitev okolja ustvarjajo usoden primanjkljaj. Naravne energetske vire, predvsem fosilna goriva, ki so se tvorila milijone let, trošimo tako neusmiljeno, da jih bomo v nekaj naslednjih desetletjih izčrpal, medtem ko nismo sposobni učinkovito izrabiti praktično neomejenih količin energije, ki jo seva v vesolje Sonce. Enako uničujemo se obnašamo do počasi se obnavljajočih naravnih virov, kot so plodna zemlja, pitna voda in biološka raznovrstnost, ki se kaže v pestrosti živiljenjskih oblik na svetu.

Plodno živilje pozidujemo, z uporabo kemičnih sredstev in intenzivno obdelavo jo trajno uničujemo in ponokod enako neusmiljeno spremjamamo v puščavo. Pitna voda postaja problem številka ena. Podtalnice in zaloge pitne vode so močno onesnažene, zastrupljeni so vodotoki, s snegom in padavini se v vodo vrčajo strupi, ki smo jih sami ustvarili in odložili. Vodo bi bilo treba se niti celo že obrnil.

Naše živiljenjsko okolje, planet Zemlja, je omejeno. Omejeno je prostorsko, omejeno so njegovih naravnih virov, omejena je njegova obnovljajoča moč. Čezmerna rast prebivalstva in čezmerna izrabota naravnih virov ter prehuda obremenitev okolja ustvarjajo usoden primanjkljaj. Naravne energetske vire, predvsem

ter postaja vse bolj odvisno le od nekaj poglavitnih rastlin, hkrati ko z uničevanjem okolja, predvsem tropskoga gozda, izginjajo dragocenosti iz svetovne genetske banke, kot pravijo vsemu živemu na svetu. Kaj bo prineslo porušeno ravnovesje v globalnem ekosistemu, pa je težko predvideti.

Na izginjanjem rastin, živali, mikroorganizmov se ustvarjajo spremembe, najbrž usodne, v celotnem okolju, ki le takšno, kot je podpira in omogoča človeštvu živiljenje.

Demografska eksplozija je torej tempirana bomba, ki tiktaka človeštvu samemu. Vse več ust pomeni vse večji pritisik na okolje. Svet ob taki rasti ne bo sposoben zagotoviti hrane za vse, če se ne bo spremeni način obdelave in če se ne bo poraba dobrin drugače porazdelila. Najbolj tragično je, da najhitreje narašča prebivalstvo v najbolj revnih predelih sveta. Med državami je rekorder v naravnem prirastku Kenija. Leta 1950 je imela 6 milijonov prebivalcev, danes jih šteje preko 23, leta 2020 pa jih bo po demografskih ocenah že blizu 80 milijonov. Nekaj podobnega velja znatnej Jugoslaviji za naše Kosovo, kjer je naravni prirastek prav tako izjemno velik.

Pred leti so v nerazvitem svetu, kjer je prebivalstveni bun majhni, menili, da so nasveti in opozorila, naj se vendar lotijo kontrole rojstev, rastičnih napadov na njihove naravne pravice ter kapitalistična zarota. Danes, soočeni z resnimi in komaj še resljivimi težavami, imajo skoraj povsod programe za kontrolo rojstev, seveda ponekod še bolj na papirju.

Tajvan, Kolumbija, Kostarika in Singapur že žanjejo uspehe na tem področju, medtem ko se Mehika in Indija še vedno trudijo brez pravega uspeha. Najbolj ostre ukrepe pri načrtovanju družine pa so sprejeli na Kitajskem. Kakšen bo uspeh, se bo pokazalo kaj kmalu.

Toda omejevanje naravnega prirastka je samo ena plat medalje. Strokovnjaki razmišljajo tudi drugače. Otrok, ki se rodil v Bangladešu. Ameriško dete predstavlja stokrat večjo obremenitev ekosistema in stokrat večji pritisik na izrabbo naravnih virov kot bangladeški otrok. Način živiljenja povprečnega Američana zahteva ogromno porabo mineralov in energije, državljan Bangladeša pa seveda ne bo zamenjal nekaj osebnih avtomobilov, živel v aklimatiziranih prostorih, trošil neznanke količine energije.

Geologa ponujata zanimiv odgovor. Skale naj bi prinesle ledene gore, ki so se na tem delu morja topile, in iz njih so popadali kosi kamenja, ki jih ledenci pač nosijo s seboj. To pa pomeni, da so bile v obdobju krede tudi mrzle zime, da so se tvorili ledenci in ledene gore ter da podnebjje ni bilo tako zelo vroče, kot je veljalo do sedaj. Hkrati pa ta najnovješja odkritja spremjamajo tudi vedenja o živiljenju in rastinju tega časa. Dinozavri in druga bitja iz obdobja krede so moralni biti navajeni na mraz, saj so njihova okostja našli visoko na severu. A če so bili mraza vajeni, potem postaja teorija o izumrtju teh živali zaradi ohladitve hudo vprašljiva.

Problem preobljudenosti sveta to je ni samo problem revnih dežel, kjer je naravni prirastek pač zares silovit, marveč je tudi v velikih obremenitvah okolja in veliki porabi naravnih virov prebivalstva v razvitih državah.

MiM

(Vir: National Geog., Time)

S tem da priznavamo, poznamo in razvijamo samo razumsko plat mišljenja, povročamo zlom ravnotežij tako na ravnini našega osebnega jaza kot na planetarni ravnini.

M. POGAČNIK

Vaša zgodba

PAKET

Bilo je neko jesensko noč v letu 1945. Velika dvorana zagrebškega glavnega kolodvora, kjer je sedaj restavracija, je bila takrat prazna, polna prahu in smradu. Na velikih lestevcih na stropu so gorele le posamezne hruškaste žarnice. Vsesnaokrog ob stenah so stale široke klopi, najbrž prinešene iz parka, ki se širil pred poslopjem železniške postaje. Na teh klopih in na tleh je sedela in ležala pisana množica potnikov in čakala na vlake.

Tam sem čakal vso noč. Zunaj so rohneli vlaki. Ljudje so prihajali in odhajali. Nekako pred polnočjo pa je vse nenadoma utihnilo. Prostor se je napol izpraznil, večina čakajočih je spala. Sedel sem v nekem kotu, naslonjen na nahrbnik, in sem najbrž tudi zadremal. Poleg mene se je nekdo smejal. Odprl sem oči in pogledal na nahrbnik, da je spal.

Na desni od mene ni več sedela debela ženska z majhnim dečkom, temveč star, bradat mož v starem kožuhu brez rokavov in rdečih volnenih copatah. Sedel je na svoji vreči, naslonjen na konec klopi, glavo povešeno na prsi, spalna čepica mu je padla na tla, roke med koleni. Smrčal je. Na klopi je v vsej svoji dolžini iztegnjen ležal že starejši vojak in tudi smrčal.

Levo na klopi so sedeli štirje mladi delavci in se smejali. Nekoliko dalje na tleh na belem paketu sedel še čisto mlad fant v civilni obleki, toda z vojaško kapo z zvezdo, in se tudi smejal.

Na sredini prostora je stal mož, gladko obrit, toda ves umazan, v črni, ponošeni obleki; široke hlače so mu segale do tal, izpod stare čepice pa so preko čela in ušes viseli dolgi kodasti lasje. Ponosno razkrečen je držal eno roko po boku, drugo je s smehljajočim pogledom molel pred se: — No, tovariši, cigaret! Kdor mi da cigareteto, bo lahko z mano zapseš tango. No, na?

Ej, pikolo, takaj imaš, pleši pa kar sam, — je zaklical nekdo.

Mož se je obrnil, iskal govorečega, zagledal debelega kmeta, ki je sedel na tleh pri peči in v iztegnjeni roki držal cigaret.

</

• Novoletnega hitropoteznega šahovskega turnirja ŠK GIP Pionir se je udeležilo 17 igralcev, vrstni red pa je bil: 1. Kastelic, 13.5.2. Pucelj 12.3. Rudman 11.5.4. Milič 11.5. Lutar 10.5. itd.

• Te dni je bil v klubskih prostorjih redni mesečni hitropotezni turnir ŠK GIP Pionir. Nastopilo je 10 igralcev, zmagal pa je Pucelj s 7.5 točk. Sledijo: Brajković 7, Skerlj 6, Kastelic 6, Milič 6, itd.

• Pričelo se je šahovsko prvenstvo Novega mesta, na katerem nastopajo 10 igralcev, od tega 4 mojstrski kandidati, 4 prvakategorniki in 2 drugokategorniki. Rezultati prvih treh kol — I. kolo: Brajković—Bedić 1:0, Kastelic—Pucelj 1:0, Istenič—Skerlj 1:0, Janko—Rozman 1:0, Balkovec—Lutar preloženo; II. kolo: Balkovec—Brajković 1:0, Bedić—Kastelic 1:0, Pucelj—Istenič remi, Skerlj—Janko prekinjeno v dobljenem položaju za Skerljja, Lutar—Rozman remi; III. kolo: Brajković—Lutar 0:1, Janko—Pucelj 0:1, Rozman—Skerlj preloženo, Kastelic—Balkovec preloženo, Istenič—Bedić prekinjeno v boljšem položaju za črnega. Vrstni red po treh nepopolnih kolih: Istenič 1.5 (1), Lutar 1.5 (1), Pucelj 1.5, Balkovec 1 (2), itd.

USPEH KRČANK

KAMNIK — V nadaljevanju prvenstva I. ženske republike kegljaške lige so Krčanke zabeležile edino in zato toliko bolj dragoceno zmago. Premagale so domača ekipo Ete Kamnik z 2281:2265. Za Krčanke so kegljale: Antič 368, Arh 402, Zupančič 395, Kostevc 347, Alba 403 in Škaraf 366. Na lestvici vodi s 6 točkami Adria, Krčanke pa so z dvema na predzadnjem mestu. V.5. kolu gostijo Krčanke ekipo Izole, nadejajo pa se lahko drugega para točk.

PLESNA REVIIA IN ŠPORTNO SREČANJE

DRAGATUŠ — V športni dvorani osnovne šole je bil v petek, 13. januarja, zaključek plesnega tečaja. Popestili so ga s plesno revijo, ki si jo je ogledalo kakih 150 gledalcev. Nastopilo je 15 plesnih parov, v polfinale se jih je uvrstilo 12, v finale pa šest. Tricljanska komisija je imela težko delo, zmago je naposred prisodila Jožici Babič in Sebastjanu Kocjanu. Po končani reviji je bilo športno srečanje med domačim TVD Partizan in učenimi osnovne šole. V namiznem tenisu zmagovalca ni bilo, medtem ko je v odborki presenetljivo zmagala osnovna šola s 3:2.

USPEH KOBETOV

ČRNOMELJ — Te dni je bilo odigrano prvo hitropotezno šahovsko prvenstvo pionirjev v črnomaljski občini. Med dekleti je zmagala Jožica Kobe, 2. je bila Šterbenčeva, 3. Obrovnikova, 4. Medvedova, 5. Rauhova itd., pri pionirjih pa je bil vrstni red naslednji: 1. U. Kobe, 2. Linđić, 3. Horvat, 4. Šterbenč, 5. Štubljar, 6. Kočevar itd.

—ob

Tudi z malo novci je moč veliko narediti

Dragatuški Partizan zopet zaživel

DRAGATUŠ — Društvo Partizan je bilo včasih v Dragatušu zelo delavno, potem pa je delo skoraj za 10 let zamrlo. Sele pred dvema letoma so začeli društvo znova obnavljati, zares zaživel pa je lani, ko so ga tudi dokončno registrirali kot društvo za športno rekreacijo in telesno vzgojo Partizan. Prav začetni koraki pa so bili toliko težavnji, ker dragatuški športniki takoj rekoč niso imeli denarja. Od telesnokulture skupnosti so dobili majice, pokale in nekaj denarja v skupni vrednosti 600 tisočakov, sicer pa so se morali sami znajti.

»Morali smo kar poštano pljuniti v roke. Organizirali smo nekaj turnirjev v malem nogometu, na plesih smo prodajali pičajo. Tako smo zaslužili vsaj za osnovno športno opremo,« pove predsednik društva Franc Štajdohar, ki upa, da bo letos, ko so začetne težave že prebrodili, lažje. »Moti me le to, da so isti zares pridni člani našega društva zelo malštevilni in mladi. Okrog 15 nas je, povprečna starost pa pod 20 let. Ne vem, zakaj ne pridejo zraven starejši, ki so bili včasih steber dragatuškega Partizana,« spra-

Letos po pokale onkraj meja

Bo novomeškim kolesarjem vendarle uspel preboj proti svetovnemu vrhu? — Člansko vrsto poslej trenira strokovnjak iz ČSSR

NOVO MESTO — Najboljši novomeški kolesarji imajo od 2. januarja letos dalje novega trenerja. To je vsekakor osrednja novica iz tabora KD Krka, katerega tekmovalci se že od 1. novembra pripravljajo na skorajšnji pričetek letošnje kolesarske sezone. Od nje si veliko obetajo ne le zategadelj, ker je članska vrsta s Papežem, Smolom, Glibarjem, Šepešnikom, Božičem, Robičem in tremi mlajšimi (Kruljac, Zaletel in Judež) že kar representanca Jugoslavije, pač pa tudi zaradi novega načina dela in novega trenerja. Člansko ekipo vodi poslej 44-letni Pavel Jelen iz ČSSR, donedavno trenjer tamkajšnjega ŽDB Bohumin, nekajkrat pa je vodil tudi

ŽE NA PRAGU NOVE SEZONE — Čeprav zima še ni pokazala zob, pa je nova kolesarska sezona tako rekoč na pragu. Pričela se bo čez mesec dni z državnim prvenstvom v ciklokrosu in skravnost, da od nje Novomeščani veliko pričakujejo. Med tistimi, ki naj bi bili to sezono eno glavnih novomeških orozij, seveda v mladinski konkurenči, je tudi Milan Eržen (na posnetku desno), letos naj bi se poskusil celo na svetovnem prvenstvu na dirlašču v Moskvi, pravi Ivan Turk, »medtem ko je Finku in Kranjcju to prva sezona v starejši konkurenči. Mlađi mladincem imamo trenutno kar 16, največ pa pričakujemo od Štanglja, Mrvarja, Gimplja in Majdeta.«

B. B.

Z GOJZARJI IN CEPINOM

• Novomeški alpinisti nadaljujejo s serijo vzponov in plezanj. Tako so konec mi-

nulega tedna pripravili skupno turo v Tamarju, pridružilo se jih je še sedem alpinistov iz Krškega in dva iz Trebnjega.

Minulo soboto je bila tako v okviru alpinistične šole v ledenihi slapovih pri planinskom domu v Tamarju prikazana ledena plezalna tehnika, tečajniki pa so se s tem načinom plezanja seznanili tudi praktično.

Tega dela šole so se udeležili le krški tečajniki. Šolo je vodil in pripravil Arnold Koštomic, vodja krških alpinistov. Vsi udeleženci ture so se povzpeli na Jalovec.

• Med novotletnimi prazniki sta Arnold Koštomic in Marjan Žver v Tamarju preplezali ledeni slapi. Mimo volinez z naklonom 80 in 75 stopinj, dolg 80 metrov.

• Te dni je bila preplezana tudi prvenstvena smer v severozahodnih steni Goliciče, vrhu blizu Prisojnika. Smer sta plezala Dominik Krese in Bruno Arh, za to pa sta porabili 6 ur in pol. Nova smer z oceno VI, III—V, dolga 200 metrov, nosi ime Solza svobode.

• Arnold Koštomic in Stane Mokotar sta v severni steni Jalovca opravila zimski vzpon v znani Dularjevi zajedi. Plezala sta 15. januarja, smer je dolga 300 metrov z oceno VI, A1, AO, zanje pa sta porabila šest ur.

• Finančne težave tudi alpinistom niso prizanesle. Zato so sklemili poiskati sponzorja, ki bi jim obviklih dal na razpolago osebno vozilo, v zamenjo pa bi skrbeli za planine tega sponzorja in jim nudili strokovno pomoč in vodstvo na vseh visokogorskih turah. Vsekakor bi bilo tako sodelovanje v obojestransko korist.

Franc Štajdohar

S KEGLJAŠKIH STEZ

• Te dni se je nadaljevalo prvenstvo v dolenski kegljaški ligi. V VII. kolu je ekipa trebnjskega Mercatorja v gosteh ugnala Novomeščane. Metličani pa prav tako na tujem igrišču črnomaljskega Rudarja Izida: NOVO MESTO — MERCATOR 4826:4984 (Novo mesto: Logar 831, Mušlomovič — Mišura 372 + 384, Štanč 805, Blažič 833, Avbar 802 in Hrastar 799; Mercator: Tkavc 803, Maraž 877, Vidmar 778, Logar 791, Gricar 868, Goče 867) in RUDAR — METLIKA 4927:5053 (Rudar: Modrnjak 818, Franc Popit 07, Fredi Popit 42, Klevišar 53, Ljubenko 806, Ivanovič 801; Metlika: Širme 811, Draganjac 838, Rianč 836, Hutar 885, Goče 842, Štupar 841). Še pogled na lestvico: 1. Mercator 12 (991), 2. Metlika 12 (949), 3. Rudar 2 (-874), 4. Novo mesto 2 (-1066). Med posamezniki je vrstni red naslednji: N. Goče 6090, Ž. Goče 6017, Maraž 8867, Hutar 5796, Šimec 5789, Draganjac 5726 itd.

• Pred dnevi je bila sejša izvrsnega odbora območne kegljaške skupnosti v Novem mestu, na kateri so razglasili najboljše tekmovalce minulega leta. Tako pri moških kot pri ženskah sta naslova vnovič odsila v Trebnje. Milena Weber in Franc Tkavc, oba iz Mercatorja, sta si laskavna naziva priborila z dobrimi nastopi na prvenstvih posameznikov in dvojic ter na merjenju moči najboljših v republiki.

PAVEL JELEN, od 2. januarja dalje novi trener najboljših novomeških kolesarjev, ki je nekajkrat vodil tudi najboljšo češkoslovaško reprezentanco.

tekmovalci s pripravami pričeli že 1. novembra lani, med 3. in 10. januarjem so bili pod vodstvom novega trenerja v Strunjanu, kamor so se vrnili vnoči te dni, medtem ko bodo enega najpomembnejših delov priprav opravili med 4. in 12. februarjem v znani češkoslovaškem kolesarskem centru Šumava. Dodajmo pa tem, da jih že 19. februarja čaka državno prvenstvo v ciklokrosu, ki se ga bodo udeležili le trije najbolje pripravljeni, marčevski program dirk še ni narejen, za nadaljevanje pa je znano, da se bodo udeleževali večne težnje mednarodnih dirk.

Na domačih preizkušnjah naj bi priložnost dobili predvsem mladi, in vojaka Turk ter Rabvar, najboljši člani pa bodo skušali doseči kar največ na takšnih dirkah, kot so Pariz — Moskva, Gira Regioni, seveda tudi na tekma Alpe-Adria in dirki Po Jugoslaviji. Skoroda nobenega dvoma ni, da bo članska vrsta Krke letos razred zase v Jugoslaviji, še posebej pa razveseljuje, da ne poškodovanih. Zasluge za to gre vseckakor tudi zdravniški ekipi z dr. Tatjano Gazvodo na čelu in Branku Bojaniku, ki poleg rednega treninga opravlja še posle maserja v klubu.

»Z ozirom na številčno in močno člansko vrsto bomo tekmovalce delili po sposobnosti,« pravi Jože Majes, vodja strokovnega teama v KD Krka,

• Izredno uspešno se je lani v kolesarski šport z izdelavo opreme prebila metliška Beti. Z njenimi oblačili so bili lani oprenjeni reprezentantje in seveda Krkini kolesarji, prav tako s izdelavi posebno zimsko opremo za trening. Ta čas pa se v Metliki ukvarjajo z nekaj novostmi v izdelavi vrhunske kolesarske opreme, ki naj bijo spomladni predstavili prav kolesarji Krke. Gre za uporabo nove tkanine, ki se je izkazala izredno kvalitetna za kolesarske dresne.

in nadaljuje: »Predvsem bomo pazili, da tekmovalci ne bodo zasičeni z dirkami, kot je bilo to doseglo. Vsak bo imel v sezoni le po 2 cilja. Tisti, ki bo-

da vodil dirko Pariz—Moskva, bodo, denimo, imeli za naslednji cilj svetovno prvenstvo, ki bo od 24. do 26. avgusta v Franciji. Vedeti je seveda treba, da večino fantov čakajo tudi reprezentančne obvezbe, te dni so bili na testiranju v Beogradu Papež, Smoč, Šebenik in Glibar.«

Kar nekako v senči najboljše vrste delajo tudi vse ostale selekcije v klubu. Mladince je prevzel sedanji članski trener Ivan Turk, pri delu mu z mlajšimi pomaga tudi Franci Berger. Preci je letos prizakovani od starejših mladincov, za katere bodo vozili Eržen, Fink, Kranjec, Šturm in Žar.

»Predvsem želim Milana Erženu, za katerega je znano, da je izreden sprinter, omogočiti nastop na svetovnem mladinskem prvenstvu na dirlašču v Moskvi,« pravi Ivan Turk, »medtem ko je Finku in Kranjcju to prva sezona v starejši konkurenči. Mlađi mladincem imamo trenutno kar 16, največ pa pričakujemo od Štanglja, Mrvarja, Gimplja in Majdeta.«

Da so pionirji, ki jih je ta čas v klubu 20, že kar stalno med najboljimi v Jugoslaviji, ni potrebno posebej govoriti, letos naj bi bile bliže vrhu tudi kolesarke, katerih, tako kot pionirje, trenira Romana Tomšič, profesorica telesne vježbe iz Stopič. Še posebej Krčeva, Pavličeva, Kuzmova ter Martina in Marjeti Sajovec naj bi na domačih preizkušnjah krojile vrh. Bači pa je po takih napovedih, ki pa nikakor niso iz trte izvite, da bo kubsko soko KD Krka kmalu premajhna za številne pokale, priznanja, medalje in diplome.

B. BUDJA

Strelci za občinske naslove

Uspelo tekmovanje z zračno puško v Boštanju

BOŠTANJ — Strelska družina iz Boštanja je v soboto, 14. januarja, privabilo občinsko prvenstvo v strelnjanju z zračno puško, na katerem so nastopili tekmovalci vseh kategorij.

Rezultati — člani, ekipa: 1. SD Boštanj 1088 krogov, 2. SD Kopitar 1044, 3. SD Kovinar 1014; posamečni: 1. Kranjc 369, 2. Jazbinč 367, 3. Kovacič (vsi SD Boštanj) 362; članice: 1. Njegoš 348, 2. Metelč (vsi SD Kopitar) 339, 3. Kovacič (SD Boštanj) 339; mladinci: 1. Karič (SD Boštanj) 367, 2. Škrlec (SD Koper) 358, 3. Ameršek (SD Kovinar) 356; mladinke: 1. Janc (SD Boštanj) 344; pionirji: 1. Hrovat 171, 2. Blas 163, 3. Peterin (vsi SD Koper) 157; pionirke: 1. Slemenšek 157, 2. Požun 156, 3. Mešiček (vsi SD Blanca) 156 nastreljanih krogov.

Vsi, ki so v soboto tekmovali v Boštanju, ju si pravijo, da je to pravljeno na prejšnjih družinskih prvenstvih, najboljši na občinskom prvenstvu pa so si privili vstopnico za merjenje moči na regionalnem tekmovanju.

J. B.

SKUPŠČINA NK ELAN

NOVO MESTO — V sejni sobi doma JLA v Novem mestu bo v torek, 24. januarja, ob 18. uri redna letna skupščina nogometnega kluba Elan. Navzoči bodo opravili inventuro dosedanjega dela in obenem izvolili novo vodstvo kluba. Ljuditelji nogometa vabljeni!

KOLESARSKI TURNIR KOLPI

METLIKA — TKS Metlika in tukajšnji kolesarski klub sta v soboto, 14. januarja, pripravila tradicionalni, že 3. turnir v malem nogometu, ki se ga je udeležilo 16 ekip iz karlovske, ozelske in metliške občine. V srečanju za prvo mesto je ekipa Kolpe iz Podzemlja ugnala Gogo z 2:1, v tekmi za 3. mesto pa Beti Griblje z 4:1. Pokroviteljica turnirja je bila Občina Metlika.

PRIPRAVE NA ČRNEM VRHU

METLIKA — V pondeljek, 16. januarja, so metliški kolesarji odpovedali na priprave na Črni Vrh nad Idrijo. Namesto smuči so se s seboj vezli kolesa in se tako tam pridružili mlajšim in starejšim mladincem KD Krka, ki se prav tako pripravljajo na novo sezono.

Le sreda za treninge

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 20. I.

8.10 — 14.25 — 16.05 — 24.00
TELETEST
8.25 VIDEO STRANI
8.35 POČITNIŠKI SPORED
11.55 SVETOVNI POKAL V ALP-
SKEM SMUČANJU — SMUK (Ž)
12.45 POČITNIŠKI SPORED
14.15 VIDEO STRANI
16.20 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK: TEDNIK, ponovitev
17.35 NASA PESEM: ZBOROVODJE
VI
18.15 VIDEO STRANI
18.20 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE

19.05 RISANKA
19.17 NAŠE AKCIJE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 NAŠ EDINI SVET, 2. del dok-
serije
20.40 DETEKTIVA IZ MIAMIJA, 3.
del nanizanke
21.50 DNEVNIK 3
22.00 WILLIE IN PHIL, ameriški film
23.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 19.00 Vi-
deomeh (ponovitev) — 19.30 Dnevnik
— 20.05 Iz koncertnih dvoran — 22.05
En avtor, en film — 22.35 Satelitski
program

SOBOTA, 21. I.

6.55 — 14.05 in 14.35 — 1.20 TELE-
TEKST
7.10 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKA MATINEJA
9.30 EX LIBRIS: GLEDALIŠČE LUTK
10.35 IZBOR TEDENSKIE PROGRAM-
SKE TVORNOSTI
11.25 SVETOVNI POKAL V ALP-
SKEM SMUČANJU — SUPERVE-
LESLALOM (Ž)
12.15 SVETOVNI POKAL V ALP-
SKEM SMUČANJU — SMUK (M)
13.20 ČIPKE, ponovitev 3. dela nadalje-
vanke
14.50 VIDEO STRANI

15.00 DOGODIVŠČINE ANNE IN
ENRIQUEJA, španski mladinski film
16.30 DNEVNIK 1
16.45 P. Voranc: LEVI DEVŽEJ
17.00 KOŠARKA CZ:CIBONA
18.30 ČLOVEK IN ČAS: ZANESENÍ
SOCIALIST
18.55 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.50 NAŠ UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 ČIPKE, 4. del nadaljevanke
21.25 KRIZ KRAZ
22.25 DNEVNIK 3
23.10 ZADNJA DOLINA, angleški film
1.10 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: košarka Jugoplastika: Partizan
rokomet Chromos: Metaloplastika
start rallyja Montecarlo
10.00 Danes za jutri — 13.00 Športno
popoldne — 17.30 Smučarski skoki —
17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: košarka Jugoplastika: Partizan
rokomet Chromos: Metaloplastika
start rallyja Montecarlo
10.00 Danes za jutri — 13.00 Športno
popoldne — 17.30 Smučarski skoki —

NEDELJA, 22. I.

8.10 — 13.50 in 14.05 — 23.05
TELETEST
8.25 VIDEO STRANI
8.35 OTROŠKA MATINEJA
9.55 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM
SMUČANJU — SLALOM (M), 1. tek
10.45 NOVOLETNI VIDEOOMEH, po-
novitev
11.45 KMETIJSKA ODDAJA
12.55 SLALOM (M), 2. tek
13.40 VIDEO STRANI
14.30 OBLJUBA, ameriški film
16.00 DOMAČI ANSAMBLE: ALPSKI
KVINTET
16.30 DNEVNIK 1
16.45 ČIPKE, 4. del nadaljevanke

ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.25 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 KROKARIJA, drama TV Zagreb
21.10 OSMI DAN
21.50 DNEVNIK 3

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

PONEDELJEK, 23. I.

8.05 — 12.55 in 15.45 — 23.10
TELETEST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 POČITNIŠKI SPORED
11.15 SLEPI POTNIK NA LUNO, ame-
riški film
16.10 ŽREBANJE PODARIM DOBIM,

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

TOREK, 24. I.

8.05 — 13.05 in 16.00 — 22.40
TELETEST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 POČITNIŠKI SPORED
16.30 DNEVNIK 1
16.45 KOŠARKA ŽALGIRIS:CIBONA
18.00 SPORED ZA OTROKE IN

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

SREDA, 25. I.

8.05 — 13.30 in 16.00 in 24.05 TELE-
TEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 POČITNIŠKI SPORED
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

ČETRTEK, 26. I.

8.05 — 13.20 in 16.00 — 23.40 TELE-
TEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 POČITNIŠKI SPORED
11.30 CINDY, ameriški film
16.30 DNEVNIK 1
16.45 DOKUMENTAREC MESECA
17.25 GLASBENI ROPOT, ponovitev

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
drama TV Beograd
21.10 PODARIM DOBIM
21.25 ZDRAVO
22.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.35 KAVARNA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KAKO SE JE KALILO LJUD-
STVO ZGORNJEGLA JAUJKOVCA,
d

Poljedelstvo po kozjih brdih

Ivan Lakner o težavah kmetov na kraških poljih odročnih Špeharjev — Otrok mora kupiti zemljo, ki bi jo neznancu dal zastonj — Divjad pobira letino

SPEHARJI — Četudi je kmetovanje ljudi, ki so se naselili na obronkih kanjona zgornjega toka reke Kolpe zaradi valovitega in kamnitega sveta zelo težavno, vseeno vztrajajo v poljedelstvu. Borijo se za vsako pet zemlje, čeprav so že davno spoznali, da le od kmetije ne bodo mogli živeti. Dodatni zaslužek so si zato poiskali v tovarnah in le redki so, ki še vedno vztrajajo le ob kmetiji. Eden takšnih je Ivan Lakner iz Špeharjev, vasice ob obkolpski magistrali, ki pa bi jo zaradi makadama lahko imenovali vse prej kot magistrala.

„Pri nas imamo ljudje relativno veliko zemlje, toda kaj, ko jo lahko obdelujemo največ po 2 hektara. A še ta polja so posejana s kamenjem, tako da potrebujemo za oranje enake površine po trikrat več časa kot v ravinskem svetu. Jaz hodim obdelovati celo pol hektara zemlje v Damelj, ki je od naše vasi uro vožnje s traktorjem. A se izplača, saj lahko orjem brez skrbi, in tudi pred živilimi to polje še ni ogroženo,“ pravi Lakner. Prav divjad je poleg slane v tem odročnem kraju največji kmetov sovražnik. Živali namreč poberejo kar polovico letine, četudi njive ograjujejo, nastavlja strašila, kurijo. „Lovci plačajo odškodnino, ki je sedaj dokaj realno ocenjena, seveda pa nekaj denarja v času od ocenjevanja do izplačila pobere inflacija. Sicer pa se ljudje zaradi višine odškodnine v glavnem ne pritožujejo.“

pravi Ivan, ki je hkrati cenilec, izplačalec odškodnine, lovec in tudi oskodovanec.

PREVEČ ŽELJA?

KOČEVJE — Kar za 6 tipkanih strani želja in potreb, ki naj bi jih vnesli v načrt za letos ali za srednjoročno obdobje, je bilo zbranih na nedavnih sestankih krajnih odborov KS in področnih odborov SZDL v mestu Kočevje. Krajna skupnost je zbrane predloge že obravnavala in jih posredovala SIS za komunalno in cestno dejavnost ter Komunalni, da jih bosta v okviru možnosti upoštevala v svojih načrtih.

M. BEZEK-JAKŠE

mladinska knjiga TOZD knjigarne in papirnice

Ljubljana, Titova 3

objavlja po sklepu DS tozd Knjigarne in papirnice Ljubljana

JAVNO PRODAJO

poslovnih prostorov v Metliku, Trg bratstva in enotnosti 33, v skupni izmeri 55,77 m² koristne površine skupaj z vgrajeno opremo.

Prodajna cena poslovnih prostorov skupaj z opremo je enaka cenitvi zapriseženega sodnega izvedenca in znaša

163.804.735 din

Javna prodaja bo 31. 1. 1989 ob 10. uri v poslovnih prostorih v Metliku, Trg bratstva in enotnosti 33.

Ogled prostorov in opreme je mogoč na dan javne prodaje ali po dogovoru s prodajalcem.

Vse informacije dobite na telefonu: 061/211-912.

Do 20. 1. 1989

Izredna priložnost za nakup iz proizvodnega programa TOZD Keramika

- pečnice vseh oblik in barv
- šamotni izdelki

10% popust

Za plačilo v gotovini priznamo še 10% popusta

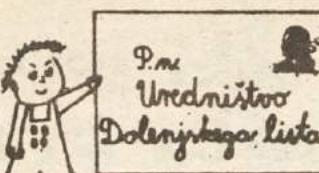

Prodaja teče vsak dan od 7. do 14. ure, v soboto od 7. do 12. ure na sedežu tozda.

PIONIR
GIP PIONIR, TOZD KERAMIKA
68000 Novo mesto, Slakova 5
telefon: 068/21-201, 24-298
telex: 35710 YU PIONIR

MLADI DOPISNIK

POGOVOR Z VOJAKI

V Lankerjevem hlevu je 8 glad živene, od tega 5 krav. Edini dohodek je mleko, telički, od poljedelskih prideklov krompir, ko pa imajo pri hiši večji izdatek, se odpravijo z žago v gozd. »Da bi redili bike, nimamo dovolj obdelovalne zemlje. Sicer pa bi bilo naše območje najbolj primerno za rejo ovc in koz. O tem so že razmišljali tako v kmetijski zadrugi kot tudi domačini, a kaj, ko bi bilo potrebno vložiti veliko denarja, tega pa nima nihče,« pojasnjuje Ivan, ki ima kar 40 hektarov zemlje, a si z njim more veliko pomagati.

Ob velikih stroških in skromnih dohodkih, ki jih ima s kmetijo, si Lakner žele, da ne bi potoral nad dajatvami, ki naj bi bile za višinske kmetije, kakršen je on, znatno manjše kot za nižinske. Toda pri nas so sedaj davki in prispevki že tako visoki, da se upravičeno sprašujem, kakšni morajo biti potem šele v nižini. »Najbolj pa se pri Laknerjevih ježe, ker so jim zaščitili kmetijo. Tri otroke imajo, a najbrž noben ne bo ostal na kmetiji, ker so se vsi izšolali za druge poklice. »Ne rečem, če so zaščitili kmetije tam, kjer so lepa polja, pri nas pa se sploh ne moremo iti prav kmetije. Toda navadno je tako, da dobré zemlje sploh ne pazijo, tukaj pa so zaščitili to kamenje. Eden od sinov, ki je v Črnomlju, bi si rad v Špenarjih uredil sadownjak, pa mu ne morem prepisati zemlje. Ali pa se bo moralog zgoditi tako kot pri sosedu, ki je dal otroku zemljo, ta pa jo moral potem zaradi zaščitenih kmetij za očeta dokupiti pri drugem sosedu? Clovek bi bil pripravljen dati to zemljo zastonj prišleku, ne pa da jo mora kupovati lasten otrok,“ se razburja Lakner.

NATAŠA KRULJAC, 4. a
OŠ Katja Rupena
Novo mesto

KONEC POLLETJA

Ko so se končale poletne počitnice, sem se kot mnogi učenci veselil sole. Cepav sem komaj čakala na prve naloge, sem le prvo naložo delala prav veselo, druge so mi bile že kar odveč. Tudi kontrolne vaje niso dobrodošle. Marsikatu popoldansko uro smo morali posvetiti učenju. Pozimi je tudi zelo težko vstati, ker je zjutraj ob našem odhodu v šolo še mrak. Prvo polletje je klub vsemu kmalu minilo. Vsi smo nestrpoččali ocene v spričevalu. V vedenju je osem učencev vznormi, drugi pa so imeli primerno vedenje. Ker ni snega, se bomo med počitnicami igrali na travni ali doma.

JASMINA ŠULER, 8. r.
OŠ Globoko

V ZDRAVSTVENO ŠOLO

Decembra lani sem bila v Novem mesecu in si ogledala srednjo zdravstveno šolo. Ker že od malih nog sanjam, kako bi pomagala ljudem, se mi je tu ponudila izjemna priložnost, da to spoznam pobliže. Šola mi je bila zelo všeč in bi kar začela hoditi vanjo. Seveda je potrebno še prej opraviti osemtetko, vse zahteva svoj čas. Jaz sem že odločila. Šla bom v Novo mesto in se trudila, da dosežem cilj, po katerem hrenjam. Trdno sem prepričana, da mi bo z lastnim trudem in trudem tovarišic v tovarišev uspelo.

JASMINA ŠULER, 8. r.
OŠ Globoko

POKLIC MILIČNIKA

Obiskali so nas miličniki iz Krškega in nam predstavili svoj poklic. Najprej je Stane Preskar govoril o dobrih in slabih straneh poklica, ter o možnostih solanja in službovanja. Marsikomu bi se to zdelo dolgočasno, a on je predavanje okrasil s humorjem, tako da smo se prav prijetno zabavali. Ko so potem njegovi kolegi prikazali nekaj borilnih veščin, mi je bil najbolj všeč karate. Nato smo si ogledali orožje, z največjim zanimanjem gumjevko. Tovarišica je ob tem pripomnila, da bi jih nekaj rabila, da bi nam vteplja v glavo znanje. Ni slaba zamisel, kajne, le rezultat je vprašljiv. Po tem dnevu gledam miličniški poklic čisto v drugi luč.

JASMINA ŠULER, 8. r.
OŠ Globoko

PREMALO RAZSTAV

Obiskali smo razstavo posavskih umetnikov in si tam ogledali dela amaterskih slikarjev ter stvaritev kiparjev in oblikovalcev. Po ogledu razstave smo se pogovorili o tem kulturnem dnevu. Najbolj so mi bili všeč realistične slike. Tokratna razstava, na kateri se je predstavilo 20 slikarjev z 58 slikami, je bila prva tovrstna razstava po petnajstih letih. V tako dolgem obdobju bi prav gotovo moralo biti več takšnih razstav, saj krepijo našo kulturno zavest, torej zavest vsakega izmed nas.

SIMONA VERSTOVŠEK, 8. r.
OŠ Globoko

POPEVKI VESELE JESEN

MARIBOR — Društvo glasbenih delavcev Harmonija Maribor razpisuje javni natečaj za Popevko veselle jeseni '89, ki bo 23. septembra letos v Mariboru. Glasbeniki, ki lahko nastopijo na festivalu s skladbami, ki še niso bile javno predvajane ali posnete, lahko pošljajo popevke najkasneje do 15. februarja na Društvo glasbenih delavcev Harmonija, Gledališka 8, Maribor. Na festivalu bodo med nagradami podelili milijon dinarjev za najboljšo narečno popevko po izboru organizatorja. »Harmonija« zbira tudi glasbenike za ptujski festival in za Šanson Rogaske '89.

PO NOVEM DENAR

NOVO MESTO — Delavci, ki so na začasnem delu v Sloveniji in imajo stalno bivališče zunaj te republike, bodo v bodoči dobivali za novorjenje denar in ne več paketov za novorjenje otrok. S takim predlaganim sklepom republike skupnosti otroškega varstva so nedavno soglasili delegati ustreznih novomeških občinskih interesnih skupnosti. Predlagatelj utemeljuje ukrep s tem, da so se paketi doslej izgubljali in da je bilo pošiljanje le-teh pogosto prezapleteno.

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine
ČRNO MELJ,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA,
IN TREBNJE

V 18. številki Skupščinskega dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 22. decembra 1988, so objavljeni dokumenti:

OBČINA METLIKA

- Odlok o razglasitvi prazgodovinskega gradišča in kasnoantične naselbine na Kučarju, gomilnih in planin grobišč pri vaseh Grm, Zemelj, Podzemelj, Otok in Škrilje za kulturni spomenik Črnomelj
- Sklep o lestvici katastrskega dohodka za katastrski okraj Črnomelj
- Odlok o organizaciji in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj, stanovanjskih hiš, zidanic in počitniških hiš v lasti občanov v občini Metlika
- Odlok o javnem vodovodu in oskrbi naselij s pitno vodo v občini Metlika

OBČINA NOVO MESTO

- Popravki objavljeni odredbe in sklepov občine Novo mesto v 16. številki Skupščinskega Dolenjskega lista z dne 28. 11. 1988
- Spremembe in dopolnitve dolgoročnega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 2000
- Spremembe in dopolnitve družbenega plana občine Novo mesto za obdobje 1986—1990
- Spremembe in dopolnitve dolgoročnega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 2000
- Spremembe in dopolnitve družbenega plana občine Novo mesto za obdobje 1986 do leta 1990
- Sklep o javni razgrnitvi osnutka ureditvenega načrta razdelilne postaje 110 kV Hudo — 1. faza z razpletom daljnovidov
- Odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen

OBČINA RIBNICA

- Sklep o določitvi najvišjih cen
- Odlok o posebnem občinskem prometnem davku od plačil za storitve
- Odlok o uskladitvi dolgoročnega plana občine Ribnica za obdobje 1986—2000 z obveznimi izhodišči iz dolgoročnega plana SR Slovenije za obdobje 1986—2000 in o pripravi ter sprejetju sprememb in dopolnitve dolgoročnega plana občine Ribnica za obdobje 1986—2000 ter srednjoročnega družbenega plana občine ribnica za obdobje 1986—2000
- Spremembe in dopolnitve pravilnika o oddajanju stavbnega zemljišča na območju občine Ribnica
- Odlok o lestvicah katastrskega dohodka za območje občine Ribnica

OBČINA TREBNJE

- Valorizacija lestvic davčnih osnov za davek na promet nepremičnin
- Valorizacija lestvic davčnih osnov in dohodkovnih cenzusov iz odloka o davkih občinov občine Trebnje
- Odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini Trebnje v prvem trimesečju 1989
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občinov občine Trebnje
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevkov za območje krajne skupnosti Trebnje

V 19. številki Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 29. decembra 1988, so objavljeni dokumenti:

OBČINA ČRNO MELJ

- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občinov občine Črnomelj
- Odlok o prekrških zoper javni red in mir v občini Črnomelj
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Črnomelj za leto 1988
- Odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini Črnomelj v prvem trimesečju 1989
- Sklep o valorizaciji višine nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 1989
- Odločba o uvedbi likvidacijskega postopka delovne organizacije za tehnologijo in procesno tehniko Vinica, v ustanavljanju

OBČINA METLIKA

- Odlok o spremembah odloka o proračunu občine Metlika za leto 1988
- Odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Metlika v 1. trimesečju 1989
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občinov občine Metlika
- Odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen

OBČINA NOVO MESTO

- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v občini Novo mesto
- Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Novo mesto za leto 1989
- Odlok o lestvicah katastrskega dohodka za območje občine Novo mesto
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občinov občine Novo mesto
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davku na promet nepremičnin
- Odlok o spremembah odloka o proračunu občine Novo mesto za leto 1988

— Odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini Novo mesto v 1. trimesečju 1989

— Odlok o spremembah odloka o prostorskih ureditvenih pogojih v občini Novo mesto

— Odlok o dopolnitvi odloka o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitve dolgoro

RAZPISUJE

Žirja za podlejanje priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda občinske konference SZDL Brežice

8 PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE ZA LETO 1989

Priznanje Osvobodilne fronte je namenjeno tistim posameznikom in organizacijam, ki so s svojim delom prispevali k dosežkom trajnejšega pomena pri razvoju naše socialistične samoupravne skupnosti, še zlasti:

- pri udejanjanju vloge Socialistične zveze, naslednice Osvobodilne fronte slovenskega naroda, kot fronte delovnih ljudi in občanov in njihovih organiziranih socialističnih sil;
- pri ustvarjanju pogojev za uveljavitev delovnih ljudi in občanov kot nosilcev samoupravnega odločanja na vseh ravneh in področjih družbenega življenja in dela ter možnosti vplivanja na pomembne družbene odločitve in pri uveljavljanju ter preverjanju uresničevanja demokratično sprejetih sklepov, in to še posebej v zvezi z uveljavljanjem in razvijanjem delegatskega sistema;
- pri zagotavljanju možnosti, da se v okviru Socialistične zveze uveljavlja pluralizem socialističnih samoupravnih interesov in da Socialistična zveza postane mesto soočanja in usklajevanja različnih pobud in mnenj, ki na podlagi demokratičnega dialoga in argumentov ustvarja pogoje za nadaljnji razvoj naše socialistične samoupravne skupnosti ter krepitev bratstva in enotnosti ter enakopravnosti naših narodov in narodnosti;
- za dosežke pri povezovanju interesov delovnih ljudi in občanov tudi v neformalnih oblikah delovanja, če so s tem bistveno prispevali k razreševanju posameznih družbenih vprašanj v okviru Socialistične zveze;
- za prispevek pri udejanjanju nalog Socialistične zveze pri hitrem gospodarskem, družbenem in kulturnem razvoju naše socialistične samoupravne skupnosti ter pri graditvi socializma po meri ljudi, pri uveljavljanju vsebin in oblik vzajemnosti in solidarnosti ter humanih odnosov med ljudmi.

Predloge lahko oblikujejo:

- krajevne konference SZDL,
- organizacije združenega dela,
- druge samoupravne skupnosti,
- vodstva družbenopolitičnih organizacij
- ter družbene organizacije in društva.

Vsek predlog za podeljevanje priznanj OF je predlagatelj dolžan posredovati tudi Žirji za podlejanje priznanj OF pri krajevni konferenci SZDL, ki se mora izreči o predlogu in posredovati svoje mnenje Žirji za podlejanje priznanj OF pri občinski konferenci SZDL Brežice.

Predloge z obrazložitvijo in utemeljitvijo naj predlagatelji pošljajo Žirji za podlejanje priznanj OF pri občinski konferenci SZDL Brežice, Trg dr. I. Ribarja 14, najkasneje do 28. februarja 1989.

Predlogi morajo biti na posebnih obrazcih, ki so na razpolago pri krajevnih in občinskih konferencih SZDL Brežice.

Brežice, 9. 1. 1989

Žirja za podlejanje
priznanj OF pri OK SZDL
Brežice

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA SREDNJE ŠOLE TEHNIŠKIH IN ZDRAVSTVENE USMERITVE BORIS KIDRIČ NOVO MESTO

razpisuje prosta dela in naloge:

- a) TAJNIŠKA DELA — administrativni tehnik, 2 leti delovnih izkušenj
- b) KNJIGOVODSKA DELA — ekonomski tehnik, 3 leta delovnih izkušenj
- c) ČIŠČENJE DELOVNIH PROSTOROV — končana osnovna šola

Dela in naloge pod a in c razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, pod b pa za eno leto s polnim delovnim časom na dometanje delavke na porodniškem dopustu. Poskusno delo traja tri mesece.

Prijave z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku roka za zbiranje prijav.

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA NOVO MESTO Ulica talcev 3/a, telefon 21-319, 21-640

VABI OBČANE K VPISU

v naslednje izobraževalne oblike:

- osnovno šolo za odrasle od 1. do 8. razreda
- tečaje tujih jezikov za odrasle po AV metodi (angleški, nemški, francoski, italijanski in latinski jezik)
- tečaje angleškega in nemškega jezika za predšolske in šolske otroke (od 1. do 8. razreda)
- tečaje slovenskega jezika za pripadnike drugih narodnosti
- tečaje šivanja in krojenja

Prijave sprejemamo do sredine februarja 1989 oziroma do polnitve številka slušateljev v posameznih oddelkih. Informacije dobite v tajništvu ali po telefonu.

SEKRETARIAT ZA OBČO UPRAVO OBČINE NOVO MESTO

razpisuje

JAVNO PRODAJO

osebnega avtomobila R-4, letnik 1982, prevoženih 105.000 km, registriran do julija 1989. Izključna cena je 2.000.000 din. Prodaja bo v sredo, 25. januarja 1989, ob 14. uri na dvorišču upravne stavbe na Ljubljanskem cesti 2.

Oglej vozila je mogoč 1 ura pred prodajo.

Na licitaciji lahko sodelujejo občani in družbeno-pravne osebe. Pred licitacijo morajo interventi plačati 10-odstotno varščino od izključne cene.

Vozilo je potreben plačati in prevzeti v 5 dneh po prodaji pri Sekretariatu za občo upravo.

Kupec plača še prometni davek.

gozdno gospodarstvo brežice n. sol. o.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB GOZDNEGA GOSPODARSTVA BREŽICE

objavlja

na podlagi določil pravilnika o delovnih razmerjih prosta dela in naloge

1. VODJE RAČUNOVODSKEGA ODDELKA,
2. POMOČNIKA VODJE RAČUNOVODSKEGA ODDELKA,
3. KNJIGOVODJE GLAVNE KNJIGE V RAČUNOVODSKEM ODDELKU.

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

Pod 1 in 2:

- da imajo visoko izobrazbo ekonomsko-financne smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri odgovornih delih in nalogah v računovodskem ali finančnem oddelku ali
- da imajo višjo izobrazbo ekonomsko-financne smeri in 5 let delovnih izkušenj pri odgovornih delih in nalogah v računovodskem ali finančnem oddelku.

Pred izbiro bo opravljen pismen preizkus znanja.

Pod 3:

- srednja strokovna izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj. Pred izbiro bo opravljen pismen preizkus znanja.
- OD pod zap. št. 1 znaša 1.783.310 din, pod zap. št. 2 1.395.310 din in pod zap. št. 3 1.096.580 din.
- Z izbranimi delavci bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop dela takoj.
- Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljajo v 8 dneh po objavi prostih del in nalog na naslov: Gozdno gospodarstvo Brežice, DSSS, Bratov Milavcev 61, Brežice.
- Izbira kandidatov bo opravljena v 15 dneh po poteku objavnega roka.

Mercator - Kmetijski kombinat Sevnica

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB Sevnica, Savska 20/b

Delavski svet
razpisuje prosta dela in naloge:

VODJE KADROVSKO-SPLOŠNEGA SEKTORA

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom in družbenim dogovorom o kadrovski politiki občine Sevnica določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- višja šola pravne, upravne ali organizacijske smeri ali srednja šola ustrezne smeri
- 5 let delovnih izkušenj

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Kandidati naj pošljajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Mercator KK Sevnica, Delovna skupnost skupnih služb, Savska 20/b, Sevnica z oznako »za razpisno komisijo«, v 8 dneh po objavi. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po izbri kandidatov.

Nuklearna elektrarna Krško, p. o. Vrbina 12,
objavlja
prosta dela in naloge

referenta za družbeni standard

Pogoji:

- opravljena višja šola — ekonomski ali družboslovne smeri
- 20 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece

Kandidati naj pošljajo prijave v 10 dneh po objavnem roku. Odgovore bodo prejeli v 30 dneh po končanem zbirjanju prijav.

»BELA KRAJINA«

OBRTNA ZADRUGA ČRNOMELJ
ULICA 21. OKTOBRA 17b. tel.: (068) 51-614

Na podlagi sklepa združenega sveta

razpisuje
razpisna komisija prosta dela in naloge:

RAČUNOVODJE

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja šolska izobrazba ekonomsko-financne ali sorodne smeri,
- 5 let delovnih izkušenj pri podobnih nalogah in delih,
- poznavanje AOP, računalništva
- drugi pogoji, ki jih določata zakon in družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi, življenjepisom in opisu dosedanjih delovnih izkušenj pošljite v zaprti ovojnici na naslov: OBRTNA ZADRUGA BELA KRAJINA, ČRNOMELJ, 21. oktobra 10, s pripisom: »za razpisno komisijo«. Prijave bomo sprejemali 15 dni po objavljenem razpisu. Kandidate bomo obvestili v 10 dneh po izbri.

Na podlagi 185. člena zakona o davkih občanov (Uradni list SRS št. 36/88) in odlokov o davkih občanov izdajo uprave za družbene prihodke občin

ČRNMELJ, METLIKA, NOVO MESTO IN TREBNJE

POZIV

k vložitvi napovedi za odmero davkov občanov

za leto 1988 za zavezance, katerim se odmerja jo davki po preteklu leta, in za leto 1989 za zavezance, katerim se odmerajo davki vnaprej za tekoče leto. Napoved je treba vložiti do vključno 31. januarja 1989.

Napoved za odmero davkov morajo vložiti:

Za leto 1988

1. zavezanci davka od dohodka iz kmetijske dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1988;
2. zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti in zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti, ki občasno dosegajo dohodek z opravljanjem dejavnosti, ki s predpisi niso prepovedane, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1988;
3. zavezanci davka od dohodka iz poklicnih dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1988;
4. zavezanci davka od dohodka iz avtorskih pravic, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1988;
5. zavezanci davka od dohodka iz premoženjskih pravic o dohodkih, doseženih v letu 1988;
6. zavezanci davka od skupnega dohodka občanov o dohodkih, prejetih, v letu 1988. Napoved morajo vložiti občani, katerih skupni čisti dohodek v letu 1988 presegajo 20.077.310 dinarjev.

Napoved vložijo:

- zavezanci iz 1. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče; če zavezanci opravljajo kmetijsko proizvodnjo na območju občine, v kateri nima stalnega prebivališča, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri opravljajo kmetijsko proizvodnjo;
- zavezanci iz 2. točke, ki imajo poslovni prostor, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju je poslovni prostor; ostali zavezanci, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče; če zavezanci nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanci iz 3. in 4. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče; če zavezanci nima stalnega prebivališča, na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče;
- zavezanci iz 5. točke za dohodke, dosežene z oddajanjem v najem ali podnajem nepremičnin, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju nepremičnina leži; za dohodke, dosežene z oddajanjem v najem premičnega premoženja, s prodajo premičnega premoženja, in za dohodke iz drugega premoženja ter premoženskih pravic pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanci iz 6. točke pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju so imeli v letu 1988 najdalj stalno prebivališče.

Za leto 1989

1. zavezanci davka od dohodka iz kmetijske dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalem letnem znesku za leto 1989;
2. zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalem letnem znesku za leto 1989;
3. zavezanci davka od dohodka iz poklicnih dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalem letnem znesku za leto 1989.

Napoved vložijo:

- zavezanci iz 1. točke

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je po težki bolezni za vedno zapustila naša draga mama, babica, prababica in tačka

ANA
KAMBIČ

iz Dolenjev 2 pri Adlešičih

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom za podarjene vence, cvetje in izrečeno sožalje. Hvala Niku Cvitkoviču za ganljive besede, pevkam, župniku za opravljeni obred in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in mamo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: sin Tone, hčerki Mimica in Anica z družinami in nečak Lojze z družino in ostalo sorodstvo

- Ko bi bil Kleopatrinos krajši, bi se spremnila podoba sveta.
- Kadar se nadutost poveže s krivico, pride do največje krivice.
- Je kaj bolj smešnega kakor to, da me ima kdo pravico ubiti, ker prebiva onkraj vode in ker se njegov vladar prepriča z mojim, čeprav nisem sam v nikakem sporu z njim?
- Zakaj se ravnamo po večini? Marzato, ker ima bolj prav? Ne, pač pa več moči.

- Kraljica sveta je sila, ne mnenje.
- Človek je le trst, v vsej naravi najibkejši; in vendar trst, ki misli.
- Ni dobro biti preveč svoboden.
- Ni dobro imeti vse, kar je za življenje potrebno.
- Kadar se vse enako premika, se na videz nič ne premika, na primer na ladji. Kadar vsi drvijo v razbrzdanost, je podoba, kakor da nihče ne drvi.

• Z ljudmi je križ: hvale jim ni nikoli dovolj, graje pa v hipu preveč. (Viktor Plemelj)

- V mirnih časih so tudi prazni žepi naboju. (Jovo Nikolic)

IZ BREŽIŠKE
PORODNIŠNICE

V času od 25. decembra 1988 do 6. januarja so v brežiški porodnišnici rodile: Cvetka Fatič iz Sevnice — Denisa, Mojca Knežič iz Vrhov — Gregorja, Milena Pičova iz Sevnice — Marjetu, Janja Pavlovič iz Gor. Pirošice — Leo, Ivana Frkanec iz Slogonskega — Jasmino, Đurđa Župančič s Senovega — Zlatka, Antonija Lapuh iz Črno — Petra, Medarda Gabrijel-Fridl iz Breštanice — Kleopatra, Rozalija Krnec iz Lukovca — Majo, Nenad Hudorovič iz Gacic — deklica, Karolina Kranjc iz Bizejskega — Sandija, Zdravka Dučanovič iz Brežic — Sandro, Ljiljana Grmek s Senovega — Marjeto, Lidiya Hogač iz Mihalovec — Luka, Mirjana Katič iz Zupelevca — Tatjana, Tatjana Prah iz Brežic — Mirela, Lidija Crnjača iz Javorja — Dejanja, Majda Urbančič iz Viher — Marušo, Blanka Romih iz Globokoga — Tadejo, Mirjana Čorak iz Sav. Marofa — Matijo, Darinka Podvinški iz Bokške — Simona, Antonija Glas iz Kladja — Uroša, Snežana Škiljan iz Sudadolad — Nino in Damjana Pilpah s Sel — Samanto. Čestitamo!

V času od 7. do 14. januarja so v brežiški porodnišnici rodile: Biserka Meličić iz Samobora — Romana, Gordana Čarić iz Samobora — Doro, Ružica Volečanček iz Podvinj — Suzano, Vesna Hlastan iz Krškega — Valerija, Valentina Gerjevič iz Sentlenarta — Spela, Božica Hrženka s Senovega — Ivano, Bernarda Ilijč iz Bizejskega — Jureta, Anica Leščar iz Sp. starega grada — Boštana, Radka Rodman iz Krškega — Niko, Janez Davidovič iz Sevnice — Marija. Čestitamo!

CESTNO PODJETJE
NOVO MESTO68000 NOVO MESTO
Ljubljanska 8

delavski svet

razpisuje
prosta dela in naloge

direktorja sektorja vzdrževanje in varstvo cest Brezice

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, morajo kandidati izpoljevati še naslednje:

- višja ali srednja izobrazba ustrezne smeri
- najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj, če ima višjo izobrazbo, oziroma 10 let delovnih izkušenj, če ima srednjo izobrazbo
- z dosedanjim delom dokazane organizacijske sposobnosti
- da izpoljuje pogoje po družbenem dogovoru o kadrovski politiki v občini

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljijo v 8 dneh po objavi na naslov: Cestno podjetje Novo mesto, Novo mesto, Ljubljanska 8, z oznako »za razpisno komisijo«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v osmih dneh po sprejemu sklepa o imenovanju.

Mirno spi v slovenski zemlji,
ki si ljubil jo zvesto,
kot si ljubil svoje drage,
ki za tabo zdaj žalujejo.

V SPOMIN

21. januarja bo minilo deset let, odkar nas je zapustil naš dobrì mož, oče in stari oče

JANEZ
PLUT

z Lokev pri Črnomlju

Hvala vsem, ki njegov prerani grob obiskujete ter svečke mu prizigate.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Zaradi zahrbtne bolezni nepričakovano nas je v 79. letu starosti zapustil naš dragi oče, stric

AVGUST KOVAČIČ

Nova vas 5 na Bizejskem

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem, vaščanom, prijateljem, ki so nas v najtežjih trenutkih tolazili in nam izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo prof. dr. Rajšpu, medicinskemu osebu bolnice Slovenj Gradec. Hvala govornikom Roko Kržanu, Ervini Kovačiču, Jožetu Toplišku za poslovilne besede, gasilskemu društvu Bizejsko, gasilski zvezi Brežice, gasilcem iz Hrvatske, skupnosti za obrambo proti toči Sevnica, L. D. Bizejsko, kolektivu Šešir, godbi iz Stare vasi ter župniku za opravljen obred. Hvala vsem, ki so pokojnika spremili k zadnjemu počitku, darovali vence in cvetje. Hvala tudi sosedom za vsestransko pomoč.

Žalujoči: hčerka Boža z možem, Miran, Slavek in ostalo sorodstvo

Bizejsko, Ljubljana, Zagreb, Celje, Varaždin

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 64. letu starosti zapustil dragi mož, oče in stari oče

JOŽE
PEČARIČ

iz Metlike

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in darovali cvetje, delovnih organizacij Dom počitka Metlika, Beti Metlika, Kmetijska zadruga Metlika in organizaciji Zveze borcev Metlika. Iskrena hvala župniku za opravljeni obred, godbi na pihala iz Metlike ter govorniku tovariu Jožetu Mihelčiču za poslovilni govor. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, sinova Tine in Jože z družino

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, dedek, pradedek, tast in stric

JANEZ
LJUBI

iz Podturna 23 pri Trebelnem

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom s Hriba in Kamenc ter vsem ostalim, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nudili pomoč in izrekli sožalje. Prisrčna hvala sodelavcem priprave in IVS Novoteks Novo mesto, kleparni in kontroli Iskre Novo mesto, Alkobaru Metalke iz Ljubljane, DO Pionir-družbeni standard Novo mesto, DO Trimo Trebelnje in vsem ostalim za prineseno cvetje in vence. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Mamica je mrtva, več ne skrbi,
njen prostor pri mizi prazen stoji.
Marsikaj kupiš za čisto zlato,
mamice kupil zanj nihče ne bo.

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je globoko užaločeno zapustila draga mama, stara mama, sesra in teta

ALBINA
ZLOBEC

roj. Hrovat

Zagrebška c. 14

Vsem prijateljem, sorodnikom, sostenovalcem in znancem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami, se iskreno zahvaljujemo. Zahvala velja tudi duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: hčerka Jolanda z družino in ostalo sorodstvo

Pascalove misli

- Kako da se nad šepavcem ne jezimo, šepav duh pa nas spravlja v jazo? Zato, ker šepavec ne taji, da hodimo ravnno, šepav duh pa trdi, da šepamo.
- Naša narava je v gibanju, popolno mirovanje je smrt.
- Nečimrnost je tako zasidrana v človekovem srcu, da se hvali vsak vojak, vojaški sluga in kuhar ter hoče imeti svoje občudovalce.

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, brat in stric

FRANC
JAMNIK

iz Bršlina 15

Najlepše se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom in znancem za vsestransko pomoč, darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na poti slovesa. Zahvaljujemo se tudi osebju bolnišnice, reševalne postaje in doma starejših občanov za pomoč in nego v hudi bolezni, govorniku za poslovilne besede in gospodu proštu za besede tolažbe in upanja ter lep pogrebeni obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame, prababice, sestre in tete

MARIJE
JEREV

iz Dol. Prekope 42

se iz srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste poslovili od pokojne, ji darovali toliko lepega cvetja in jo spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom Tončki Kuharjevi, Pepci in Tončki Jerdanovima za nesobično pomoč, zdravstvenemu osebju ambulante v Kostanjevici, kolektivoma ISKRA Šentjernej in DANA Mirna za slovo in podarjene vence, kakor tudi g. župniku za spremstvo in lepo opravljen obred. Veliko zahvalo smo dolžni gasilskemu društvu Prekopa za organizacijo in izvedbo pogreba. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, hvala za besede sočustvovanja in tolažbe.

Žalujoči: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 19. januarja — Marij Petek, 20. januarja — Boštjan Slobota, 21. januarja — Neža Nedelja, 22. januarja — Vincenc Ponedeljek, 23. januarja — Samo Torek, 24. januarja — Francišek Sreda, 25. januarja — Trpimir

LUNINE MENE
21. januarja ob 22.33 — ščip

kino

ČRNOMELJ: 19. (ob 19. uri) in 22. 1. (ob 20. uri) ameriška komedija Zlatideček. 20. 1. (ob 19. uri) ameriški film Igra v podzemju. 22. 1. (ob 18. uri) ameriška komedija Kakšna zmeda. 24. 1. (ob 19. uri) ameriška komedija Idiotka noč.

KRŠKO: 20. (ob 20. uri) in 22. 1. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Policij v Beverly Hills II. 20. 1. (ob 22. uri) nemški erotični film Salón za masazo. 21. 1. (ob 18. uri) risani film Mišek — veliki detektiv; (ob 20. uri) ameriška tragedija Let nad kukačijim gnezdom.

službo dobi

ŽELITE dodaten zasluzek? Javite se v akviziterski skupini. Pogoj: prosti vikendi. Tel. 23-852. (P3-53MO)

ZA PRODAJO priročnikov med videnji iščem resne interesente z lastnim prevozom. Odličen zasluzek. Tel. (068) 42-596, po 15. uri. (214-SD-3)

V DELOVNO razmerje sprejemimo mlado dekle, ki ima veselje do dela v okrepčevalnici. Informacije na telefon (068) 32-224. (124-SD-1)

MILADM komunikativnim nudimo razgibano delo na terenu. Tel. (068) 22-277 od 7. do 8. ure in od 20. do 22. ure. (P1-63MO)

KV KUHARICO zaposli gostilna RAKAR, Gradac 15, tel. (068) 57-153. (P52-12MO)

stanovanja

STANOVANJE v Novem mestu oddam uslužbenki. Kličite v petek popoldne na tel. 24-452. (227-ST-3)

ENOSOBNO STANOVANJE s ko-palico in posebnim vhodom v Novem mestu oddam dajkiniji ali uslužbenki. Tel. (068) 58-280. (P3-52MO)

SOBO, opremljeno, oddam dekletu. Tel. 26-429. (229-st-3)

ENOSOBNO STANOVANJE (35 m²) v Novem mestu prodam. Tel. (0608) 81-302, po 20. uri. (P3-38MO)

DVOSOBNO komfortno stanovanje s telefonom v Sanskem mostu menjam za podobno v Novem mestu, Metliki, Črnomlju, Karlovca ali bližnji okolici. Pojasnila na tel. (079) 86-194. (144-ST-3)

STANOVANJE najarem v Krškem ali okolici. Naslov v upravi lista. (P3-1IMO)

GARSONJERO (25 m²) v Novem mestu prodam. Tel. 21-809. (179-ST-3)

motorna vozila

EM ETZ 250, letnik 1984, prodam ali menjam za citroen, fiat 126 P, zastavo. Tel. 49-122, Jože. (218-MV-3)

R 4, letnik 1979, Z 750, letnik 1976, IMV kombibus in nov varilni aparat CO₂ prodam. Jersin, Jelša 6, Otočec. (222-MV-3)

APN 6 S, nov, prodam. Ogled popoldne. Blaž Hajšinger, Ostrc 38, Kostanjevica na Krki. (P3-37MO)

GOLF DIESEL, letnik 1983, prodam. Tomc, Ragovska 12, Novo mesto. (220-MV-3)

GOLF DIESEL, letnik 1983, prodam. Kocjan, Ratež 20, Brusnice. (221-MV-3)

126 P, letnik 1986, prodam za 10 M in letnik 1980 za 4 M. Tel. 24-140. (223-MV-3)

GOLF, letnik 1977, ugodno prodam. Tel. 76-358. (P3-41MO)

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.

USTANOVITELJ: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.

SKUPSCINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda.

Predsednik: Nace Stancmar.

CASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovo in uredniško politiko. Predsednik: Anton Štefanč.

UREDNISTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marian Bauer (urednik Priloga), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppay in Ivan Zoran.

TEKOČI RACUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. De-vizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna delniška banka Novo mesto).

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 1.500 din, naročnina za 1. polletje 40.000 din; za delovne in družbene organizacije 200.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ozroma druga valuta v tej vrednosti) na leto.

OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 25.000 din, na prvi ali zadnji strani 50.000 din; za razpisne, licitacije ipd. 30.000 din. Mali oglasi do deset besed 15.000 din, vsaka nadaljnja beseda 1.500 din.

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200 in 23-610, naročniška služba in mali oglasi 24-006. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje SR Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Casopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudske pravice, Ljubljana.

TEDENSKI KOLEDAR — KINO — SLUŽBO IŠČE — SLUŽBO DOBI — STANOVANJA — MOTORNA VOZILA — KMETIJSKI STROJI — PRODAM — KUPIM — POSEST — ŽENITNE PONUDBE — RAZNO — OBVESTILA — PREKLICI — CESTITKE — ZAHVALE

FIAT 132, 2000, registriran do novembra 1989, prodam za 10 M. Tel. 26-130. (P3-36MO)

Z 101 confort, letnik 1980, prodam. Alenka Gutman, Prečna 40, Novo mesto. (206-MV-3)

DIANO, letnik 1979, ugodno prodam. Učman, Črmošnjice 48, Stopiče. (205-MV-3)

126 P, prodam. Cirila Lukšić, Podgrad 12, Novo mesto. (210-MV-3)

MOTOR MZ 250 in E 90 prodam. Cena ugodna. Alojz Kebelj, Bogeneča vas 12, Trebelno. (P3-IMO)

R 18, prva registracija 1984, prodam ali zamenjam za manjši avto. Telefon 45-192. (145-MV-3)

MOTORNO KOLO ETZ 250 ccm, staro 8 mesecev, prodam. Tel. 85-406. (139-MV-3)

Z 750, letnik 1983, prodam. Radkovič, Drča 7, Sentjernej. (131-MV-3)

R 4 GTL, star dve leti, prodam. Miroslav Matovič, Krmelj 94. (132-MV-3)

APN 6 ugodno prodam. V brezov log 15, Novo mesto. (134-MV-3)

OPEL KADET, letnik 1967, neregistriran, prodam. Telefon 44-391, po 15. uri. (150-MV-3)

R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Marjan Mihelič, Dol. Težka Voda 31, tel. 43-736. (187-MV-3)

AUDI 80, letnik 1987/11 — bencin, prodam. Tel. (061) 341-765. (188-MV-3)

GOLF diesel S paket, letnik 1985, ugodno prodam. Tel. 24-202, od 18. ure dalje. (188-MV-3)

GOLF, letnik 1980, dobro ohranjen, prodam. Tel. 25-702, popoldne. (153-MV-3)

DVA JUGA, stara eno in dve leti, prodam. Telefon 20-524. (157-MV-3)

Z 101 GTL, oktober 1984, prodam. Alojz Zamida, Podhosta 45, 68350 Dol. Toplice. (P3-15MO)

MINI MORRIS 1000, generalno obnovljen, prodam. Tel. (068) 27-682. (P3-16MO)

Z 101, letnik 1984, prodam. Silvo Pačić, Rumanja vas 56, Straža. (P3-17MO)

GOLF diesel — 1984/S paket, prodam. Širčič, Mestne njive 4/a, Novo mesto, tel. 28-237, popoldne. (176-MV-3)

JETO, letnik 1982, prodam. Tel. 47-081, po 15. uri. (162-MV-3)

Z 128, letnik 1985, prodam. Josip Pogačič, Otočec 56. (166-MV-3)

ZASTAVO 126 PGL, letnik 1988, prodam. Bc. Bajc, tel. 49-562. (171-MV-3)

Z 126 P, letnik 1980, prodam. Tel. 42-453. (168-MV-3)

GOLF-diesel, letnik 1983, prevoženih 71.000 km odlično ohranjen, prodam (29,5 M). Tel. 84-455.

PRODAM R 4 GTL, star 2 leti, prodam. Tel. (068) 23-368, popoldne. (P1-83MO)

PRODAM PEUGEOT karavan 204, še v voznem stanju, neregistriran, skupaj ali po delih. Boltez Anton, Gabrie 74, 68321 Brusnice.

UGODNO prodam nov 126 P. Tel. 26-091. (P3-57MO)

PRODAM VISO 11RE ali menjam za R 4 z doplačilom. (33,5M). Tel. 25-115.

PRODAM 126 PGL, star 6 mesecev.

Tel. 26-416 (popoldan).

ZASTAVO 101 GT 55, letnik 1986, garažirano, registrirano do decembra 1989, nujno prodam. Tel. popoldne 23-551, popoldne 25-833. (P3-57MO)

R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Jernej Kočman, Lutriško selo 14, Otočec ob Krki. (185-MV-3)

ZASTAVO 750, letnik oktober 1983, prodam. Tel. 49-366. (186-MV-3)

ZASTAVO 750, letnik 1978, prodam. Vlado Bokan, Črmošnjice 19, Semič, tel. 56-604. (180-MV-3)

JUGO 45 A, prodam. Lipar, Vrbovce 5 A, Šentjernej. (185-MV-3)

ZASTAVO 128, letnik 1984, prodam. Tel. 75-851. (182-MV-3)

Z 101 GTL 55, letnik 1985, prodam. Volčičeva 43, Novo mesto, tel. 27-343. (177-MV-3)

FIAT 126 P, letnik 1988, prodam. Tel. (068) 22-441 int. 406, popoldne. (P3-30MO)

GOLF DIESEL, maj 1985, S paket, 55.000 km, prodam. Tel. 23-562. (197-MV-3)

GOLF JXD, star dve leti in 4 mesece, prodam. Tel. 26-885. (P3-31MO)

GOLF JX DIESEL, marec 1986, bele barve, prodam. Tel. (068) 21-135. (P3-33MO)

Z 128, letnik 1984, prodam. Turk, Gor. Mokro polje 13, Šentjernej. (P3-34MO)

GOLF DIESEL, letnik 1978, prodam. Tel. 42-571. (P3-35MO)

kupim

KOSILNICO za motokultivator Mutu Gorenje special, z okroglim priključkom, kupim. Ponudbe na telefon (061) 869-158. (P3-29MO)

KUPIM starejše Številke ALANA FORDA in KMEČKO SADJE (jabolka) cca. eno tono. Tel. 28-250.

posest

MOŽNOST nakupa apartmaja na Kruški. Informacije ob delavnikih od 9. do 12. ure na tel. (061) 323-631. (5808-PO-52)

GOLF DIESEL, maj 1985, S paket, 55.000 km, prodam. Tel. 23-562. (197-MV-3)

HŠO, z vrtom prodam. Tel. 84-312. (P3-8MO)

NOV VIKEND s 23 ar viognografa pri Šentjanu na Dolenjskem prodam. Možno stalno bivanje. Branko Knez, Marovna 34, Zagorje ob Savi, tel. (061) 61-476. (P3-3MO)

VINOGRAD (11 arov) na stevričnih prodam v Liscu. Tinka MOŽE, Vrbovce 33, Dobrovnik. (151-PO-3)

V PRESLADOLU prodam starejši vinograd (19 arov) s hramom in nekaj inventarjem. Fani Škorberne, Presladol 70, Breštanica. (P3-13MO)

VINOGRAD v bližini Leskovca pri Krškem (13 a) z zidanico in vodovodom prodam. Dostop z avtomobilom.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in tanta

ANTONA ZRIMA

iz Gradca 111

se iskreno zahvaljujemo sosedom za pomoč, železničarjem in ribičem za govor in spremstvo, župniku za opravljeni obred, pevskemu zboru upokojencev za zapete pesmi ter vsem, ki so darovali cvetje, izrazili sožalje in pospremili dragega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Ana, hčerke Cvetka, Vilma in Darinka z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, babice in tete

TEREZIJE TURK

iz Gor. Maherovca

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in svete maše. Hvala tudi cerkevnu pevskemu zboru, gospodu kaplanu in župniku Jožetu Miklavčiču za opravljeni obred in lepi govor.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega ljubljenega očeta, dedka, brata in strica

ALOJZA VIDMARJA

upokojenca iz Tržiča

se zahvaljujemo vsem, ki so mu prinesli cvetje, vence, darovali za sv. maše in nam ustno ali pisno izrazili sožalje ter pokojnega v velikem številu pospremili od domače hiše. Zahvala sosedom za nesebično pomoč, kolektivu IMV Mira in osebju Splošne bolnice Novo mesto za zdravljenje. Iz srca hvala g. župniku za obred in poslovilne besede, govorniku ob grobu in nosilcu praporja ter spremljevalcem. Vsem še enkrat prisrčna hvala za pomoč!

Žalujoči: sin Lojze in hči Marija z družinama, brat Ivan in drugo sorodstvo

Ljubljana, Šentrupert na Dolenjskem

Ti v življenju nisi bila srečna, bog ti dal, da zgoraj bila bi bolj srečna!

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, teta in tašča

ANA ČRTALIČ

roj. Župan

iz Dobrave 1 pri Kostanjevici na Krki

Vsem, ki ste prišli od blizu in daleč, se poklonili v njen spomin, ji darovali cvetje in vence, pospremili do zadnjega počivališča, iskrena hvala. Iskrena hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami in nas bodrili ob težki bolečini in nam izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujemo dr. Vodniku za njegov trud, pevcem iz Novega mesta, tov. Ivanu Divjaku za lepe poslovilne besede ter g. župniku za obred, opravljen na domu, v cerkvi in na pokopališču.

Žalujoči: vsi njeni

*Ne jokajte ob mojem grobu,
pogumno k njemu pristopite
in živega me v spominu obdržite,
saj jaz živim v ljubljenih osebah.*

ZAHVALA

Smrt je bila močnejša od ljubezni, vzela mi je mojega moža

VIKTORJA HITIJA

iz Družinske vasi

Iskrena hvala vsem, ki ste ga imeli radi, ga razumeli in bili z njim vse do njegove zadnje poti, mu darovali svojo pozornost in cvetje. Najlepša hvala sorodnikom, prijateljem, sosedom, krajanom Krškega, Družinske vasi in Novega mesta. Posebna hvala družinam Skobe, Košč, Vidrih, Pavlin, Maji, Branetu, govornikoma za izrečene besede, pevcem in trobentaču, kolektivoma IGMP Sava Krško, Kompas, PE Hotel Grad Otočec, PPM Novo mesto za vso pomoč in veliko razumevanje ob boleči izgubi.

Njegova Alenka

V 78. letu starosti nas je zapustil naš skrbni in dobri mož, oče, last in stari oče

VIKTOR UHAN

Sentrupert 1

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, pokojnemu darovali vence, cvetje in mnogo ostalih darov terga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred in govor ter Petru Kurentu za poslovilne besede ob odprttem grobu. Še enkrat lepa hvala vsem za izrečeno sožalje in sočustvovanja.

Žalujoči: žena Angela in sinovi z družinami
Sentrupert, 9. 1. 1989

V SPOMIN

14. januarja je minilo žalostno, prežalostno leto, od kar smo izgubili najdragocenije v življenju. Končala se je mnogo prekratka življenjska pot za rosnu mladega moža, očeta, sina, brata in strica, polnega neuresničenih življenjskih ciljev

MITJA GOSENCA

Pot na Gorjance 7 a, Novo mesto

Hvala vsem, ki vam še žari v srcu iskrica zanj.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Nenadoma in v komaj 51. letu starosti nas je zapustil naš dragi, dobri brat, ujček in nečak

ANTON PEZDIIRC

iz Boršta 11

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v težkih trenutkih in pokojnega v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno hvala naj sprejmeta obe družni Kralj, ki sta nam bili v neizmerno pomoč. Obenem se zahvaljujemo govornikoma za ganljive besede, GD Podzemelj, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

*Ljubil si naravo
dom in zemljo
trta jokala bo
ko tebe v vinograd več ne bo*

ZAHVALA

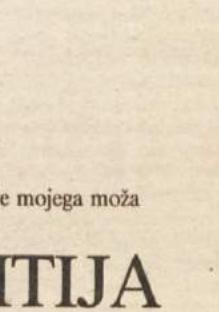
Po dolgotrajni bolezni nas je v 85. letu zapustil naš dragi mož, ata in stari ata

IVAN RUS

iz Vidošič 17

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in darovali cvetje, ter vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo DO Grads Ljubljana — TOZD SPO, Astri Ljubljana, GZS Ljubljana, OGZ Metlika, OÖZS Beti, IGD Beti, sodelavcem Beti Metlika, govornikoma tov. Plescu in Nemanču in mestni godbi Metlika.

Žalujoči: žen.: Rezka in otroci z družinami

ZAHVALA

V 76. letu nas je nepričakovano zapustila naša draga mama, stara mama in babica

KATARINA OGULIN

Kal 14, Semič

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, župniku za opravljeni obred, pevskemu zboru, govorniku Alojzu Vidmarju, vsem sosedom za nesebično pomoč in vsem ostalim vaščanom za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje.

Žalujoči: sinova Stane, Matija in hčerka Olga z družinami

*Leto dni je že minilo,
kar med nami več te ni,
a te nismo pozabili,
v srcih še spomin živi.*

V SPOMIN

MARINKI BURJA

*Trpljenje si prestal,
zdaj boš mirno v grobu spal.*

ZAHVALA

V 61. letu starosti je nenadoma umrl naš dragi mož, oče, stari oče in brat

JOŽE POTOČNIK

iz Stranske vasi 6 pri Semiču

Ob boleči izgubi se prisrčno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, darovali vence in pokojnega pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Gasilskemu društvu Stanska vas, govornikoma za poslovilne besede in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Zahvala tudi DO Novoteks Vinica, ŽITU Črnomelj, Rudniku Kanižariča, Pionirju Novo mesto in Iskri Semič.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 73. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat, stric in svak

ANTON PAVLIČ

iz Cegelnice 37
borec XII. SNOUB, strojevodja v pokoju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, soborcem in znancem za izrečeno sožalje, darovali vence in cvetje. Posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju internega oddelka, ZZB, ŽTO-ZD Sekcija za vleko vlakov, kurilnici, Društvo upokojencev, Maričkinim sodelavkam, pevcem za zapete žalostinke, govornikoma za poslovilne besede ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Julka, sin Tone in hčerka Marinka z družinama, sestra Ivanka z družino in ostalo sorodstvo

*Kjerkoli si,
povsod sem jaz s teboj,
in kjer sem jaz,
si tudi ti z menoj..
(Kajuh)*

ZAHVALA

V 78. letu nas je 10. januarja 1989 zapustil naš najdražji mož, ate in stari ate

STANKO WEISS

iz Vojne vasi pri Črnomlju

Prisrčno se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, sorodnikom in prijateljem ter osebju Zdravstvenega doma Črnomelj, ki so nam v težkih časih bolezni stali ob strani. Hvala vsem za spremstvo na zadnji poti, za darovalo cvetje, za ustno in pisno izraženo sožalje ter Enici Škof za vso pomoč. Posebno smo hvaležni pokojnikovim nekdanjim sodelavcem iz DO Planina za vsestransko pomoč pri organizaciji pogreba, Zvezni borcev, govornikom, pevcem zboru upokojencev za občuteno zapete pesmi, godbenikom za častno stražo in melodije slovesa ter lovcom za ganjivo zadnji lovske pozdrav. Tolazi nas misel, da v veliki žalosti nismo bili sami.

Žena Helena, hčerka Stanka, vnuka Tomaž in Zmago ter ostalo sorodstvo

Portret tega leta

PIA MLAKAR

človeških čustev, strahov, upanja in hrepenja in kot sinteza umetniškega izraza Pia in Pina Mlakarjeva obvladuje vse življenje. In hkrati onadvaj obvladuje ples. Njuna pot svetovno znanega baletnega parja se je začela v Hamburgu v šoli modernega baleta pri Rudolfu Labanu. Pia Beatrice Scholz je tja prišla po maturi iz majhnega šlezjskega mesta, Piňo, po rodu Novomeščan, pa iz Ljubljane kot študent filozofije. In tam so ju angažirali kot plesalca za darmstadtsko opero. Tam sta začela nastopati kot par, od leta 1929 kot Pia in Pino Mlakar. Uveljavila pa se nista samo kot plesalca, ampak prav tako kot koreografi in baletna pedagoška.

Plesala sta še vojni, vendar so se kmalu začele Piňe težave s kolki. »Vedno sva ogromno in naporno delala. V Žurichu so nama hrano nosili na oder.« In ne samo to: v Žurichu je Pia tri mesece po porodu že plesala. Ravn tamkajšnji neustrezen baletni oder, položen na betonsko podlago, je postal usoden za Piňe kolke. Prestala je štiri težke operacije, na vsakem kolku po dve, zadnjo predlanji. »Za 79. rojstni dan sem bila še na berglah,« je povedala. Potem pa je težave, ki bi omajale veliko mlajšega človeka, začela premagovati. Na novo se je začela učiti hoditi, njen najbolj zvest rehabilitacijski pripomoček pa je bil gank baletne domačije, kjer je vadila ob ograji ko včasih ob baletnem drogu. Danes je njen hoja graciozna kot pri mlačem dekleton. »To je možno doseči samo z železno disciplino plesalca,« ji da prizanje Piňo.

Tudi sedaj Mlakarjeva plesu posvečata večino svojih moči. Zadnjih 15 let pišeta knjige »Nesmrten teatralni ples«. Računata, da bosta to obsežno strokovno delo končala v nekaj mesecih. Še en njun pomemben prispevek k nesmrtni plesni umetnosti. Pas de deux — korak, ples v dvoje. Pia in Pino Mlakar.

ANDREJ BARTELJ

Ples kot najbolj prvinski izraz

Zanimanje za gradnjo ne upada

Mario Bašić iz edinega projektivnega ateljeja v Beli krajini

PODKLANEC — Marsikdo najbrž niti ne ve, da ima tudi Bela krajina atelje za projektiranje in oblikovanje, ki pa je v zasebnih rokah. Mario Bašić iz Podklanca pri Vinici namreč že dve leti izdeluje tehnično dokumentacijo za potrebe občinov, pa nasi gre za gradbene načrte za hiše, zidanice, gospodarska poslopja, za načrtovanje notranje opreme ali oblikovanje.

Bašić je prišel v Podklanc, kjer je doma njegova mama, leta 1985 ter se zaposlil v projektivnem biroju TPA, ki pa je čez poldrugo leto razpadel. Tako je Mariu zaradi oddaljenosti od vecjih središč ostala le ena možnost: da začne z zasebnim ateljejem. Danes pravi, da ima dovolj dela za normalno življenje, toda ne upa si nikogar zaposliti, ker ne ve, kakšno bo povraševanje po njegovih storitvah že v prihodnjem mesecu. »Največkrat se oglasijo pri meni tisti, ki želijo dozidati, nadzidati ali adaptirati hišo, zgraditi hišo s poslovnimi prostori ali tipsko zidanico. Klub temu da je vsespolna kriza, število naročil za gradbeno dokumentacijo ne pada.«

Iz orehovega lesa — Franc pravi, da je najboljši tak, ki ima veliko grč, saj prideta takrat barva in lastnost tega lesa še bolj do izraza — je do sedaj izdelal kakih petnajst večjih in čez trideset

V STARINSKEM SLOGU — Franc Ilc iz Šmarjeških Toplic se ne zadovolji samo z delom v službi in na kmetiji. Fantazijo in ustvarjalnost preliva v orehovino, iz katere nastajajo umetnine, starinska ohišja za stenske ure ter dodatno okraski.

manjših ohišij. Pokončni stolpič obdelan na lesni stružnici, vse ostalo rezbarje na različnih dletih, prav tako dodatno okrasje, kot so razne podobe rastlin ter živalski in človeški kipci, ki jih oblikuje

M. B.-J.

Brežički cooler gre čez ocean

Slovín je na svetovni razstavi v Bruslu dobil zanj zlato medaljo

BREŽICE — Osvežujoče sadnovinske napitke, ki jih kupci poznavajo pod imenom adria cooler, so pri Slovinu v Brežicah začeli izdelovati pred dvema letoma. Zanje uporabljajo samo najkvalitetnejšo surovino, jabolčni sok iz obrata v Mestniju, ki je bil predlansko leto nagrajen. Dodajajo mu vino in aromo: za okusa eksotik in citro belo, za tropik rdeče vino. Cooler je pijača, ki jo je razvil sozid razvojni center. Polnilo ga samo v Brežicah.

Pri Slovinu iščelo kupce zanj tudi v tujini. Manjše količine so lani izvozili v Belgijo, razen tega imajo razgovore za prodajo v združene arabske emirate, na Dansk, v Avstrijo in Zahodno Nemčijo.

Konec minulega leta so poslali prvo pošiljko na otok Barbados v Karibih, kamor zahajajo na oddih pretežno petični Američani. Kontejner s 1920 tonami so odpremili pod oznako gelato

RAZSTAVA MALIH PASEMSKIH ŽIVALI — Društvo ljubiteljev malih pasemskeh živali Ribnica, ki združuje tudi člane iz občine Kočevje, je priredilo od 13. do 15. januarja v avli srednje šole v Kočevju razstavo zajcev, kur, golobov, ptičev in rac. Posebna zanimivost na razstavi so bili zajedno dalmatinški rex (na fotografiji), ki so last reča Stanka Kluna, predsednika tega društva. Na razstavi so zajee tudi ocenjevali, da so reči dobili tako napotke, kam se naj pri reji zajeve usmerijo. Društvo je imelo že več razstav, tokrat pa se je prvič predstavilo v Kočevju. Že za to soboto in nedeljo, 21. in 22. januarja, pa pripravlja društvo razstavo golobov v ptičev v domu Partizana v Ribnici. (Foto: Prime)

T. JAKŠE

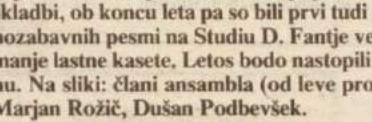
Delo mu sprosti domišljijo

Franc Ilc iz Šmarjeških Toplic je izdelal že na deseti ne ohiši za stenske ure in figuric

ŠMARJEŠKE TOPLICE — Franc Ilc iz vasi Šmarješke Toplice, nedaleč od znanega istoimenskega zdravilišča, tudi dolga zimske ure ne prinosajo dolgočasja. Redno je zaposlen kot vzdrževalci v zdravilišču, sicer pa je kmet, ki mu srednje velika kmetija, na kateri dela še žena Marija, daje dodaten kos kruha. Najbolj pa je srčen, ko mu ob vsem tem ostane še toliko časa, da se umakne v delavnico, kjer od težkega dela utrujene roke ustvarjajo čisto druge stvari. Tam se posveti lesu in lastni fantaziji. Rezultat so zanimive za današnji čas kaj nenavadne stvari: nova ohišja za nove stenske ure, vendar v stariem stilu.

»Moj oče je bil mizar in že kot fantič sem se rad sukal v njegovi delavnici,« priponeduje Franc. »Tako sem že takrat rad rebarjal in s preprostim dletom oblikoval figure za jaslice, ki sem jih potem razdal naokoli. Stenskih ur sem se lotil pozneje, ko je bilo treba na domači uri zamenjati dotrajano ohišje. Videl sem, da mi gre tudi to od rok, pa sem začel izdelovati ohišje tudi za druge.«

Iz orehovega lesa — Franc pravi, da je najboljši tak, ki ima veliko grč, saj prideta takrat barva in lastnost tega lesa še bolj do izraza — je do sedaj izdelal kakih petnajst večjih in čez trideset

ANSAMBEL IVANA PUGLJA obstaja še osem mesecev pa je že požel vrsto uspehov. Na skupni kaseti, ki so jo posneli v studiu Sraka, so posneli dve lastni skladbi, ob koncu leta pa so bili prvi tudi na celoletnem izboru lestvice narodnozabavnih pesmi na Studiu D. Fante veliko vadijo in se pripravljajo na snemanje lastne kasete. Letos bodo nastopili tudi na festivalu v Ptuju in Števerjanu. Na sliki: člani ansambla (od leve proti desni): Jože Jurečič, Ivan Pugelj, Marjan Rožič, Dušan Podbevk.

kozerija

NAVZVEN VSE LEPO IN PRAV

Delavke iz šivalnice v Hitrotkalu so ustavile stroje sredi delovnega dne.

— Kaj pa naj to pomeni? se je začudila direktorica tozda.

— Prekinite dela, ji je pojasnila Strojnikova.

Direktorica je odbrezela k direktorju vseh direktorjev. Paradajasto rdeča v obraz je kriknila v njegovi pisarni: »Štrajk!«

Že čez deset minut je bila vsa volilna hitrotkalska ekipa med molččimi stroji in razjarjenimi delavkami.

— Kaj vas muči? je poskušal na-

rediti znosnejše vzdušje direktor vseh direktorjev.

— Nizke plače, se je oglasila Iglova.

— Nespateno razmetavanje na-

šega denarja, je dodala Cvirnova.

— Previsoke plače vodilnih, je

izbruhnila Čolničkova.

Direktorik je pričel govoriti o težki

gospodarski situaciji, ki so jo sku-

halni sklepi v Belem mestu. Podčrtal

je težave z uvozom surovin. Poudaril je visoke cene bombaža na sre-

tovnem trgu, ni pa pozabil povedati

tudi, da je nemška marka iz dneva v

dan vse dražja.

redit znosnejše vzdušje direktor

vseh direktorjev.

— To vemo, je zakričala Iglova.

— Stari, jalovi izgovori! je vpila

Cvirnova.

— S tem nas ne boste premotili,

da bi sedle za stroje! je bila neiz-

prosna Čolničkova.

Podobno kot direktor vseh direktorjev so govorili še: direktorica

tozda, tehnični direktor, predsednik

sindikalne konference, komercialni

direktor, finančni direktor in pred-

sednik konference Zveze komuni-

stov.

Besede, besede! so kot pok-

varjen gramofon ponavljale delav-

ke.

V Združenih državah Amerike je co-
oler že deset let velika moda. Med
priovajalcij je na trgu huda konkuren-
ca, zato prodor na turistični Barbados
potruje kakovost Slovinovega izdelka.
Za cooler je Slovin predelan na svetovni
razstavi v Bruslu dobil zlato medaljo.
V Jugoslaviji je slovinovskega osvežila
za sedaj še slabo poznavajo, ker ga zaradi
3,5-oz. 4-odst. alkohola ne smejo rekla-
mirati. To otežuje prodajo na do-
mačem trgu. J. T.

Rad bi pomagal ljudem

Poslej do plinske jeklenke tudi po telefonu

NOVO MESTO — Iz Novotehnične
prodajalne plina na Cikavi stranke
po dnevno odprejelo 200 do 300 jeklen.
Med njimi je kar precej takšnih, ki si
želijo oskrbiti s plinsko jeklenko, pa je
iz različnih vzrokov ne morejo pripeljati
domov. Vsa veja slovenska mesta imajo
že precej let organizirano tudi takšno
storitev za občane, o uvedbi teh uslug v
Novem mestu pa resno razmišlja Mirsad
Čustić, prodajalec plina v tem skladislu.

»Rad bi pomagal ljudem, ki že danes
prosijo za te usluge. Med njimi so naj-
pogoste bolniki, ki ne morejo iz stan-
ovanja, drugi so brez lastnega prevoza,
tretji so se plinu odpovedali, ker jeklenke
enostavno ne morejo nesti v peto
nadstropje v bloku, tu je tudi starost,«
razmišlja Mirsad. Kupil si je poltovorni
fiat, na katerega bo lahko spravil 50 je-

ročili zamenjavo jeklenke. Mirsad bo

zamenjavo jeklenke.

OTOČEC — Pred durmi je pust,

čas norčij in veseljčenja. Tegob-

nemu vsakdanjku bo moč uteči

pod masko, kajpak le za kratko. Da

bi bila tovrstna sprostitev čimbolj

učinkovita, bodo za to poskrbeli

tudi gostinci. Na Otočcu bo rajanje

od pustne sobote do pustnega torka,

spet bodo izbirali in nagradili najle-

pše šeme, pripravljajo pa še neva-

sakdanjo in bogato nagradno igro.

Za kaj bo šlo, otoški gostinski in tu-

ristični delavci zaenkrat le pomeni-

jo zmagujejo z rameni. Torej bo

moč do drugega tedna skušali izvedeti,

ali se bo splačalo odpraviti na otoško

pustovanje.

J. P.

NAGRADNA IGRA ŠE SKRIVNOST

OTOČEC — Pred durmi je pust,

čas norčij in veseljčenja. Tegob-

nemu vsakdanjku bo moč uteči

pod masko, kajpak le za kratko. Da

bi bila tovrstna sprostitev čimbolj

učinkovita, bodo za to poskrbeli

tudi gostinci. Na Otočcu bo rajanje